

جمهوری اسلامی ایران
وزارت جهاد کشاورزی

موسسه پژوهش‌های برنامه‌ریزی،
اقتصاد کشاورزی و توسعه روستایی

**آب
در آئینه
مطبوعات و سایت‌های خبری
خرداد ۱۳۹۹
(۳۱)
تهیه‌کننده:
صادق حبیبی**

**تاریخ انتشار:
تیر ۱۳۹۹**

بسمه تعالی

آب در آئینه مطبوعات و سایت‌های خبری (۳۱)

خرداد ۱۳۹۹

فهرست برگه

آب در آئینه مطبوعات و سایت‌های خبری (۳۱) خرداد ۱۳۹۹/تهیه کننده: صادق حبیبی. - تهران: وزارت جهاد کشاورزی، مؤسسه پژوهش‌های برنامه‌ریزی، اقتصاد کشاورزی و توسعه روستایی، ۱۳۹۹.
۱۵۰ ص.: جدول، نمودار (رنگی).

نمایه‌ها:

آب / آبخیزداری / باران / خشکسالی / سیل / سد / کشاورزی و منابع طبیعی /

مشخصات:

عنوان: آب در آئینه مطبوعات و سایت‌های خبری (۳۱) خرداد ۱۳۹۹

تهیه کننده: صادق حبیبی

ناظر فنی: مجتبی پالوج

سال / شماره انتشار: ۱۴-۱۳۹۹-PR

نشانی: تهران - بلوار کریمخان زند - انتهای خیابان شهید عضدی (آبان) جنوبی - خیابان رودسر - پلاک ۵

تلفن: ۴۲۹۱۶۰۰۰

نمابر: ۸۸۸۹۶۶۶۰

با کمال سپاس، این مؤسسه پذیرای کلیه نظرات، پیشنهادات و انتقادات ارزشمند خوانندگان این اثر می‌باشد.

E-mail: aperi@agri-peri.ac.ir

<http://www.agri-peri.ac.ir>

بسم الله الرحمن الرحيم

پیش‌گفتار:

آب مایه حیات است و به گفته خداوند:

وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ

و هر چیزی را از آب زنده کردیم.

مجموعه حاضر سی و یکمین شماره از سلسله گزارشات آب در آئینه مطبوعات و سایت‌های خبری می‌باشد که بر آن است با پایش در این خصوص ضمن بررسی اخبار جراید و روزنامه‌ها و سایت‌ها فقط آنچه که در قالب ارایه اخبار، آمار، مقالات و مصاحبه‌های مسئولین و کارشناسان مرتبط با آب در دستگاه‌های مختلف دولتی و موسسات علمی و دانشگاهی و سازمان‌های خصوصی مردم نهاد صورت گرفته و در خبرگزاری‌ها و نشریات به صورت روزانه و هفتگی چاپ گردیده است را در اختیار کارشناسان و محققین قرار داده تا نمایی کلی از وضعیت موجود و مشکلات و کمبودها در بخش آب و منابع طبیعی را نشان دهد. هر چند صحت و سقم اطلاعات به منابع ارائه دهنده و انتشار دهنده بر می‌گردد. ولیکن با فرض صحت اطلاعات و انحراف اندک تلاش شده است تا مجموعه‌ای تنظیم شود که صرف نظر از درستی اخبار و اطلاعات آن، بیانگر اهمیت و حساسیت جامعه نسبت به مقوله منابع و مصارف آب باشد.

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
بهار ۱۳۹۹..... ۱	۱
خرداد ۱۳۹۹..... ۲	۲
❖ کاهش بارش‌های ۲۲ استان در سال آبی جدید - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۰۲/۰۱..... ۳	۳
❖ وزیر نیرو اعلام کرد: ۷۰ درصد مخازن سدهای کشور پر است - خبرگزاری مشرق نیوز مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۰۳..... ۹	۹
❖ کارنامه استان‌ها و حوضه‌های آبریز پشنتاز تا نیمه بهار امسال بررسی شد؛ رکوردهای ۲۴۱ روزه بارندگی‌ها - روزنامه دنیای اقتصاد مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۰۳..... ۱۰	۱۰
❖ سومبار، سدی در برابر حقابه کشاورزان خراسان شمالی - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۰۳..... ۱۵	۱۵
❖ با وجود بارشهای خوب بهاری وضع دشتهای خراسانجنوبی همچنان بحرانی است؛ ۲۶ دشت خراسانجنوبی در وضعیت بحرانی - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۰۶..... ۲۰	۲۰
❖ تغییر تهدید باران‌های شدید به فرصت - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۰۶..... ۲۵	۲۵
❖ وسعت دریاچه ارومیه با بیش از سه هزار کیلومترمربع ثابت مانده است - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۰۶..... ۳۰	۳۰
❖ سبزینه» وضعیت فرسایش خاک در کشور و راه‌های مقابله با آن را بررسی می‌کند؛ ضرر ۴هزار و ۵۰۰ دلاری فرسایش خاک در هر هکتار - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۰۷..... ۳۲	۳۲
❖ عبور بارش‌ها از مرز ۳۰۵ میلی‌متر - روزنامه دنیای اقتصاد مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۰۸..... ۴۳	۴۳
❖ مجری طرح بین‌المللی اثر نوسانات دریای خزر بر محیط‌زیست: تالاب‌ها نیازمند مدیریت یکپارچه هستند - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۰۹..... ۴۴	۴۴
❖ عضو هیات علمی موسسه تحقیقات آب پیش‌بینی کرد: احتمال وقوع سیلاب هفته آینده در جنوب شرق کشور - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۱۰..... ۴۶	۴۶
❖ طرح آبرسانی منطقه غیزانیه خوزستان از سال ۹۵ شروع شده و تاکنون پایان نیافته است؛ تشنگی ۳۰ ساله روستاهای غیزانیه - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۱۰..... ۴۸	۴۸
❖ ۲۰ استان کشور با کاهش بارندگی دست و پنجه نرم می‌کند - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۱۰..... ۵۵	۵۵
❖ ۲۰ استان با کاهش بارندگی روبه‌رو شدند - روزنامه دنیای اقتصاد مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۱۱..... ۵۷	۵۷
❖ کاهش ۴ درصدی ذخایر آب سدهای کشور - روزنامه دنیای اقتصاد ۱۳۹۹/۰۳/۱۲..... ۵۸	۵۸

- ❖ بارش‌های امسال ۸ درصد کمتر از پارسال شد/کاهش گرما در شمال از ۱۷ خرداد - خبرگزاری فارس
مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۱۴..... ۵۹
- ❖ معاون آب و آبفای وزیر نیرو: رها سازی بیش از ۲ میلیارد متر مکعب آب برای احیای دریاچه ارومیه -
خبرگزاری ایرنا - مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۱۵..... ۶۲
- ❖ وزیر نیرو: احیای دریاچه ارومیه با جدیت دنبال می‌شود / رها سازی ۶ میلیارد و ۱۰۰ میلیون متر مکعب
آب سدها به دریاچه - خبرگزاری تسنیم مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۱۵..... ۶۳
- ❖ معاون آب و آبفای وزیر نیرو: رها سازی بیش از ۲ میلیارد متر مکعب آب برای احیای دریاچه ارومیه -
خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۱۵..... ۶۶
- ❖ جدیدترین تصاویر از وضعیت دریاچه ارومیه - خبرگزاری مشرق نیوز مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۱۶..... ۶۷
- ❖ گزارش| امید حیات به نگین آبی آذربایجان برگشت / دریاچه ارومیه این روزها حال خوشی دارد -
خبرگزاری تسنیم مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۱۶..... ۶۹
- ❖ فرونشست زمین، دشت‌های استان قزوین را به شدت تهدید می‌کند - خبرگزاری تسنیم مورخ
۱۳۹۹/۰۳/۱۶..... ۷۳
- ❖ عکس/ وضعیت قرمز رودخانه تالار قائمشهر - خبرگزاری مشرق نیوز مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۱۷..... ۷۵
- ❖ عکس/ دریاچه زیبا در میان دره‌های کوهستان- خبرگزاری مشرق نیوز مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۱۷..... ۷۷
- ❖ ضوابط حریم طرح های آبخیزداری و آبخیزداری تدوین شد - خبرگزاری فارس مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۱۷..... ۷۸
- ❖ تخریب آب و خاک مشکلی بزرگتر از آتش سوزی است - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۱۷..... ۸۰
- ❖ کاهش ۸ درصدی بارش‌ها نسبت به پارسال - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۱۷..... ۸۳
- ❖ برداشت بیرویه شن و ماسه مرگ تدریجی رودخانه‌ها را به همراه دارد؛ رودخانه‌های گیلان زخمی
برداشت‌های غیرمجاز - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۱۸..... ۸۵
- ❖ بارش‌ها رکورد ۷۰ ساله را شکست/ هشدار هواشناسی نسبت به وقوع آتش سوزی - خبرگزاری تسنیم
مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۱۸..... ۹۲
- ❖ کلاترئی: دریاچه ارومیه در سال ۱۴۰۶ احیا می‌شود - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۱۹..... ۹۴
- ❖ کاهش ۸ درصدی بارش‌ها نسبت به سال آبی گذشته - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۲۰..... ۹۶
- ❖ وعده‌ای که محقق شد - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۲۰..... ۹۷
- ❖ کاهش ۴ درصدی موجودی مخازن سدهای کشور - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۲۱..... ۱۰۳
- ❖ آبخیزداری می‌تواند فرسایش خاک را در یک حوضه به اندازه قابل توجهی کاهش دهد؛ فرسایش سالانه
۲ میلیارد تن خاک در کشور - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۲۱..... ۱۰۴
- ❖ وزیر نیرو قولی را که به رئیس‌جمهور برای افزایش آب کشاورزی داده عملی کند - خبرگزاری فارس
مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۲۱..... ۱۰۹

- ❖ عبور بارش‌های کشور از مرز ۳۰۵ میلیمتر / رشد ۲۹ درصدی نسبت به میانگین بلندمدت+جدول -
خبرگزاری تسنیم مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۲۳ ۱۱۴
- ❖ نیاز مدیریت منابع آب به احداث سد در کشور/وارد ترسالی شده‌ایم - خبرگزاری فارس مورخ
۱۳۹۹/۰۳/۲۳ ۱۱۵
- ❖ مناقشه بر سر آب رودخانه «شور و شیرین» - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۲۴ ۱۱۹
- ❖ دریاچه‌ای که نجات یافت - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۲۶ ۱۲۲
- ❖ تداوم روند کاهش بارش‌ها در اکثر مناطق کشور - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۲۶ ۱۲۵
- ❖ دریاچه‌ای که نجات یافت - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۲۷ ۱۲۷
- ❖ آخرین وضعیت بارش‌ها / تنها ۲ حوضه آبریز پربارش‌تر از سال گذشته است+جدول - خبرگزاری
تسنیم مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۲۸ ۱۲۹
- ❖ زمین ۷ درجه گرم‌تر شده است - خبرگزاری خبر فوری مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۲۹ ۱۳۱
- ❖ اجرایی شدن بیش از ۱۰ طرح انتقال آب از سرشاخه‌های کارون به فلات مرکزی؛ رگ‌های کارون
حیات می‌خواهد - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۳۱ ۱۳۳
- ❖ تبعات منفی سد گتوند ادامه دارد - خبرگزاری گسترش نیوز مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۳۱ ۱۳۸

بهار ۱۳۹۹

خرداد

۱۳۹۹

بحران در خزر؛ بزرگترین دریاچه جهان در مسیر خشکی؟ - خبرگزاری تابناک مورخ

۱۳۹۹/۰۳/۰۳

مرکز ملی مطالعات و تحقیقات دریای خزر موسسه تحقیقات آب گزارش داده است که سطح آب دریای خزر در سال ۲۰۱۹ میلادی، در ادامه روند کاهشی خود از سال ۱۹۹۵، به کمترین میزان طی ۳۰ سال اخیر رسیده است.

به گزارش «تابناک» به نقل از خبرآنلاین، ۵,۵ میلیون سال، از تولد خزر در شمال ایران می‌گذرد. دریایی که در این مدت بارها به دلایل طبیعی تا مرز خشکی رفت، حالا برخی محققان نسبت به حضور دوباره کاسپین در مسیر خشکی هشدار می‌دهند. اتفاقی که این بار به جای طبیعت، انسان مقصر اصلی آن است. مرکز ملی مطالعات و تحقیقات دریای خزر موسسه تحقیقات آب گزارش داده است که سطح آب دریای خزر در سال ۲۰۱۹ میلادی، در ادامه روند کاهشی خود از سال ۱۹۹۵، به کمترین میزان طی ۳۰ سال اخیر رسیده است و میانگین تراز آب در این سال با کاهش ۱۳ سانتی متری نسبت به سال ۲۰۱۸، برابر

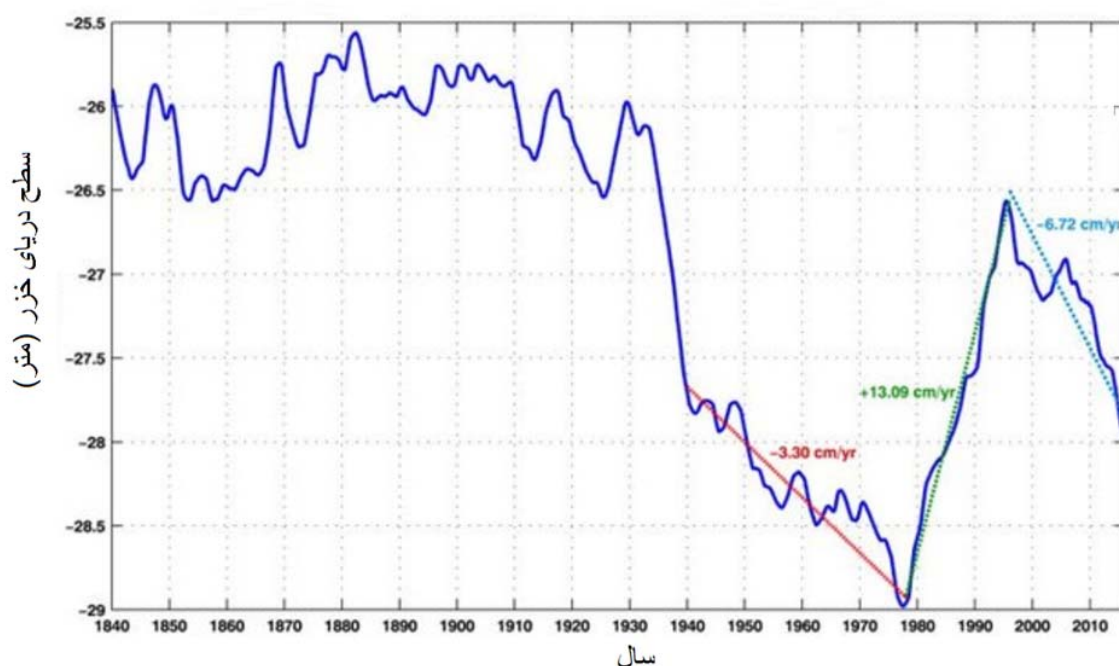
با ۲۷,۱۸- متر شده است.

در واقع این کاهش تراز دریای شمالی ایران، فقط مربوط به یک سال اخیر نیست، در ۲۵ ساله گذشته تراز خزر روندی نزولی داشته است.

آمار و خشکی تالاب‌های شمالی خبر می‌دهند؛ خزر در بحران

احمد رضا لاهیجان زاده، معاون محیط زیست دریایی سازمان حفاظت محیط زیست، در این رابطه به خبرآنلاین می‌گوید: «کمترین تراز خزر در صدها سال اخیر مربوط به سال ۱۹۷۹ بالاترین آن هم برای ۱۹۹۵ است. پس از آن از ۱۹۹۵ تا ۲۰۱۰ تقریباً روندی مشاهده شده برای این دریاچه ثابت و بعد از ۲۰۱۰ شاهد روندی کاهشی هستیم.»

البته بر اساس تحقیقی که تابستان ۲۰۱۷ در مجله جغرافیایی در آمریکا منتشر شد سطح آب دریای خزر از ۱۹۹۶ تا ۲۰۱۵ به سرعت کاهش پیدا کرده، پیش از این روند کاهش سطح خزر افزایشی است.

این اتفاقاتی که در سال‌های گذشته رخ داده‌اند، پیامدهایی هم برای محیط‌زیست به همراه داشته‌اند، تا پیش از این تصور می‌شد که در نتیجه این اتفاق نور بیشتری به اعماق دریا می‌رسد و وضعیت اکولوژیکی آن بهبود می‌یابد.

اما معاون سازمان محیط‌زیست خبرهای بدی در این رابطه دارد، او به خبرآنلاین می‌گوید: «آخرین نتایج به دست آمده توسط مطالعات محققین روسی و دانشگاه‌های داخلی نشان می‌دهند که در این مدت روند بهبود اوضاع اکولوژیکی کمتر شده است چراکه مصرف اکسیژن بالا می‌رود. همچنین با عقب‌نشینی دریای خزر ما برخی از تالاب‌های داخلی خود را از دست می‌دهیم موضوعی که شواهد آن را در تالاب‌های انزلی، گمیشان، میانکانه و ... مشاهده کرده‌ایم.»

خزر، در مسیر سه هزار ساله خشک شدن

اما این‌ها تنها پیامدهای کاهش تراز بزرگترین دریاچه جهان نیست، برخی محققان هشدار داده‌اند که با ادامه این روند امکان خشکی خزر در آینده دور وجود دارد.

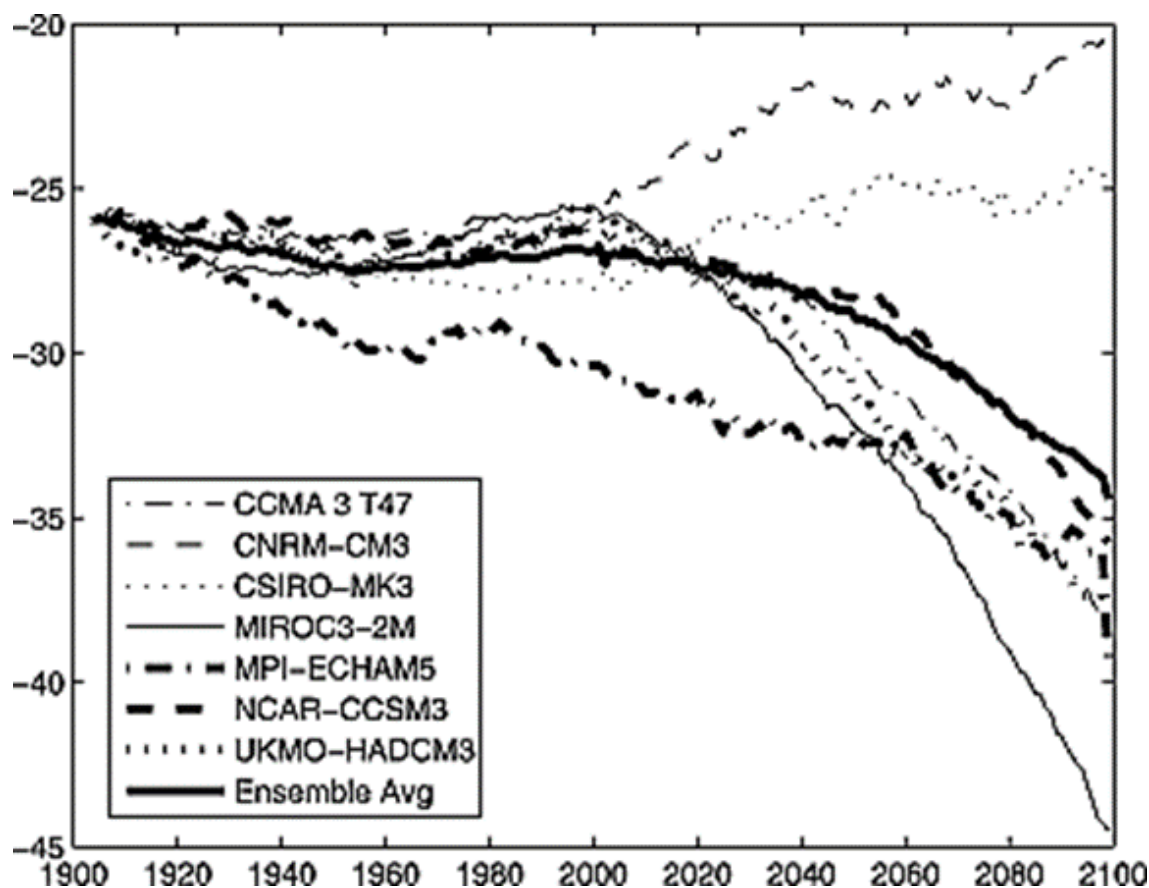
در تحقیقی که سال ۲۰۱۸ توسط گروهی از محققین ناسا در مجله نیچر منتشر شد، درباره شرایط دریای خزر آمده است: «به علت برداشت آب مستقیم از رودخانه‌های تامین کننده آب خزر، این دریا شرایطی مشابه با دریاچه آرال (دریاچه‌ای بین ازبکستان و قزاقستان که بخاطر فعالیت‌های انسانی خشک شده است) دارد. دریای خزر، ۷۸ هزار گیگاتن آب دارد و با ادامه این روند تا سه هزار سال دیگر زنده می‌ماند، البته هنوز خطر عقب‌نشینی دریا وجود دارد.»

این تیم تحقیقاتی در گفت‌وگویی با نشریه ساینس آلرت هم هشدار داده بودند که با ادامه این روند تا ۷۵ سال دیگر بخش شمالی خزر خشک می‌شود.

اگرچه لاهیجان‌زاده با این پیشبینی‌های قطعی مخالف است، او در این رابطه می‌گوید: «خزرشناس‌ها

حاضر نیستند وضعیت تراز خزر را برای بیشتر از یک سال پیشینی کنند، چراکه ممکن است در یک سال به طور ناگهانی بارش‌ها دوبرابر شوند. بله، به طور ساده و عامیانه می‌توانیم بگوییم با ادامه این روند خزر خشک می‌شود اما برای طبیعت نمی‌شود از این پیشینی‌ها و استدلال‌ها استفاده کرد.»

محققین دانشگاه وریج، آمستردام سناریوهای مختلف تراز دریای خزر را تا سال ۲۱۰۰ منتشر کردند که پیشینی شده است در شرایط میانگین تا پایان قرن تراز خزر تا ۹ متر کاهش پیدا می‌کند.

بر این اساس در صورت وقوع این پیشینی باید یک اتفاق تاریخی در دریا خزر رخ می‌داد چراکه در تاریخ هزار ساله گذشته تاکنون هیچ‌وقت سطح خزر کمتر از منفی ۳۵ متر نرسیده است.

سطح دریاچه خزر (متر)

ردیف	سال یا قرن (میلادی)	سطح دریاچه خزر (متر)
۱	۹۳۴ تا ۹۴۵	-۳۵
۲	قرن یازدهم تا سیزدهم	-۳۱,۷ تا -۳۴
۳	قرن چهاردهم	-۲۲ تا -۲۸
۴	قرن پانزدهم	-۲۷ تا -۲۸
۵	قرن شانزدهم	-۲۶ تا -۲۹
۶	قرن هفدهم	-۲۳ تا -۲۵
۷	قرن هجدهم	-۲۲ تا -۲۶,۲
۸	قرن نوزدهم	-۲۳,۷ تا -۲۵

البته برخی کارشناسان این روند را نگران کننده نمی‌بینند، عباسقلی جهانی عضو سابق شورای جهانی آب در این رابطه به ایلنا گفته است: «اتفاق آنچنانی به شکل ارومیه برای خزر نمی‌افتد، ولی عقب نشینی رخ خواهد داد که جزء نوسانات طبیعی است.»

کشاورزی در روسیه؛ مقصر اصلی بحران خزر

در واقع برخلاف روند افزایش و کاهش طبیعی تراز خزر در میلیون‌ها سال گذشته، این بار عوامل انسانی در این موضوع نقش داشتند و همین موضوع وضعیت خزر را بحرانی می‌کند.

لاهیجان زاده در این رابطه می‌گوید: «تراز دریای خزر تابع عوامل مختلفی است، اولین و مهمترین آن‌ها به بحث رژیم هیدرولیکی آن برمی‌گردد که مهمترین آن رودخانه ولگا است، این رودخانه از شمال

مدیترانه با برداشت ۲۴۰ تا ۲۶۰ میلیارد متر مکعب آب، آب با خود می‌آورد.»

معاون سازمان محیط‌زیست افزود: «افزایش میزان برداشت آب از رودخانه ولگا برای مصارفی مثل کشاورزی یکی از دلایل کاهش دبی خزر است.»

رودخانه ولگا تامین کننده ۸۰ درصد آب خزر است و حالا برداشت آب بیش از حد از آن تأثیری مستقیمی در کاهش تراز خزر داشته است. ولگا که بزرگ‌ترین رودخانه اروپا هم هست، از ۲۰ شهر بزرگ روسیه شامل مسکو عبور می‌کند و ۱۱ سدی که در طول این مسیر قرار دارند، به همین منظور میزان برداشت آب از آن از سال اواخر قرن پیش تاکنون سال‌به‌سال افزایش پیدا کرده و این باعث شده سطح دریای خزر هم کاهش پیدا کند.

در تحقیق منتشر شده در مجله نیچر گفته شده است که ۶۰ درصد دلیل کاهش تراز خزر، همین موضوع است. در این تحقیق در این رابطه آمده است: «در پاسخ به اینکه چه عواملی منجر به رسیدن آب کمتری از رودخانه ولگا به دریای خزر وجود دارد، می‌توان گفت ۲ عامل مختلف در این موضوع تأثیر گذارند، یکی کاهش میزان بارندگی و دیگری برداشت بی‌رویه آب از رودخانه برای مصارف کشاورزی.»

همچنین در این مطالعه تبخیر و افزایش دما را با سهمی ۱۸ درصدی دومین عامل کاهش تراز خزر اعلام شده است. میانگین دمای سطح آب خزر در سال ۲۰۱۹ میلادی در مقایسه با سال ۲۰۱۸، به میزان ۰٫۲ درجه سانتی‌گراد و نسبت به میانگین بلندمدت، یک درجه افزایش یافته است.

این موضوع اگرچه عامل اصلی کاهش تراز خزر نیست، اما می‌تواند در آینده نقش پررنگ‌تری داشته باشد.

لایه‌جان‌زاده در این رابطه می‌گوید: «یکی از عوامل کاهش تراز، مربوط به تبخیر از دریا است، افزایش دمایی در دنیا اتفاق افتاده باعث شده است میانگین دما در خزر بین ۰٫۷ تا ۱ درجه سلسیوس زیاد شده و در نتیجه تبخیر افزایش پیدا کند.»

وزیر نیرو اعلام کرد: ۷۰ درصد مخازن سدهای کشور پر است - خبرگزاری مشرق نیوز

مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۰۳

۷۰ درصد مخازن سدهای کشور پر است/افزایش ۳۰ درصدی بارش‌ها

وزیر نیرو گفت: از ۵۰ میلیارد متر مکعب حجم مخازن آبی کشور، ۷۰ درصد آن پر از آب شیرین است. به گزارش مشرق به نقل از صدا و سیما، رضا اردکانیان با اشاره به اینکه از ابتدای امسال در سطح کشور بیش از ۳۰۰ میلی متر بارش داشته ایم، گفت: وقتی این رقم را با سال گذشته مقایسه می‌کنیم، حدود ۵ تا ۶ درصد کمتر است، اما وقتی با متوسط درازمدت ۵۰ ساله مقایسه می‌کنیم، بیش از ۳۰ درصد متوسط درازمدت بیشتر است.

وی رقم بارش‌های امسال را قابل ملاحظه توصیف کرد و گفت: رقم بارش‌های امسال حتی از پیش‌بینی‌های همکاران ما در سازمان هواشناسی کشور که در ابتدای سال آبی برای فصل پاییز و زمستان داشتند، بیشتر است.

به گفته این مقام مسوول توانستیم بعد از سیلاب پارسال اقدامات وسیعی را برای آماده شدن در ترسالی و مقابله با سیلاب‌ها به اجرا در بیاوریم. از ۵۰ میلیارد متر مکعب حجم مخازن کشور ۷۰ درصد از آب شیرین پر است و آن ۳۰ درصد هم برای مدیریت تسکین سیلاب‌ها اختصاص یافته است. پیش‌بینی می‌شود در خرداد ماه هم بارش‌ها ادامه داشته باشد.

وزیر نیرو از مردم خواست تا همچنان در مصرف آب مراعات لازم را داشته باشند تا تابستان آرامی را پیش رو داشته باشیم.

کارنامه استان‌ها و حوضه‌های آبریز پيشتاز تا نيمه بهار امسال بررسی شد؛ رکوردهای

۲۴۱ روزه بارندگی‌ها - روزنامه دنیای اقتصاد مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۰۳

دنیای اقتصاد : آنالیز کارنامه بارش‌ها در نیمه بهار سال ۹۹ چند نکته مهم از وضعیت منابع آب ایران را روایت می‌کند. بررسی‌ها نشان می‌دهد با وجود افت بارندگی‌ها (از اول مهر تا ۳۱ اردیبهشت سال ۹۹) نسبت به مدت زمان مشابه سال قبل، سال آبی ۹۹-۹۸ به‌عنوان یکی از پربارش‌ترین سال‌ها در نیم قرن اخیر لقب گرفته است. طبق ارزیابی‌ها میزان بارش‌ها در ۲۴۱ روز ابتدایی امسال نسبت به میانگین ۱۱ ساله و میانگین ۵۱ ساله رشد محسوس ۴۱ و ۳۲ درصدی را تجربه کرده است. روایت بعدی شکست رکورد بارندگی‌های ۳۲ ساله تهران است که با ثبت ۲۹/۹ میلی‌متر بارش در مدت ۱۸ دقیقه در ۳۰ اردیبهشت‌ماه بالاخره بعد از بیش از سه دهه رقم خورد. همچنین ارزیابی‌ها نشان می‌دهد بارندگی‌های دو سال اخیر توانسته یک میلیارد مترمکعب از کسری ۵/۸ میلیارد مترمکعب کسری سفره‌های زیرزمینی را جبران کند. ۱۵۰ تالاب از جمله ۵۰ تالاب اصلی و مهم هم در این بازه زمانی از ۴۰ تا ۱۰۰ درصد آبیگری شده‌اند.

رکوردهای ۲۴۱ روزه بارندگی‌ها

تصویر ریزش‌های جوی تا نیمه بهار سال آبی جاری ترسیم شد. ارزیابی میانگین بارش‌ها در ۸ ماه ابتدایی سال آبی ۹۹-۹۸ از افت ۷ درصدی بارندگی‌ها نسبت به مدت زمان مشابه سال آبی گذشته حکایت دارد. این در حالی است که بررسی میزان بارش‌ها از اول مهرماه ۱۳۹۸ تا ۳۱ اردیبهشت‌ماه امسال در مقایسه با میانگین ۱۱ ساله و میانگین ۵۱ ساله، رشد محسوس بارندگی‌ها را نشان می‌دهد. طبق داده‌های آماری «دفتر مطالعات پایه منابع آب شرکت مدیریت منابع آب ایران»، بارش‌های ۲۴۱ روز ابتدایی سال آبی جاری نسبت به میانگین ۱۱ ساله، رشد ۴۱ درصدی و نسبت به میانگین ۵۱ ساله رشد ۳۸ درصدی را به

ثبت رسانده است. متولیان بخش آب در مورد دلیل «افت بارش‌ها» در ماه میانه بهار نسبت به مدت زمان مشابه سال آبی گذشته در مقابل «رشد بارندگی‌ها» در مقایسه با دوره‌های بلندمدت استدلال‌هایی را مطرح می‌کنند. به گفته سکاندار وزارت نیرو سال ۹۸ یکی از پرآب‌ترین سال‌ها در طول ۵۰ سال اخیر در کشور بوده است؛ به گونه‌ای که سال آبی ۹۸-۹۹ را می‌توان چهارمین سال پربارش کشور در نیم قرن اخیر لقب داد. به اعتقاد رضا اردکانیان امسال وضعیت خوبی از حیث تامین آب شیرین در کشور وجود دارد. وزیر نیرو همچنین اعلام کرد در راستای جهش تولید و به دلیل بارش‌های مطلوبی که حاصل شده، امسال امکان تامین آب کشاورزی ۳۰ درصد بیشتر از میزان متوسط فراهم شده است. طبق داده‌های آماری بخش کشاورزی مصرف بیش از ۹۵ درصد از آب را در کشور به خود اختصاص داده است.

در این میان سدها هم این روزها حال خوبی دارند و به میزان قابل ملاحظه‌ای پر شده‌اند. هم‌اکنون از مجموع ۵۰ میلیارد مترمکعب ظرفیت مخازن سدها، ۷۰ درصد پر و ۳۰ درصد خالی است که این میزان خالی بودن سدها در برخی نقاط برنامه‌ریزی شده و برای مدیریت سیلاب‌ها در نظر گرفته شده است. اما آمارها نشان می‌دهد وضعیت منابع سفره‌های آب زیرزمینی همچنان نامساعد است. آسیب‌شناسی‌ها حاکی است به علت سال‌های خشک متمادی و البته استفاده بی‌رویه از منابع زیرزمینی در برخی نقاط کشور، به‌طور متوسط ۵/۸ میلیارد مترمکعب کسری در سفره‌های زیرزمینی ثبت شده است. البته سیاست‌گذاران بخش آب عنوان می‌کنند که یک میلیارد مترمکعب از این کسری در دو سال اخیر جبران شده است. علاوه بر این موضوع از ۱۵۰ تالاب کشور، ۵۰ تالاب اصلی و مهم از ۴۰ تا ۱۰۰ درصد آبیگری شده‌اند.

از حوضه‌های آبریز چه خبر؟

آمارهای رسمی دفتر مطالعات پایه منابع آب شرکت مدیریت منابع آب ایران نشان می‌دهد، ارتفاع کل ریزش‌های جوی از آغاز سال آبی جاری (اول مهر تا ۳۱ اردیبهشت) ۳۰۴/۶ میلی‌متر بوده است. این

میزان بارندگی نسبت به میانگین دوره مشابه سال آبی گذشته (۲/ ۳۲۶ میلی‌متر) ۷ درصد افت، نسبت به میانگین ۱۱ ساله (۷/ ۲۱۵ میلی‌متر) ۴۱ درصد رشد و نسبت به میانگین ۵۱ ساله (۳/ ۲۳۱ میلی‌متر) افزایش ۳۲ درصدی را تجربه کرده است. اما پراکندگی میزان بارندگی‌ها در حوضه‌های آبریز درجه یک چگونه بوده است؟ مطابق بررسی‌ها، حوضه آبریز «خلیج فارس و دریای عمان»، «دریای خزر» و «دریاچه ارومیه» از اول مهر سال ۹۸ تا ۳۱ اردیبهشت امسال به ترتیب با ثبت ۴/ ۴۴۰، ۵/ ۴۲۳ و ۱/ ۳۴۱ میلی‌متر بارندگی، پربارش‌ترین حوضه‌های آبریز اصلی در مدت زمان مورد بررسی بوده‌اند. در این میان حوضه آبریز «مرزی شرق» با ثبت ۴/ ۱۴۶ میلی‌متر و «فلات مرکزی» با ثبت ۲۲۸ میلی‌متر بارندگی، کم‌بارش‌ترین حوضه‌ها تا میانه بهار جاری معرفی شده‌اند. البته مقایسه میزان بارندگی‌های حوضه‌های آبریز شش‌گانه با مدت مشابه سال قبل، میانگین ۱۱ ساله و میانگین ۵۱ ساله از نکات دیگری حکایت دارد. طبق داده‌های آماری حوضه‌های آبریز «خلیج فارس و دریای عمان»، «دریای خزر» و «دریاچه ارومیه» که در بازه ۲۴۱ روزه سال آبی جاری توانسته‌اند پربارش‌ترین‌ها باشند، در مقایسه با مدت زمان مشابه سال قبل روند نزولی را در بارش‌ها به ثبت رسانده‌اند. ارزیابی‌ها نشان می‌دهد «دریاچه ارومیه» با ثبت ۱/ ۳۴۱ میلی‌متر بارندگی از اول مهر تا ۳۱ اردیبهشت‌ماه نسبت به مدت مشابه سال آبی قبل افت محسوس ۲۹ درصدی را پشت‌سر گذاشته است. همچنین حوضه‌های «خلیج فارس و دریای عمان» و «دریای خزر» نسبت به سال آبی گذشته به ترتیب افت ۱۷ و ۱۵ درصدی را ثبت کرده‌اند. سه حوضه آبریز اصلی دیگر هم شامل «مرزی شرق»، «فلات مرکزی» و «قره‌قوم» نسبت به میانگین بارندگی‌های سال آبی گذشته، رشد ۳۶، ۱۱ و ۳ درصدی را به ثبت رسانده‌اند. اما برخلاف روند بارش‌های حوضه‌های شش‌گانه سال آبی جاری در مقایسه با بازه زمانی مشابه سال گذشته، ریزش‌های جوی ۲۴۱ روزه امسال نسبت به میانگین ۱۱ ساله و ۵۱ ساله متفاوت بوده است. ارزیابی‌ها نشان می‌دهد تمامی حوضه‌ها چه نسبت به میانگین ۱۱ ساله و چه ۵۱ ساله روند رو به رشدی را در بارش‌ها سپری کرده‌اند. طبق آمارهای منتشر شده حوضه‌های آبریز «مرزی

شرق»، «فلات مرکزی» و «قره‌قوم» نسبت به میانگین ۱۱ ساله بیشترین میزان بارش‌ها را به خود اختصاص داده‌اند. در این میان میزان بارندگی‌ها (از اول مهر تا ۳۱ اردیبهشت‌ماه) نسبت به میانگین ۵۱ ساله هم وضعیت مشابهی را تجربه کرده و سه حوضه آبریز ذکر شده نسبت به سایر حوضه‌ها بیشترین رکورد بارش‌ها را به ثبت رسانده‌اند.

استان‌های پیش‌تاز

شاید مهم‌ترین خبرها در بخش بارندگی این روزها به تهرانی‌ها اختصاص داشته باشد. مدیر دفتر مطالعات پایه منابع آب شرکت آب منطقه‌ای تهران چند روز پیش اعلام کرد با ثبت ۲۵/۹ میلی‌متر بارندگی در مدت ۱۸ دقیقه تا ساعت ۲۲ مورخ (۳۰ اردیبهشت‌ماه) رکورد بارندگی‌های ۳۲ ساله شهر تهران شکسته شده است. به گفته محمدرضا خانیکی، با ورود موج اول سامانه بارشی پایان اردیبهشت‌ماه به شهر تهران، ۲۵/۹ میلی‌متر بارندگی در مدت ۱۸ دقیقه، تا ساعت ۲۲ مورخ (۳۰ اردیبهشت‌ماه) ثبت شد که در مجموع از ابتدای سال آبی تا این لحظه توانسته رکورد بارندگی ۳۲ ساله را پشت سر بگذارد. مدیر دفتر مطالعات پایه منابع آب شرکت آب منطقه‌ای تهران در ادامه گفت: با توجه به بارندگی‌های چشمگیر، ایستگاه‌های آردینه (رودهن) با ثبت ۴۴/۸ میلی‌متر، پلور ۳۸/۵ میلی‌متر، رودک ۴۳/۵ میلی‌متر و درکه ۳۶ میلی‌متر بیشترین میزان بارندگی‌های استان را به خود اختصاص داده‌اند.

همچنین در زمان حاضر از مجموع ۵۰ میلیارد و ۵۰۰ میلیون مترمکعب ظرفیت مخازن سدهای کشور، حدود ۳۵ میلیارد مترمکعب آب پشت سدهای کشور ذخیره شده است. این مقدار به معنای پر بودن حدود ۷۰ درصد ظرفیت مخازن سدهای کشور و خالی بودن ۳۰ درصد این ظرفیت است. به گفته وزیر نیرو، این ظرفیت خالی ۳۰ درصدی، ظرفیت مناسبی برای مهار سیلاب‌های احتمالی پیش‌رو در بهار سال جاری است.

اما براساس جداول دفتر مطالعات پایه منابع آب شرکت مدیریت منابع آب ایران در سایر استان‌ها ریزش‌های جوی چه حال و هوایی داشته‌اند؟ بررسی آمار بارش‌ها در ۳۱ استان کشور از ابتدای مهرماه تا ۳۱ اردیبهشت‌ماه جاری نشان می‌دهد رکورددار بارش‌ها در مقایسه با مدت مشابه سال قبل، استان «سیستان و بلوچستان» با ثبت ۱۸۵ میلی‌متر است که ۶۰/۵ درصد رشد را تجربه کرده است. پس از استان سیستان و بلوچستان، استان «هرمزگان» با ثبت ۳۶۹/۹ میلی‌متر بارندگی تا ۳۱ اردیبهشت‌ماه جاری، نسبت به بازه زمانی سال آبی گذشته، رشد ۵۱/۷ درصدی را تجربه کرده و عنوان دومین استان با بالاترین رشد بارش را از آن خود کرده است. «کرمان» هم با رشد ۳۹ درصد بارش نسبت به مدت مشابه سال قبل، سومین استان با بالاترین رشد بارش کشور به‌شمار می‌رود. در این میان استان «ایلام» با افت ۴۳/۲ درصدی بارش‌ها نسبت به مدت مشابه سال آبی گذشته، در صدر استان‌های با بیشترین افت قرار گرفته است. پس از آن استان‌های «خوزستان» و «لرستان» با ثبت افت ۴۰/۴ درصد و ۳۹/۸ درصد نسبت به نیمه بهار سال قبل، قرار دارند. همچنین ارزیابی‌ها نشان می‌دهد، ۲۰ استان نسبت به مدت زمان مشابه سال گذشته افت بارندگی‌ها را تجربه کرده و ۱۱ استان هم رشد ریزش‌های جوی را به ثبت رسانده‌اند. از سوی دیگر، بررسی‌ها نشان می‌دهد ۳ استان کشور در مدت زمان مورد بررسی، نسبت به میانگین بلندمدت افت بارش‌ها را در کارنامه خود ثبت کرده‌اند.

سومبار، سدی در برابر حقابه کشاورزان خراسان شمالی - خبرگزاری ایرنا مورخ

۱۳۹۹/۰۳/۰۳

بجنورد- ایرنا- کشاورزان پایین‌دست سد سومبار در شهرستان راز و جرگلان خراسان شمالی با انتقاد از رها نشدن آب این سد در فصل زراعی و افزایش آب‌بهای آن، خواستار برقراری حقابه سنتی خود از این رودخانه هستند.

این کشاورزان که عمدتاً در مناطق غلامان، روستاهای سوخسو هاشم و پرسه‌سو، از توابع بخش غلامان شهرستان راز و جرگلان به کار کشت و زرع مشغولند می‌گویند که تا قبل از ساخت سد، بدون هیچ مشکل و محدودیتی از آب این رودخانه برداشت می‌کرده‌اند، اما با ساخت و بهره‌برداری از سد، حقابه آنان، که سالیان متمادی و نسل اندر نسل از آن برخوردار بوده‌اند، نادیده گرفته شده است.

به گفته آنان این در حالی است که در زمان آغاز عملیات اجرایی سد، همیشه سخن از این بود که با بهره‌برداری از این سازه، سهم حقابه کشاورزان محفوظ خواهد ماند، اما اکنون گویا این حق آب و گل از خاطرها رفته و همه چیز به فراموشی سپرده شده است.

سد مخرنی سومبار غلامان، که گنجایش ذخیره سازی حدود ۱۴ میلیون متر مکعب آب را دارد، در مهرماه ۹۵ با حضور جهانگیری، معاون اول رئیس جمهوری، استاندار وقت و نمایندگان مجلس با هدف مهار سیلاب‌ها، تامین آب کشاورزی زمین‌های پایین دست و اشتغال زایی در منطقه افتتاح شد.

شماری از کشاورزان حاشیه سد سومبار در گفت و گو با خبرنگار ایرنا با تاکید بر لزوم رسیدگی به موضوع اختصاص حقابه، برای رفع بخشی از مشکلات اقتصادی و معیشتی مردم این منطقه، اظهار داشتند که اصولاً سد سومبار، با هدف محرومیت زدایی و توسعه کشاورزی این منطقه بنا شده است ولی اکنون کشاورزان مجاور آن در تامین حداقل آب مورد نیاز اراضی خود به مشکل برخورد کرده‌اند.

کشاورزان، کشاورزی را رها می کنند

یکی از کشاورزان منطقه که نامش را ذکر نکرد، گفت: آب بهای تعیین شده توسط شرکت آب منطقه‌ای استان به نرخ آزاد است که به هیچ عنوان برای یک کشاورز، آن هم در این منطقه محروم، صرفه اقتصادی ندارد.

وی با اشاره به اینکه کشاورزان این منطقه آنقدر درآمد ندارند که در هر فصل زراعی ۲۰ میلیون ریال آب بها برای هر هکتار بدهند، اظهار داشت: شرکت آب منطقه‌ای می گوید چون اینجا منطقه‌ای کم برخوردار و محروم است، امسال هر متر مکعب آب را با نرخ کمتر از ۴ هزار ریال محاسبه می کنیم ولی از کجا مشخص است که سال بعد با نرخ بالاتر از این محاسبه نکنند؟

وی افزود: با این وضعیت پیش آمده چاره‌ای جز رهاسازی زمین‌های زراعی خود و بیکار ماندن نداریم. کشاورز دیگری با بیان اینکه معیشت اهالی این منطقه وابسته به این زمین‌های زراعی است، اظهار داشت: آب را بدون برنامه ریزی مشخص و در بسیاری از مواقع که کشاورزان نیازی به آن ندارند، رهاسازی می کنند.

وی افزود: اگر آب تخصیصی در زمان مناسب رها نشود، باعث از دست رفتن و به تعویق افتادن فرصت مناسب برای کشت و برداشت محصول می شود به گونه‌ای که هم اکنون اراضی کشاورزی شدیداً نیازمند آب است.

وی تصریح کرد: این ذهنیت برای کشاورزان ایجاد شده که احتمالاً با توجه به نرخ‌های که برای آب بها تعیین شده است، هزینه ساخت سد را می خواهند از چند کشاورز محروم منطقه بگیرند.

هدف از احداث سد، اشتغالزایی و محرومیت زدایی بود

مدیر شرکت تعاونی آب بران مهر سد غلامان اظهار داشت: هدف از احداث سد سومبار، تحول

کشاورزی، اشتغالزایی و محرومیت زدایی از منطقه بود ولی متأسفانه شرکت آب منطقه ای بعد از احداث سد سومبار، به کشاورزان گفته است، شما هیچ حقا به ای ندارید.

سیدرضا رسولی با اشاره به اینکه کشاورزان آنقدر توان مالی ندارند که آب زمین های زراعی آنها با نرخ آزاد محاسبه شود، افزود: هر هکتار از اراضی کشاورزی برای کشت گندم نیازمند پنج هزار متر مکعب آب است که نرخ شرکت آب منطقه ای برای هر متر مکعب آب ۴ هزار ریال است، بنابراین یک کشاورز در یک فصل زراعی برای هر هکتار از کشت گندم خود باید ۲۰ میلیون ریال پرداخت کند.

وی تصریح کرد: یک کشاورز مگر سالانه چقدر برداشت محصول دارد که ۲۰ میلیون ریال آن را به آب اختصاص دهد؟

رسولی با بیان اینکه تمامی مدارک و اسناد مبنی بر داشتن حقا به اراضی کشاورزی به شرکت آب منطقه ای استان ارایه شده، افزود: همه کشاورزان قبل از احداث سد سومبار با این شرکت آب به خوبی همکاری کرده و اراضی خود را در تملک آن قرار دادند، ولی متأسفانه اکنون این شرکت آب زمین های زراعی را تامین نمی کند.

کشاورزان حاشیه سد، به لحاظ عرفی حقا به دارند

بخشدار غلامان، با اشاره به اجرای طرح لوله گذاری در ۷۸۰ هکتار از اراضی پایاب سد با اعتبار ۴۰ میلیارد ریالی، گفت: بعد از احداث سد سومبار، مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان این هزینه را از محل اعتبارات سفر مقام معظم رهبری به استان تامین کرد تا کشاورزان بتوانند به راحتی از آب سد بهره مند شوند، ولی در این بین شرکت آب منطقه ای بر اساس قانون، لزوم بهره مندی از سد را داشتن حقا به یا اخذ حق اشتراکی می داند.

جواد جوانوش با بیان اینکه ۹۰ درصد زمین‌های کشاورزی و مسکونی شهرستان رازوجرگلان فاقد سند مالکیت و بیشتر قولنامه‌ای است، تصریح کرد: شرکت آب منطقه‌ای استان، حقابه کشاورزان را در صورتی به رسمیت می‌شناسد که در اسناد رسمی چون دفاتر جزء جمع (مالکیت) آن شرکت، ثبت شده باشد.

وی افزود: اگرچه ممکن است کشاورزان ناتوان از اثبات حقابه داشتن خود به شکل قانونی باشند، ولی به لحاظ عرفی، این قشر زحمتکش حقابه دارند، زیرا سال‌ها است از آب رودخانه سومبار استفاده کرده‌اند و قبل از اینکه سدی ساخته شود، بندهایی برای آبیاری زمین‌های زراعی خود داشته‌اند.

مدیر جهاد کشاورزی رازوجرگلان نیز با اشاره به اینکه از حدود چهار سال پیش و از زمان انتصاب خود به این مسوولیت، درگیر این مشکل کشاورزان بوده است، افزود: موضوع آب بهای اراضی پایاب سد سومبار در نشست کارگروه آب کشاورزی با نماینده حفاظت و بهره‌برداری شرکت آب منطقه‌ای مطرح شد ولی با قیمت مورد نظر این شرکت به توافق نرسیدیم.

الله وردی خادمی افزود: کشاورزان اراضی پایاب این سد، دلایل خود را مبنی بر داشتن حقابه نظیر بند آبیاری ارایه داده‌اند ولی در مقابل شرکت آب منطقه‌ای خواهان مدارک مستند برای حقابه کشاورزان است.

وی افزود: در حقیقت این شرکت می‌گوید، حقابه اراضی پایاب سد سومبار یا باید در دفاتر جزء جمع قدیم شرکت آب منطقه‌ای ثبت شده باشد، یا حکم دادگاه یا مدارک قانونی دیگر مشخص‌کننده حقابه آنها باشد.

اسناد حقابه اراضی کشاورزی پایاب سد در حال بررسی است

معاون حفاظت و بهره‌برداری شرکت آب منطقه‌ای خراسان شمالی اظهار داشت: اسناد اراضی پایاب سد

غلامان برای بهره‌مندی از حقابه در کمیسیون سه و پنج نفره قانون توزیع آب در حال بررسی است که اگر حقابه اراضی کشاورزی این مناطق اثبات شد، محاسبه آب با نرخ حقابه صورت خواهد گرفت.

وحید واسطه با بیان اینکه هم اکنون نیز قادر به تامین آب مورد نیاز اراضی کشاورزی هستیم اما نه با نرخ حقابه، خاطرنشان کرد: سال گذشته آب اراضی کشاورزی این مناطق با نرخ پایین‌تر مازاد که تفاوتی با نرخ حقابه ندارد، تامین شد.

وی تصریح کرد: مهمترین هدف ساخت سد غلامان کنترل سیلابهای مخرب پرسه سو، بهبود اراضی پایین دست و تامین آب کشاورزی بوده است.

سد غلامان بر روی رودخانه فصلی سومبار با هدف مهار سیلاب‌ها و جلوگیری از فرسایش خاک حاصل خیز، بهبود کشاورزی و افزایش سطح درآمد و اشتغالزایی برای مرزنشینان رازو جرگلان با اعتبار بیش از هزار و ۲۲۰ میلیارد ریال ساخته شده است.

این سد از نوع خاکی با هسته رسی است و تاج آن ۹۰۳ متر و ارتفاع آن از پی ۲۳ متر است. گنجایش مخزن این سد حدود ۱۴ میلیون متر مکعب است که با بهره‌برداری از شبکه آبیاری و زهکشی این سد ۷۷۰ هکتار از زمین‌های کشاورزی منطقه غلامان و روستاهای سوخسو هاشم و پرسه سو زیر پوشش می‌رود.

به گفته برخی کشاورزان ساخت این سد نه تنها موجب اشتغال‌زایی نشد بلکه روستاییان را در تامین حداقل آب اراضی کشاورزی نیز در تنگنا گذاشته است.

شهرستان مرزی رازو جرگلان در ۱۲۰ کیلومتری مرکز خراسان شمالی قرار دارد.

بیکاری در این شهرستان ۷۰ هزار نفری خراسان شمالی بیش از دیگر نقاط استان است.

با وجود بارش‌های خوب بهاری وضع دشتهای خراسان جنوبی همچنان بحرانی است؛ ۲۶

دشت خراسان جنوبی در وضعیت بحرانی - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۰۶

با وجود بارش‌های خوب بهاری در خراسان جنوبی مسئولان حوزه آب همچنان درباره بحرانی بودن دشت‌های خراسان جنوبی هشدار می‌دهند. در حال حاضر ۹۲ درصد از پهنه خراسان جنوبی همچنان درگیر خشک‌سالی است و وضعیت ۲۶ دشت استان بحرانی است.

باران‌های بهار ۹۹ در پهنه گسترده خراسان جنوبی هم طراوت و سرسبزی را به مردم دیار خاوران هدیه کرد و هم امید سالی پر رونق و پر از برکت را به کشاورزان هدیه داد.

بسیاری از سدهای و سازه‌های خراسان جنوبی آب‌گیری شدند و سطح آب‌های زیرزمینی تا حدی نسبت به گذشته افزایش پیدا کرد و این مسأله باعث شد بسیاری از مردم تصور کنند که دوران خشک‌سالی تمام شده و می‌توانند بدون توجه به بایدها و نبایدهای زندگی در یک اقلیم خشک کشاورزی کنند.

این در حالی است که کارشناسان و صاحب‌نظران علی‌رغم امیدواری به بارندگی‌های اخیر برای رونق کشاورزی و بهبود وضعیت منابع آبی نظر دیگری درباره گذر از دوران خشک‌سالی در خراسان جنوبی دارند.

۹۲ درصد مساحت خراسان جنوبی تحت تأثیر خشک‌سالی است

در این رابطه مدیرکل هواشناسی خراسان جنوبی به باشگاه خبرنگاران جوان گفت: هر چند که طی دو سال گذشته بارندگی‌های بسیار خوبی در خراسان جنوبی داشتیم، ولی نباید تأثیر خشک‌سالی ۱۹ سال گذشته را بر وضعیت اقلیمی فراموش کنیم.

علی‌رضا خندان‌رو بیان کرد: با وجود بارندگی‌های اخیر تنها هشت درصد مساحت خراسان جنوبی به

شرایط نرمال بازگشته و هنوز ۹۲ درصد مساحت استان تحت تأثیر خشک‌سالی است.

مدیرکل هواشناسی خراسان جنوبی ادامه داد: هفت درصد مساحت خراسان جنوبی دارای خشک‌سالی بسیار شدید، ۳۰ درصد دارای خشک‌سالی شدید، ۴۱ درصد دارای خشک‌سالی متوسط و ۱۴ درصد مساحت استان دارای خشک‌سالی خفیف است.

خندان‌رو در زمینه میزان بارندگی‌ها در بهار سال جاری بیان کرد: در اولین ماه فصل بهار بیش‌ترین بارندگی‌ها را داشتیم و میزان بارندگی‌ها نسبت به مدت مشابه سال قبل ۴۸ درصد افزایش داشته است. او ادامه داد: تا تاریخ سیزدهم اردیبهشت‌ماه میزان بارندگی‌ها در فصل زراعی جاری ۱۴۹/۴ میلی‌متر بود که نسبت به مدت مشابه سال قبل ۱۳ درصد و نسبت به بلندمدت ۴۳ درصد افزایش داشت.

خشک‌سالی‌های ۱۹ ساله با بارندگی‌های اخیر از بین نمی‌رود

مدیرکل هواشناسی خراسان جنوبی با تأکید بر این که خشک‌سالی‌های ۱۹ ساله با بارندگی‌های دو سال اخیر از بین نمی‌رود، افزود: حداقل یک دوره هشت تا ۹ ساله بارندگی مطلوب لازم است تا تأثیر خشک‌سالی‌های گذشته تا حدی جبران شود.

خندان‌رو گفت: بارندگی‌های فعلی برای کشاورزی و افزایش سطح آب‌های زیرزمینی مطلوب ارزیابی می‌شود، ولی تأثیرات عمیق خشک‌سالی به این زودی از بین نمی‌رود.

سازه‌های آبخیزداری خراسان جنوبی ۱۰۰ درصد آبگیری شد

مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری خراسان جنوبی نیز درباره این موضوع اظهار کرد: در سال جاری سازه‌های آبخیزداری خراسان جنوبی ۱۰۰ درصد آبگیری شده که بسیار ارزشمند است.

نصرآبادی با اشاره به این که یک‌هزار و ۹۱۸ سازه آبخیزداری اعم از بند خاکی، سنگی، ملاتی و گابیون

در استان احداث شده است، بیان کرد: ظرفیت و حجم مخازن این سازه‌ها بیش از ۷۸ میلیون و ۶۶۸ هزار مترمکعب است که در بارندگی‌های امسال تقریباً تمام این ظرفیت آبگیری شده است.

مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری خراسان جنوبی با بیان این که البته این نکته به معنا رها شدن از خشک‌سالی‌های دو دهه اخیر در خراسان جنوبی نیست، گفت: نمی‌توان آبگیری سازه‌ها را دلیلی برای رفع خشک‌سالی دانست؛ چراکه هنوز بسیاری از نقاط استان به احداث سازه نیاز دارند که هنوز این امکان فراهم نشده است.

نصرآبادی یادآور شد: ما با یک خشک‌سالی ۱۹ ساله مواجه بودیم و با بارندگی‌های دو سال اخیر آثار آن رفع نمی‌شود.

کسری مخازن آب در دشت‌های خراسان جنوبی

سرپرست شرکت آب منطقه‌ای خراسان جنوبی هم اظهار کرد: از ۳۵ دشت در حوزه فعالیت شرکت آب منطقه‌ای خراسان جنوبی هشت دشت استان دارای وضعیت ممنوعه و بحرانی، ۱۸ دشت بحرانی و تعداد ۹ دشت نیز آزاد است.

امامی با اشاره به جبران بخشی از کسری مخازن آبی در دشت‌های خراسان جنوبی بیان کرد: با اجرای طرح احیاء و تعادل بخشی منابع آب زیرزمینی در استان از جمله نصب کنتورهای هوشمند بر روی چاه‌های کشاورزی، پر و مسلوب‌المنفعه کردن چاه‌های غیرمجاز، فعال کردن گروه‌های گشت و بازرسی از منابع آبی کسری مخازن از ۱۸۵ میلیون مترمکعب در سال ۹۲ به ۱۱۳ میلیون مترمکعب در سال جاری کاهش یافته است.

سرپرست شرکت آب منطقه‌ای خراسان جنوبی با بیان این که تأثیر مثبت بارندگی‌ها بر منابع آب‌های زیرزمینی در درازمدت مشخص خواهد شد، افزود: با توجه به این که در زمان بارندگی چاه‌های

کشاورزی خاموش بوده و استحصالی از منابع آب زیرزمینی انجام نمی‌شود، بارندگی‌ها تأثیری غیرمستقیم و مثبتی بر مخازن زیرزمینی دارند.

امامی با بیان این که ۴۱/۷۴ درصد از مخازن سدهای استان آب ذخیره دارند، یادآور شد: حجم فعلی مخازن سدهای استان در حال حاضر ۲۷/۸ میلیون مترمکعب است که در مدت مشابه سال قبل این میزان ۲۲/۴ میلیون مترمکعب بوده است.

لزوم استفاده از سیستم‌های نوین آبیاری

مدیر امور آب، خاک و امور فنی و مهندسی جهاد کشاورزی خراسان جنوبی نیز با اشاره به این که در شرایط خشک‌سالی یکی از بهترین راهکارها در حوزه کشاورزی استفاده از سیستم‌های نوین آبیاری است، گفت: از ابتدای فروردین سال ۹۸ تا تاریخ نهم اسفند سال گذشته چهار هزار و ۷۵۰ هکتار از اراضی خراسان جنوبی به سیستم‌های نوین آبیاری مجهز شد.

محمدحسن غلامی بیان کرد: در خراسان جنوبی شهرستان‌های زیرکوه، سربیشه و قاین بیش‌ترین سهم را از تجهیز مزارع و باغ‌ها به سیستم‌های نوین آبیاری در سال گذشته داشته‌اند.

وی ادامه داد: کل اعتبار در نظر گرفته شده برای سال ۹۸ در راستای تجهیز مزارع و باغ‌های خراسان جنوبی به سیستم‌های نوین آبیاری ۵۱ میلیارد و ۵۰۰ میلیون تومان بوده است.

او یادآور شد: همچنین هشت هزار و ۶۵۰ هکتار آبیاری نوین نیز در خراسان جنوبی در دست اجراست. به نظر می‌رسد باید شادی باران‌های بهاری اخیر را با هوشمندی نسبت به این که آثار خشک‌سالی هنوز همراه ما است، تکمیل کنیم.

اقداماتی چون استفاده از سیستم‌های نوین آبیاری در کشاورزی، پیشگیری از برداشت غیرمجاز از چاه‌ها و تأکید بر استفاده بهینه از منابع آبی در شرایط خشک‌سالی و حتی پس از آن همچنان مورد تأکید است و

نباید با بارندگی‌های یکی دو سال اخیر به فراموشی سپرده شود. مردمان کویر راه درست استفاده از منابع در دسترس و نعمت‌های الهی را به خوبی بلد هستند و می‌دانند که از همین باران‌های بهاری چگونه باید نهایت استفاده را برای سیراب کردن دشت‌های کویر کرد تا در تابستان از باغ‌های این دیار ثمرات بی‌بدیل چید. فراموش نکنیم، کویر هنوز تشنه است.

تغییر تهدید باران‌های شدید به فرصت - روزنامه سبزینه مروح ۱۳۹۹/۰۳/۰۶

باران‌های شدید و سیلابی بیش‌تر مواقع با شستن خاک‌های سست لسی سبب ایجاد خندق و رانش زمین در مناطق شرقی گلستان می‌شود که کارشناسان آبخیزداری این تهدید را به فرصت تبدیل کردند.

به گزارش «سبزینه» به نقل از پایگاه اطلاع‌رسانی سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری، عبدالخلیل، جوان ۳۲ ساله روستای قپان مراوه‌تپه با خوشحالی آمدن باران در بالادست را به دیگران نوید داد.

متعجب از خوشحالی عبدالخلیل از رحمان پیرمرد هم روستایش پرسیدم: با توجه به این که بهار پربارانی در گلستان داشتیم، بارش باران اینقدر خوشحالی دارد؟

رحمان گفت: اگر تو هم جای ما بودی و از هر بار آمدن باران، ترس خراب شدن خانه و رانش زمین به دلت می‌نشست، این روزها که می‌دانی باران دیگر خطری ندارد، شاد می‌شدی. حرف‌های رحمان موضوع را پیچیده‌تر کرد.

توضیح بیش‌تر را از عبدالرحیم لطفی، معاون فنی و آبخیزداری اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری گلستان، جویا می‌شوم.

لطفی گفت: خاک مناطق شرق گلستان لسی و بسیار سست است و در برابر هر باران به سرعت شسته می‌شود و خطر رانش و خرابی خانه‌ها را به همراه دارد.

ریزترین مواد حمل شده توسط بادهای لایه‌هایی روی هم انباشته می‌شوند که به مجموع آن‌ها لس می‌گویند و منشأ آن‌ها گرد و خاک بیابان‌ها و رسوبات خشک شده کف رودها و دریاچه‌هایی است که پس از محو یخچال‌های طبیعی خشک شده‌اند.

خاک لس، فروریزی یا رُمبنده، از ذرات ماسه و رس تشکیل شده و ساختار آن حفره‌دار است که با افزایش رطوبت، این حفره‌ها شکسته می‌شود و مقاومت خاک در رطوبت به‌صورت ناگهانی کاهش می‌یابد.

لطفی گفت: با وجود سازندهای لسی، این خاک‌ها با به راه افتادن رواناب یا سیلاب به سرعت دچار فرسایش و تبدیل به گالی یا خندق می‌شوند. به گفته لطفی، فرسایش گالی یکی از خطرناک‌ترین فرسایش‌های آبی در مناطق رسی است که روستایان شرق استان گلستان هر ساله با آن دست به گریبان هستند.

بیم رانش زمین در پی بارش هر باران

رئیس اداره منابع طبیعی و آبخیزداری مراوه‌تپه نیز گفت: فرسایش فراوان خاک‌های سست لسی منطقه سبب شد ۱۶ روستا در آستانه تخلیه قرار گیرند. حالا درک حرف‌های رحمان برایم ملموس‌تر شد. این که هر بارش باران، کلی خاک لسی را بشوید و با خود به پایین دست بیاورد و تو هر لحظه بیم رانش زمین و فروریختن خانه را داشته باشی باید از باران شاد نشوی.

معاون فنی و آبخیزداری اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری گلستان عنوان کرد: علاوه بر تخریب سکونتگاه‌ها، جاده‌ها و ابنیه‌های فنی، سیلاب و رواناب‌ها خاک‌های جنگل، مراتع و زمین‌های کشاورزی را با خود تا مخازن سدها حمل می‌کردند.

لطفی گفت: این رسوب حاصل از فرسایش، پشت مخزن سدها جمع و سبب می‌شود و حجم ذخیره آب پشت سدها کم‌تر شود.

سازه‌های آبخیزداری راه‌حلی برای جلوگیری از رانش

اما دلیل این آسودگی خیال رحمان، عبدالخلیل و یک‌صد خانواده ساکن روستای ترک مراوه‌تپه چه بود؟ این پرسش را هم معاون فنی و آبخیزداری اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری گلستان پاسخ داد و گفت: با انجام طرح‌های مطالعاتی توانستیم با ایجاد بندهای خاکی و سازه‌های سنگی- ملاتی جلوی

تخریب و فرسایش بیش‌تر را بگیریم.

فرشید رحمانی، مدیر اداره منابع طبیعی و آبخیزداری مراوه‌تپه، هم گفت: حجم زیادی از رسوبات پشت سازه سنگی- ملاتی جمع می‌شوند و علاوه بر تثبیت آبراهه و دامنه‌های کناری آن به‌ویژه در مناطق بالادست، سبب رویش گیاهان خودرویی مانند درختچه‌های گز و همچنین کاهش شیب آبراهه می‌شود. به سراغ یکی از این سازه‌های سنگی- ملاتی نزدیک روستا رفتیم، این سازه‌ها در نگاه اول ساختاری ساده داشت، اما همین سازه‌های کوچک مانع تخریب و رانش زمین در روستا شده است.

مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری گلستان در این باره گفت: با توجه به فرسایش‌های خندقی در مناطق شرقی استان مطالعات حوضه‌های آبخیز انجام و اجرای سازه‌های آبخیزداری مانع از پیشرفت فرسایش‌های خندقی و سبب تثبیت آن‌ها شد.

ابوطالب قزل‌سفلو افزود: اجرای بندهای خاکی کوتاه با ارتفاعی حدود پنج تا ۱۰ متر در این مناطق سازگار با طبیعت بود و این بندها سبب کنترل سیلاب، کاهش فرسایش خاک و تله‌اندازی رسوبات می‌شود.

وی گفت: در دو حوضه آبخیز شهرستان مراوه‌تپه تعداد ۶۰ بند خاکی ساخته شده است که نقش موثری در کنترل سیلاب‌های فصلی و جلوگیری از فرسایش خندقی دیوارهای کناری رودخانه‌ها و آبراهه‌ها دارند.

قزل‌سفلو همچنین ادامه داد: بندهای خاکی احداث شده در پیشگیری از آلودگی تنفسی، جلوگیری از مهاجرت و خالی شدن مرزها و حفظ آب و خاک اهمیت بسیاری دارد.

معاون فنی و آبخیزداری استان گلستان نیز گفت: علاوه بر این بندهای خاکی شش سازه سنگی- ملاتی ساخته شده و پنج سازه دیگر نیز در دست ساخت است.

مدیر منابع طبیعی و آبخیزداری مراوه‌تپه بزرگ‌ترین حسن ایجاد این سازه‌ها را ایمن شدن روستا از

فرسایش خاک دانست و گفت: کوچ مردم این روستاها از نظر اقتصادی و اجتماعی بسیار هزینه‌بر است. جابه‌جایی هر روستا بیش از ۱۵ میلیارد تومان هزینه روی دست دولت می‌گذارد که با هزینه دو میلیارد تومانی این سازه در تخصیص این اعتبار صرفه‌جویی شد.

خانی، ساکن روستای قرقاق مراوه‌تپه، در این باره گفت: اول که به ما گفتند باید روستا را ترک کنیم ناراحت شدیم، چون علاوه بر این که به محیط روستا و همسایه‌های خود عادت کرده بودیم، این که باید دوباره جایی دیگر زندگی را از صفر شروع می‌کردیم سخت و هزینه‌بر بود.

وی افزود: در این روستا مسجد، مدرسه و مغازه‌ها و دیگر زیر ساخت‌ها آماده بود و اگر قرار بر این بود که به جایی دیگری برویم تا فعال شدن این مکان‌ها به زمان زیادی نیاز بود.

اجرا نشدن این سازه‌ها در برخی دیگر از مناطق مانند روستای آقامام مراوه‌تپه منجر به رانش زمین و خراب شدن خانه ۲۵ اهالی این روستا شد.

۱۲ فروردین امسال بود که باران تند و به همراه آن فرسایش خاک سبب رانش زمین در این روستا شد و مسئولان افرادی را که خانه‌هایشان خراب شد در مناطق امن اسکان دادند و پس از گذشت حدود ۱/۵ ماه عملیات اجرایی ساخت دوباره مسکن برای ساکنان خانه‌های تخریب شده در رانش روستای آقامام مراوه‌تپه آغاز شد و طبق برنامه‌ریزی انجام شده تا پایان شهریور امسال تحویل آسیب‌دیدگان می‌شود.

برای ساخت هر واحد مسکونی دولت ۶۵ میلیون تومان کمک بلاعوض و تسهیلات ارزان‌قیمت پرداخت می‌کند.

معاون فنی و آبخیزداری گلستان در این باره گفت: به‌جز مراوه‌تپه سه هزار و ۲۰۰ منطقه در گلستان وجود دارد که به‌سبب دارا بودن خاک‌های لسی فرسایش در آن‌جا بالاست و نیازمند ایجاد سازه‌های سنگی- ملاتی است.

از دو میلیون هکتار زمین که نیاز است در آن طرح‌های آبخیزداری انجام شود، تاکنون فقط در ۵۰۰ هزار

هکتار این طرح‌ها انجام شده است.

معاون فنی و آبخیزداری گلستان گفت: ایجاد سازه‌های جلوگیری‌کننده از فرسایش در مراوه‌تپه می‌تواند

الگوی مناسبی برای این مناطق باشد.

با ساخت سازه در مناطقی با خاک لسی و جلوگیری از فرسایش و خندقی شدن زمین و تخریب

سکونتگاه‌ها می‌توان خاطر هزاران نفر مانند عبدالخلیل و رحمان را از خطر تخریب خانه‌هایشان راحت

کرد تا هر باران دلشان را نلرزاند.

وسعت دریاچه ارومیه با بیش از سه هزار کیلومتر مربع ثابت مانده است - خبرگزاری

ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۰۶

ارومیه- ایرنا- رئیس دفتر استانی ستاد احیای دریاچه ارومیه در آذربایجان غربی با اشاره به آغاز فصل گرما و تبخیر بالای آب در حوضه آبریز دریاچه، گفت: با این وجود وسعت دریاچه ارومیه به سه هزار و ۲۳۹ کیلومتر مربع رسیده و نسبت به ۲ هفته گذشته تغییر چندانی نکرده است.

فرهاد سرخوش روز سه‌شنبه در گفت‌وگو با خبرنگار ایرنا افزود: با وجود افزایش چشمگیر تبخیر آب با آغاز فصل گرما، شاهد ثابت ماندن نسبی تراز این دریاچه هستیم که نشانگر ادامه‌دار بودن ورود آب به این حوضه آبریز و موفقیت در طرح‌های ستاد احیای دریاچه ارومیه می‌باشد.

وی ادامه داد: اکنون تراز دریاچه ارومیه به یک هزار و ۲۷۱ متر و ۹۰ سانتی‌متر رسیده که با وجود کاهش چشمگیر بارندگی‌ها، نسبت به سال گذشته تغییر چندانی نیافته است.

وی با اعلام اینکه حجم آب دریاچه ارومیه به بیش از پنج میلیارد و ۲۵۰ میلیون مترمکعب رسیده، گفت: وضعیت دریاچه ارومیه هم‌اکنون نسبت به سال‌های اخیر مساعد است اما باید توجه کرد که تلاش‌ها برای احیای نگین آبی آذربایجان طبق برنامه ادامه دارد.

«سرخوش» با اعلام اینکه طرح‌های مهم انتقال آب به دریاچه ارومیه طی سال جاری و به تدریج به بهره‌برداری می‌رسد، افزود: طرح انتقال آب از جنوب آذربایجان غربی به دریاچه هم‌اکنون بیش از ۸۹ درصد پیشرفت فیزیکی دارد و در دی‌ماه امسال به بهره‌برداری می‌رسد.

به گزارش ایرنا مدیر طرح حفاظت از تالاب‌های ایران از تداوم همکاری‌های دولت ژاپن با ایران برای هفتمین سال متوالی در حوضه آبریز دریاچه ارومیه خبر داده است.

سند همکاری فاز هفتم پروژه «الگوسازی مشارکت مردم برای احیای دریاچه ارومیه» نیز بین برنامه عمران

ملل متحد و معاون محیط زیست دریایی و تالاب‌های سازمان حفاظت محیط زیست به امضا رسیده است. طی زمستان ۱۳۹۷ و بهار ۱۳۹۸ به واسطه افزایش میزان آب ورودی به دریاچه، تراز آن طی چند ماه بیش از یک متر افزایش یافت و امید زیادی را در راستای احیای این دریاچه ایجاد کرد؛ اگرچه در ماه‌های بعدی و به واسطه کاهش آب‌های ورودی و تبخیر آب، تراز دریاچه روند کاهشی داشت ولی سطح آن در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته همچنان بالاتر بوده است.

با وجود این افزایش نسبی تراز، نمودار تغییرات ۳۰ ساله دریاچه ارومیه بر پایه داده‌های ماهواره‌ای نشان می‌دهد که این دریاچه هنوز با روزهای خوب خود فاصله زیادی دارد و افزایش بارش‌ها و استفاده بهینه از منابع آبی بر اساس سیاست‌های ستاد احیای دریاچه ارومیه می‌تواند ضمن ادامه روند افزایش تراز آب این دریاچه، به احیای کامل آن بیانجامد.

قبل از تشکیل ستاد احیای دریاچه ارومیه تراز این حوزه آبی بسته سالانه به طور متوسط ۴۰ سانتی‌متر کاهش می‌یافت اما در سایه اقدامات دولت تدبیر و امید، روند خشک شدن آن متوقف شد. هرچند تراز یک‌هزار و ۲۷۴ متر به عنوان ارتفاع اکولوژیک دریاچه ارومیه اعلام شده ولی این دریاچه در تراز یک‌هزار و ۲۷۲ متر هم شرایط مطلوب خواهد داشت و بیش از ۹۵ درصد کانون‌های ریزگرد آن رفع خواهد شد.

دریاچه ارومیه در قالب طرح‌های ستاد احیا قرار است ظرف مدت ۱۰ سال / از ۱۳۹۴ / به تراز اکولوژیک خود برسد که حدود یک‌ونیم تا ۲ سال از برنامه عقب است؛ این دریاچه از اواسط دهه ۱۳۸۰ شروع به خشک شدن کرد و بنا بر آمار بین‌المللی تا سال ۲۰۱۵ میلادی حدود ۸۰ درصد از مساحت آن خشک شد.

«سبزینه» وضعیت فرسایش خاک در کشور و راه‌های مقابله با آن را بررسی می‌کند؛ ضرر

۴ هزار و ۵۰۰ دلاری فرسایش خاک در هر هکتار - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۰۷

فرسایش خاک از جمله پدیده‌هایی است که عمدتاً بر اثر شرایط اکولوژیکی و عوامل انسانی رخ می‌دهد. کشور ایران نیز از جمله کشورهایی است که با این پدیده روبه‌رو است. به گفته کارشناسان، ماهیت فرسایش خاک در سطح کشور متفاوت است؛ به‌طوری‌که در مناطق شمالی و غربی کشور بیش‌تر فرسایش آبی را شاهد هستیم و مناطق مرکزی و شرقی کشور بیش‌تر تحت سیطره فرسایش بادی است. به این ترتیب میزان هدررفت خاک در هر یک از دو فرآیند فرسایش متفاوت است. کارشناسان خاک و آبخیزداری معتقدند در سطح شش میلیون هکتار از دیمزارهای کشور، هر ساله حدود یک سانتی‌متر خاک در هکتار از دست می‌رود که ۷۰۰ سال زمان نیاز است تا تشکیل شود. با این تفاسیر اگر تنها ارزش کانی‌های فلزی و میکرومغذی‌هایی را که در این فرآیند از دست می‌روند در نظر بگیریم، سالانه حدود چهار هزار و ۵۰۰ دلار خاک در هر هکتار از دست می‌رود.

از سوی دیگر کارشناسان می‌گویند برای جلوگیری از فرسایش خاک اقدامات آبخیزداری موثرترین راه است، به‌طوری‌که علم حفاظت از خاک، ۸۰ درصد بر احیاء و حفاظت از پوشش گیاهی و تنها ۲۰ درصد بر عملیات مکانیکی مانند ساخت بند در آبراهه‌ها تأکید دارد. به این ترتیب کارشناسان معتقدند اگر مفهوم آبخیزداری در یک حوضه آبخیز به خوبی اجرا شود، نیاز به سده‌سازی تنها به تأمین آب شرب و صنعت محدود می‌شود. علاوه بر این، کارشناسان می‌گویند برای این‌که بین ترسالی‌ها و خشک‌سالی‌ها بتوانیم به‌طور بهینه کار کنیم، آبخیزداری و آبخوانداری بهترین گزینه است؛ یعنی باید در ترسالی‌ها حجم زیادی از آب را برای دوران خشک‌سالی ذخیره کنیم. به گفته کارشناسان و براساس آمار، سالانه ۱۲ میلیارد مترمکعب از آب مخازن و سفره‌های زیرزمینی را استفاده می‌کنیم، درحالی‌که کار چندانی برای

تغذیه این سفره‌های زیرزمینی صورت نمی‌گیرد؛ بنابراین بهتر است که در ترسالی‌ها با انجام اقدامات آبخیزداری این حجم از ذخایری را که استفاده کرده‌ایم، جبران کنیم.

عضو هیئت علمی موسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع کشور درخصوص میزان فرسایش خاک در کشور اظهار داشت: ماهیت فرسایش خاک در سطح کشور متفاوت است؛ به‌طوری‌که مناطق شمالی و غربی کشور بیش‌تر نوع فرسایش آبی دیده می‌شود و مناطق مرکزی و شرقی کشور بیش‌تر تحت سیطره فرسایش بادی است. به این ترتیب میزان هدر رفت خاک در هر یک از دو فرآیند فرسایش متفاوت است.

حمیدرضا عباسی با بیان این‌که در فرسایش آبی همان‌طور که مشخص است خاک توسط آب و در فرسایش بادی به‌واسطه انرژی باد حمل می‌شود، به «سبزینه» گفت: میزان ارقام فرسایش آبی در کشور از یک تا شش میلیارد تن در هکتار گزارش شده است و بیش‌تر گزارش‌ها بر رقم دو میلیارد تن در هکتار تأکید دارند. علاوه‌بر این کم‌ترین مقدار فرسایش آبی از جنگل‌ها و بیش‌ترین مقدار از دیمزارها و اراضی حساس گزارش شده است.

عباسی افزود: در سطح شش میلیون هکتار از دیمزارهای کشور هر ساله حدود یک سانتی‌متر خاک در هکتار از دست می‌رود که ۷۰۰ سال زمان نیاز است تا تشکیل شود. این مقدار خاک به‌طور متوسط برای تولید کم‌تر از یک‌هزار و ۲۰۰ کیلوگرم گندم است که از دست می‌رود.

وی ادامه داد: با این تفاسیر، اگر تنها ارزش کانی‌های فلزی و میکرومغذی‌هایی را که در این فرآیند از دست می‌روند در نظر بگیریم، سالانه حدود چهارهزار و ۵۰۰ دلار در هر هکتار خاک از دست می‌رود.

عباسی تصریح کرد: علاوه‌بر فرسایش آبی، مقادیر بزرگی از خاک نیز به‌واسطه فرسایش بادی و به‌صورت ریزگرد در کشور از دست می‌رود. البته داده‌های موجود در زمینه هدررفت خاک در اثر فرسایش بادی در کشور ناچیز است و نیازمند پژوهش‌ها و مطالعات بیش‌تری در این زمینه هستیم، هرچند

برآوردهایی وجود دارد.

وی افزود: به‌طور مثال اندازه‌گیری‌های ما در موسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع کشور نشان می‌دهد که تنها در دوره وزش بادهای ۱۲۰ روزه به‌طور متوسط حدود دو سانتی‌متر خاک در دشت سیستان طی فرآیند فرسایش بادی از دست می‌رود. این بدان مفهوم است که سالانه حدود ۲۰۰ میلیون خاک فقط از این قسمت از کشور از حیز انتفاع خارج می‌شود.

عباسی خاطر نشان کرد: این مقدار هدررفت خاک برابر یک‌دهم متوسط فرسایش آبی کشور است؛ بنابراین به نظر می‌رسد که اگر میزان فرسایش بادی به رقم دو میلیارد تن اضافه شود، مقدار فرسایش خاک کشور بیش‌تر از این ارقام شود.

شرایط اکولوژیکی و عوامل انسانی، ۲ عامل اصلی فرسایش خاک

عضو هیئت علمی موسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع کشور در پاسخ به این سوال که ایران از نظر فرسایش خاک جزو کشورهای درجه‌چندم است و چه وضعیتی دارد، گفت: همان‌طور که گفته شد، ارقام ارائه شده از فرسایش خاک در کشور به بازنگری نیاز دارد؛ اما شواهد موجود گواه آن است که در مقایسه با کشورهای دیگر میزان فرسایش خاک در ایران بسیار زیاد است که این امر ناشی از دو دلیل عمده یعنی شرایط طبیعی (اکولوژیکی) و عوامل انسانی است.

عباسی افزود: سرزمین ایران به‌واسطه قرار گرفتن در کمربند خشک و نیمه‌خشک جهان دارای پوشش گیاهی کم‌تراکم است. به‌همین دلیل خاک دارای پوشش نیست و مستقیماً در معرض عوامل فرسایشی باد، آب و باران است. از سوی دیگر، ایران سرزمینی چین‌خورده و ناهموار است؛ یعنی به‌جز دو بیابان کویر مرکزی و لوت، مابقی سطح کشور کوهستانی و شیب‌دار است و وجود شیب باعث سرعت گرفتن رواناب ناشی از بارندگی شده و فرسایش آبی را تشدید می‌کند.

وی ادامه داد: علاوه بر عوامل طبیعی، فشارهای انسانی بر سرزمین در سال‌های اخیر به واسطه افزایش جمعیت و وابستگی معیشتی مردم به خاک و آب افزایش یافته. روند فزاینده بیابان‌زایی در کشور به واسطه تغییر اقلیم و خشک‌سالی‌های اخیر نیز شدت بیش‌تری به خود گرفته است.

عباسی تصریح کرد: بیابان‌زایی در ۹۰ درصد از سطح کشور در حال تخریب خاک است. بوم‌سازگان‌های این مناطق توان و ظرفیت اکولوژیکی محدودتری نسبت به بوم‌سازگان‌های مناطق مرطوب‌تر دارند و حساس‌تر و شکننده هستند؛ بنابراین در صورت بهره‌برداری بیش از حد انسان‌ها، روند تخریب آن‌ها شدیدتر خواهد شد.

وی خاطرنشان کرد: به واسطه این دو عامل طبیعی و فشار انسانی، ایران از نظر فرسایش خاک نسبت به سطح در رتبه‌های بالا و شاید هم مقام اول در جهان باشد.

علم حفاظت خاک بر احیاء و حفاظت از پوشش گیاهی تأکید دارد این کارشناس خاک و آب‌خیزداری درخصوص نقش اجرای طرح‌های آب‌خیزداری در جلوگیری از فرسایش خاک، گفت: نمی‌توان مشخص کرد اجرای طرح‌های آب‌خیزداری به چه میزان موجب مهار فرسایش خاک در کشور شده و این امر نیازمند مطالعه‌ای دقیق است.

عباسی با بیان این‌که آنچه این روزها به‌عنوان آب‌خیزداری مطرح است، تا حدودی با تعاریف پایه آب‌خیزداری متفاوت است، افزود: متخصصان مربوطه آب‌خیزداری را فرآیند تنظیم و اجرای اقدامات مناسب به‌منظور مدیریت سرزمین و حفظ آب، خاک و پوشش گیاهی در سطح حوضه آب‌خیز تعریف کرده‌اند. وی افزود: بیش‌تر اقدامات در قالب عملیات مکانیکی و بیولوژیکی پی‌ریزی می‌شود و این بدان معنی است که هنگام تعریف آب‌خیزداری، نگاه آب‌خیزداران جامع‌گرایانه و در سطح مدیریت جامع حوضه آب‌خیز است، اما در زمان اجرای عملیات، به ساخت بندهای سنگی و سیمانی محدود می‌شود.

عباسی خاطرنشان کرد: آنچه در علم حفاظت و مهار فرسایش خاک در دانشگاه‌های جهان آموزش داده می‌شود، ایجاد پوشش روی سطح خاک و عملیات بیولوژیکی است و تنها در برخی مناطق حساس اجرای عملیات مکانیکی در آبراهه پیشنهاد می‌شود. این بدان معنی است که علم حفاظت خاک، ۸۰ درصد بر احیاء و حفاظت پوشش گیاهی و تنها ۲۰ درصد بر عملیات مکانیکی، مانند ساخت بند در آبراهه تأکید دارد، در صورتی که دوستان آبخیزدار همانند سدسازان راه را اشتباه می‌روند.

وی تصریح کرد: کافی است سری به آبراهه‌های کوه‌های شمال تهران، کرج و قزوین بزنیم و میزان عملیات مکانیکی را با بیولوژیکی مقایسه کنیم. به جرأت می‌توان گفت در پشت بیش‌تر این بندها پس از گذشت چندسال هیچ رسوبی مشاهده نمی‌شود و امکان نفوذ آب در سنگ سخت ناچیز بوده است.

عباسی افزود: اگر رسوبی از زیر پای گیاه توسط عوامل فرسایشی از سطح خاک کنده و وارد آبراهه شود، صرف هزینه گزاف برای نگهداری آن بی‌دلیل است. اگر این رسوب‌ها در گذشته موجب تشکیل دشت‌های آبرفتی، رسوبی یا سیلابی شده‌اند، باید اجازه داد تا همچنان در سطح آن‌ها رسوب‌گذاری صورت گیرد، همچنان‌که هزاران سال است این فرآیند اتفاق می‌افتد.

عباسی با بیان این‌که قطع این رسوب و نگهداری آن در آبراهه موجب فقیر شدن خاک‌ها در دشت‌های سیلابی و رسوبی خواهد شد و آن‌ها را تبدیل به کانون‌های ریزگرد خواهد کرد، افزود: به‌طور کلی سامانه هیدرولوژیکی سرزمین‌های خشک کشور مانند خوزستان، هرمزگان و بلوچستان به‌واسطه ساخت بی‌رویه سدها و بندهای آبخیزداری در ۵۰ سال اخیر تغییر کرده است.

وی ادامه داد: عدم تغذیه این دشت‌ها از رسوب حاصلخیز جدید و تقویت خاک‌ها با کودهای شیمیایی لطامات جبران‌ناپذیری به سلامت انسان‌ها و بوم‌سازگان‌ها در آینده وارد خواهد کرد. ما به این رسوبات در پایین دست نیازمند هستیم.

تأکید مفهوم آبخیزداری صحیح بر مدیریت اکوسیستم‌های موجود

عباسی درخصوص میزان ارزش کمی هدررفت هر تن خاک و عناصر شیمیایی آن اظهار داشت: چنانچه میزان فرسایش خاک حدود ۱۲ تن در هر هکتار در نظر گرفته شود، میزان ارزش کانی‌های فلزی و میکرومغذی‌هایی که طی فرسایش خاک سالانه از دست می‌رود، حدود چهارهزار و ۵۰۰ دلار در هر هکتار است. چنانچه این مقدار را با ارزش یک‌هزار و ۲۰۰ کیلوگرم گندم که از هر هکتار دیمزارهای کشور به دست می‌آید، مقایسه کنیم، ارزش واقعی هر میلی‌متر خاک که هر سال از دست می‌رود، مشخص می‌شود.

این کارشناس حوزه خاک و آبخیزداری در پاسخ به این سوال که سدسازی بهتر است یا آبخیزداری گفت: در ابتدا باید بدانیم که اگرچه این دو، عملیات متفاوتی هستند و از نظر مکان و مقیاس نیز در موقعیت‌های متفاوتی اجرا می‌شوند، اما اصول حکمرانی بر روی یک حوضه آبخیز را نشان می‌دهند. با وجود این معمولاً عملیات آبخیزداری در سطح حوضه آبخیز اجرا می‌شود؛ اما سدسازی تنها روی رودخانه و معمولاً در خروجی رود به دشت احداث می‌شود.

عباسی افزود: مدیریت آب با سد تنها بر نحوه نگهداری و پخش آب در بین کاربری‌ها در پایین دست سازه تأکید دارد، اما مفهوم آبخیزداری صحیح (نه آنچه این روزها در حال اجراست) نگاهی فراتر از رودخانه و در سطح حوضه دارد و با تأکید بر مدیریت اکوسیستم‌های موجود است.

وی گفت: اگر مفهوم آبخیزداری در یک حوضه آبخیز به خوبی اجرا شود، نیاز به سدسازی تنها به تأمین آب شرب و صنعت محدود می‌شود. وقتی که مدیریت درخور سرزمین در سطح حوضه آبخیز حکمرانی کند و کاربری‌ها (اکوسیستم‌ها) براساس نیاز اکولوژیکی و شرایط اقتصادی و اجتماعی سرزمین توسعه یابد و به اندازه ظرفیت برد از آن‌ها بهره‌برداری صورت گیرد، مفهوم پایداری اکوسیستم‌ها پی‌ریزی می‌شود. به این ترتیب پوشش گیاهی مناسبی در سطح اراضی پدیدار می‌شود و بیش‌تر آب حاصل از

بارندگی وارد نیم‌رخ خاک شده و سفره‌های آب زیرزمینی را تغذیه می‌کند. از سوی دیگر، کشاورزی پایدار نیز توسعه‌یافته و منابع آب زیرزمینی پایدار باقی خواهند ماند، همانند آنچه نیاکان ما در این سرزمین پیش از پیدایش صنعت نوظهور سدسازی به آن جامه عمل پوشانده بودند.

عباسی ادامه داد: مدیران جدید منابع آب کشور در نیم قرن اخیر تصور می‌کردند صنعت جدید سدسازی به آن‌ها نوید شده است و سراسیمه شروع به احداث سد روی رودخانه‌های کشور کردند، درحالی‌که فراموش کردند نیاکان ما در چند هزار سال گذشته چگونه منابع آب این سرزمین را مدیریت می‌کردند، به نحوی که هیچ‌گاه اصل پایداری سرزمین خدشه‌ای پیدا نکرد.

وی با اشاره به این‌که نیاکان ما در این سرزمین هزاران سال با سیل و خشک‌سالی کنار آمدند و هرگز چالش‌های بزرگی همانند آنچه این روزها درگیر آن هستیم پدید نیامد، افزود: سدسازان فکر می‌کنند اگر سدها نبودند، سیل و خشک‌سالی تمدن این سرزمین را از بین می‌برد و هرگز نخواستند که راه پایدار گذشتگان را ادامه دهند؛ به همین دلیل تاکنون ۱۷۲ سد روی رودهای کشور ساخته‌اند و به بهانه سیل‌های اخیر معتقدند باید بیش‌تر بسازیم!

عواقب جبران‌ناپذیر نگهداری آب پشت سدها در بالادست

عضو هیئت علمی موسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع کشور تأکید کرد: اگر اصول اولیه توسعه پایدار در یک حوضه آبخیز پیاده شود، نیازی به سدسازی بی‌رویه نیست و عملیات آبخیزداری با تأکید بر حفظ و احیای پوشش گیاهی می‌تواند منابع آب زیرزمینی مناسبی در اختیار مصرف‌کنندگان قرار دهد. مازاد آب سیلاب‌ها نیز ضمن شست‌وشوی املاح خاک در دشت‌های سیلابی و رسوبی و تأمین رسوب حاصلخیز، تالاب‌ها را زنده خواهد کرد.

عباسی با بیان این‌که مزیت‌های اقتصادی تالاب‌ها بسیار بیش‌تر از توسعه نابخردانه اراضی کشاورزی روی

خاک‌های نامناسب است، خاطرنشان کرد: به‌جای نگهداری بیش از شش میلیارد مترمکعب آب در سد کرخه می‌توانستیم آن را در هورالعظیم نگهداری کنیم و از مزیت پوشش گیاهی خودروی آن نیاز دام‌های خوزستان را تأمین کنیم که هم‌اکنون در ریگزارهای خوزستان در حال چرای بیش از حد پوشش گیاهی هستند.

وی ادامه داد: این چرای بیش از حد به‌زودی باعث فعال‌شدن کانون فرسایش بادی خواهد شد و ریزگردهای حاصل از آن موجب وارد شدن آسیب جدی به کانون‌های جمعیتی شهری و روستایی مانند اهواز، بستان، اندیمشک و غیره خواهد شد. در واقع نبود این آب موجب فعال‌کردن اراضی حاشیه هورالعظیم و چندین هور کوچک‌تر در خوزستان شده و پدیده ریزگردها در خوزستان را شدت می‌بخشد.

عباسی اظهار داشت: این نحوه مدیریت آب کشور؛ یعنی نگهداری آب رودها پشت سدها در بالادست و خشک کردن تالاب‌ها در پایین‌دست، عواقب جبران‌ناپذیری برای سلامت جامعه خواهد داشت که آثار آن کم‌کم در حال پدیدار شدن است.

این کارشناس حوضه آبخیزداری و خاک افزود: این افزایش در دو سال گذشته برخی از مسئولان را بر آن داشته که تصور کنند وارد دوره ترسالی شده‌ایم که به هیچ وجه صحیح نیست. مفهوم خشک‌سالی و ترسالی از جهات اقلیمی، هیدرولوژیکی، کشاورزی و.... قابل تعریف است. چنانچه میزان بارندگی از میانگین درازمدت بیش‌تر یا کم‌تر شود، مفاهیم ترسالی و خشک‌سالی اقلیمی اتفاق می‌افتد.

وی ادامه داد: با این تفاسیر و با توجه به افزایش میزان بارندگی نسبت به میانگین درازمدت در کشور، ترسالی اقلیمی اتفاق افتاده، اما این بدان مفهوم نیست که کشور وارد دوره ترسالی هیدرولوژیکی شده است.

عباسی با بیان این‌که سیاست‌گذاران ملی باید برنامه‌های کشور را براساس وضعیت منابع آبی پی‌ریزی

کنند، نه براساس بارش در یک سال افزود: از نظر هیدرولوژیکی، کشور هنوز در یک خشک‌سالی شدید به سر می‌برد و این مسأله را آمار افت آب‌های زیرزمینی دشت‌های ممنوعه نشان می‌دهد، به‌طوری که حدود ۷۰ درصد آبخوان‌های کشور از نظر بهره‌برداری ممنوعه اعلام شده‌اند.

منسوخ بودن لایروبی سدها در جهان

رئیس اداره توسعه فناوری پژوهشکده حفاظت خاک و آبخیزداری و معاون سابق آبخیزداری سازمان جنگل‌ها هم درخصوص نقش فرسایش خاک در جمع شدن رسوب در سدها نیز اظهار داشت: در ابتدا باید بدانیم که جابه‌جایی خاک توسط آب، باد، انسان و هر عامل دیگر فرسایش نامیده می‌شود؛ اما وقتی این جابه‌جایی به آب‌های دائمی یا آب‌هایی که آن را حمل می‌کنند برسد، رسوب نامیده می‌شود. به عبارت دیگر، هر وقت خاک حاصل از فرسایش وارد آب جاری شود، رسوب می‌شود؛ بنابراین هرچه فرسایش بیش‌تر باشد، رسوب هم بالاتر است.

پرویز گرشاسبی درخصوص هزینه لایروبی و تخلیه رسوب ناشی از فرسایش آبی و تأسیسات دیگر گفت: باید بدانیم که لایروبی در جهان منسوخ است و وقتی سد ساخته می‌شود، باید دقت کرد که رسوب‌گیری آن کم باشد، چون لایروبی امکان‌پذیر نیست و فرض بر این که لایروبی شود، کجا باید رسوب‌ها را بریزیم؟ درواقع اگر برای محل ریختن رسوب هم برنامه‌ای نداشته باشیم، خود به یک معضل و زمینه‌ای برای فرسایش تبدیل می‌شود.

وی خاطرنشان کرد: از سوی دیگر مخازن سدها بعد از این که رسوبشان زیاد می‌شود، بستری برای فرسایش بادی می‌شوند؛ مثل دریاچه سد سپیدرود که اکنون یک میلیارد و ۸۰۰ میلیون ظرفیت مخزنش است و ۸۰۰ میلیون مترمکعب از ظرفیت آن را رسوب گرفته است که این میزان رسوب به دریچه‌های تحتانی سد، شبکه و دریاچه آسیب می‌زند.

گرایش‌های اظهار داشت: شاید باورش سخت باشد، اما در بستر دریاچه سپیدرود فرسایش بادی هم داریم و باد رسوباتی را که در انتهای سد جمع شده، می‌برد؛ بنابراین لایروبی را باید به‌طور کلی از ذهن بیرون کنیم و گواه این حرف نیز این است که در هیچ کجای جهان کسی برای این مسأله اقدامی انجام نمی‌دهد.

وی تصریح کرد: جالب است بدانید محل تخریب رسوب از پایین دست سد هم باعث خوردگی تأسیسات سد می‌شود. درواقع آب و رسوب مولفه‌ای جداگانه است و وقتی آب تخلیه می‌شود، قدرت سایش و انحلال آن کم است؛ اما وقتی هم‌زمان با رسوب می‌شود، مثل سمباده تأسیسات را می‌برد.

گرایش‌های اظهار داشت: تحلیلی که در بحث ارزیابی اقتصادی رسوب در مخازن سدها انجام داده‌ام، گواه این امر است که هر مترمکعب مخزن سد که از رسوب پر می‌شود، ۱۲ دلار ارزش آن سد را پایین می‌آورد. به عبارت دیگر این ۱۲ دلار میانگین قیمت احداث یک مترمکعب مخزن آبی برای یک دریاچه است.

تأکید ماده ۲۷ قانون افزایش بهره‌وری بر تغذیه مصنوعی سفره‌های زیرزمینی معاون سابق آبخیزداری سازمان جنگل‌ها درخصوص احتمال شروع ترسالی نیز گفت: ایران یک کشور گرم و خشک است و اگر به آمار تهاثر بارش‌های ۶۰ ساله اخیر نگاه کنیم، می‌بینیم که همیشه چهار تا پنج سال کم‌بارشی و در پی آن به مدت سه تا چهار سال پربارشی داشته‌ایم.

گرایش‌های با اشاره به این که در سراسر جهان نیز روی موضوع تغییر اقلیم و این که ترسالی است یا خیر، اظهارنظرهایی می‌شود، افزود: با وجود این، بر اساس شواهد و آن چیزهایی که ژئومورفولوژی، زمین‌شناسی، دشت‌ها و رودخانه‌ها نشان می‌دهد، در تاریخ کشور ما هم خشک‌سالی‌ها و هم ترسالی‌ها همیشه وجود داشته است.

وی ادامه داد: برای این که بین ترسالی‌ها و خشک‌سالی‌ها بتوانیم به‌طور بهینه کار کنیم، آبخیزداری و آبخوانداری بهترین گزینه است؛ یعنی باید در ترسالی‌ها حجم زیادی آب را برای خشک‌سالی ذخیره کنیم، نه این که آن را به‌راحتی از دست بدهیم.

گرشاسبی گفت: بر اساس آمار سالانه ۱۲ میلیارد مترمکعب از آب مخازن‌ها و سفره‌های زیرزمینی را استفاده می‌کنیم، اما کار چندانی برای تغذیه این سفره‌های زیرزمینی نمی‌شود؛ بنابراین بهتر است که در ترسالی‌ها ۱۰۰ میلیارد مترمکعب آب ذخایرمان را که استفاده کرده‌ایم، جبران کنیم.

وی در پایان تأکید کرد: موضوع تغذیه مصنوعی، آبخیزداری و آبخوانداری درواقع قانون است. به‌عبارت دیگر، ماده ۲۷ قانون افزایش بهره‌وری به صراحت می‌گوید سالانه طی چهار برنامه توسعه باید سفره‌های آب زیرزمینی را تغذیه کنیم؛ بنابراین باید بین ترسالی و خشک‌سالی اعتدالی به‌وجود بیاوریم و تمهیداتی برای ذخیره‌سازی آب در شرایط ترسالی بیندیشیم.

عبور بارش‌ها از مرز ۳۰۵ میلی‌متر - روزنامه دنیای اقتصاد مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۰۸

دنیای اقتصاد: با ثبت ۳۰۵/۲ میلیمتر بارش در ۲۴۷ روز نخست سال آبی جاری، رشدی ۳۱ درصدی در میزان بارش‌ها نسبت به میانگین دوره‌های مشابه درازمدت به ثبت رسیده است.

بر اساس آمار رسمی دفتر مطالعات پایه منابع آب شرکت مدیریت منابع آب ایران، ارتفاع کل ریزش‌های جوی از آغاز سال آبی جاری (اول مهر ۹۸) تا ششم خردادماه (۲۴۷ روز ابتدایی سال آبی جاری) بالغ بر ۳۰۵/۲ میلی‌متر است. این مقدار بارندگی نسبت به میانگین دوره‌های مشابه درازمدت (۲۳۲/۹ میلی‌متر) ۳۱ درصد افزایش و نسبت به دوره مشابه سال آبی گذشته (۳۲۹/۵ میلی‌متر) کاهشی ۷ درصدی را نشان می‌دهد. از سوی دیگر به گزارش خبرگزاری مهر، مدیر دفتر مطالعات پایه منابع آب شرکت آب منطقه‌ای تهران گفت: با ثبت ۴۵۲ میلی‌متر بارش در استان تهران، رکوردی جدید در ارتفاع بارش‌های این استان ثبت شد. محمد رضا خانیکی، مدیر دفتر مطالعات پایه منابع آب شرکت آب منطقه‌ای تهران با اشاره به اینکه میزان بارش‌های ثبت شده در استان تهران در ۸ ماه سال آبی جاری از مهرماه تا پایان اردیبهشت است، افزود: میزان بارش‌های استان تهران ۴۵۲ میلی‌متر بوده که این رقم در مقایسه با مدت زمان مشابه سال گذشته، ۲۳ درصد و در مقایسه با متوسط ۵۱ ساله نیز ۷۳ درصد افزایش را نشان می‌دهد. وی گفت: با بارش‌هایی که در آخرین روزهای اردیبهشت ماه رخ داد میانگین بارندگی استان تهران به ۴۵۲ میلی‌متر رسید که این رقم، ثبت یک رکورد جدید در نیم قرن اخیر این استان است. با توجه به میزان بارندگی‌های ثبت شده در ایستگاه‌های تهران بیشترین میزان بارندگی در ایستگاه رودک در بالادست سد لیتان، چشمه اعلا دماوند و شمال در که ثبت شده است.

مجری طرح بین‌المللی اثر نوسانات دریای خزر بر محیط‌زیست: تالاب‌ها نیازمند مدیریت یکپارچه هستند - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۰۹

تهران - ایرنا - مجری طرح بین‌المللی اثر نوسانات دریای خزر بر محیط زیست مناطق ساحلی تاکید کرد: با توجه به وضعیت تالاب‌ها در کشور، داشتن مدیریت یکپارچه برای مرمت، ساماندهی و پایش وضعیت هیدرولوژیک این حوضه‌های آبی بسیار حایز اهمیت است.

همایون خوشروان روز جمعه در گفت و گو با خبرنگار محیط زیست ایرنا افزود: تالاب‌ها نقش بسیار مهمی در اکوسیستم زیستی کشور ایفا می کنند اما در چند سال اخیر به دلایل مختلف مانند سدسازی‌ها بر روی رودخانه‌های بالادستی، بهره برداری بی رویه از منابع آبی آنها و خشک کردن تالاب‌ها با هدف توسعه زمین‌های کشاورزی، بخش زیادی از تالاب‌های کشور نابود شده‌اند.

وی اظهار داشت: نکته مهم اینکه تالاب‌های کشور تحت شرایط فعلی یعنی در این دهه از هزاره سوم میلادی شرایط خوبی ندارند و اینجا نقش یک مدیریت یکپارچه برای مرمت و ساماندهی تالاب‌ها بسیار حائز اهمیت است که متأسفانه در دستگاه‌های اجرایی ما چه وزارت نیرو و چه سازمان حفاظت محیط زیست عملکرد صحیحی برای این مدیریت دیده نمی شود، باید سامانه مانیتورینگ و پایش وضعیت هیدرولوژیک تالاب‌ها داشته باشیم که به طور مستمر شرایط تالاب‌ها را بررسی و مدیریت کند و در مواقع بحران و خطر بتواند وارد عمل شود.

خوشروان ادامه داد: با این وجود هیچگونه تمهیداتی برای مدیریت بحران نداریم، حتی مدیریت پیشگیری برای بروز مخاطرات در تالاب‌ها نیز بسیار ضعیف است.

مجری طرح بین‌المللی اثر نوسانات دریای خزر بر محیط زیست مناطق ساحلی گفت: در کشور سه نهاد اداره کل زیستگاه تالاب‌ها در سازمان محیط زیست، اداره مهندسی رودخانه و سواحل شرکت مدیریت

منابع آب وزارت نیرو و اداره کل محیط زیست استان‌هایی که تالاب در آنها واقع شده بر روی تالاب‌ها کار می‌کنند، توقع ما از این نهادها این است که با در اختیار داشتن بودجه کافی بتوانند برنامه عملیاتی خوبی را انجام دهند و ما شاهد نتایج علمی باشیم نه نتایجی که حاوی فقط اخبار بد یا خوب از تالاب‌ها باشد.

وی تاکید کرد: رسیدن به این هدف می‌طلبد که مجلس شورای اسلامی هم کمک کند تا با در اختیار گذاشتن اعتبارات لازم این سامانه هر چه زودتر تشکیل شود، آنچنانکه تجربه در کشورهای حاشیه دریای خزر نشان می‌دهد که می‌توان تالاب‌ها را نجات داد چون همین مشکل خشکی را روس‌ها در رابطه با تالاب بزرگ خلیج قره بغاز داشتند اما آنها با تهمیدات لازم توانستند قره بغازی که وسعت آن ۱۰ برابر خلیج گرگان است را در زمانی که دچار خشک‌زایی وسیع شده بود نجات دهند بنابراین این امر نشان می‌دهد که هنوز جا دارد که کارهای بیشتری انجام دهیم و تلاش خودمان را بر روی تالاب‌ها مضاعف کنیم.

خوشروان تصریح کرد: طی چهار تا پنج دهه اخیر یکی از مشکلاتی که فلات ایران به آن دچار شده افزایش درجه حرارت است یعنی مطالعاتی که تاکنون انجام شده نشان می‌دهد به طور متوسط در هر دهه، حدود دو دهم درجه سانتیگراد افزایش درجه حرارت داریم یعنی اگر ۴۰ سال را در نظر بگیریم یعنی از سال ۱۳۵۰ تا کنون نزدیک به یک و دو دهم درجه، درجه حرارت فلات ایران به طور میانگین افزایش یافته است.

وی یادآور شد: این افزایش درجه حرارت تبعاتی دارد که یکی از آن افزایش میزان تبخیر در حوضه‌های آبی ما است بنابراین باید با یک مدیریت درست و علمی میزان ورودی و خروجی آب در تالاب‌ها را کنترل کنیم تا قادر به ادامه حیات باشند.

عضو هیات علمی موسسه تحقیقات آب پیش‌بینی کرد: احتمال وقوع سیلاب هفته آینده در جنوب شرق کشور - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۱۰

تهران-ایرنا- موسسه تحقیقات آب اعلام کرد: هفته منتهی به ۲۳ خرداد ماه وقوع بارش در سواحل دریای خزر و جنوب شرق کشور مورد انتظار است به طوری که جنوب شرق کشور می‌تواند با ریسک وقوع سیلاب همراه باشد.

به گزارش روز شنبه موسسه تحقیقات آب، وقوع بارش برای هفته منتهی به ۱۶ خردادماه در بیشتر مناطق کشور ناچیز پیش‌بینی می‌شود. همچنین با توجه به چشم‌انداز بارش پیش‌بینی شده برای هفته دوم (منتهی به ۲۳ خرداد)، وقوع بارش در سواحل دریای خزر و جنوب شرق کشور مورد انتظار است به طوری که در جنوب شرق کشور می‌تواند با ریسک وقوع سیلاب همراه باشد.

وضعیت بارش کشور از ابتدای سال آبی جاری

بر اساس اطلاعات بارش ثبت شده در ایستگاه‌های وزارت نیرو، متوسط بارش کشور از ابتدای سال آبی ۹۸-۹۹ تاکنون (۹ خرداد ۹۹) حدود ۳۰۵,۳ میلیمتر است که در مقایسه با سال آبی گذشته هشت درصد کاهش و نسبت به متوسط ۵۱ ساله اخیر، ۷۲ میلیمتر (۳۱ درصد) افزایش نشان می‌دهد.

وضعیت بارش به تفکیک حوضه‌های آبریز کشور

وضعیت بارش سال آبی جاری در مقایسه با سال آبی گذشته در بیشتر مناطق غربی، شمال و شمال غرب کشور، کاهش داشته و در مناطق جنوب و جنوب شرق کشور با افزایش همراه بوده است.

وضعیت بارش کشور در سال آبی جاری نسبت به متوسط بلندمدت (۵۱ ساله) به جز در برخی از مناطق

جنوب غرب و مرکزی کشور، در سایر نواحی افزایش نشان می‌دهد.

میزان بارش تجمعی از ابتدای سال آبی تاکنون در مقایسه با سال آبی گذشته، در حوضه‌های آبریز دریای خزر، خلیج فارس و دریای عمان، دریاچه ارومیه، قره‌قوم به ترتیب ۱۵، ۱۷، ۲۹، ۲ درصد کاهش داشته و در حوضه آبریز فلات مرکزی و مرزی شرق به ترتیب ۹ و ۳۰ درصد افزایش داشته است. وضعیت بارش در مقایسه با متوسط ۵۱ سال اخیر، در همه حوضه‌های آبریز درجه یک، افزایش نشان می‌دهد.

طرح آبرسانی منطقه غیزانیه خوزستان از سال ۹۵ شروع شده و تاکنون پایان نیافته است؛

تشنگی ۳۰ ساله روستاهای غیزانیه - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۱۰

بخش غیزانیه استان خوزستان یکی از مناطق نفت‌خیز کشور است که مشکل کمبود آب آن سبب شده همواره شاهد اعتراض‌های به حق مردم این منطقه باشیم. غلامرضا شریعتی، استاندار خوزستان، در دی‌ماه سال ۹۵ وعده داد مشکل آب غیزانیه تا سه ماه دیگر حل می‌شود، وعده‌ای که راه به جایی نبرد و پس از گذشت چهار سال هنوز لوله‌های آبرسانی به غیزانیه نرسیده. این درحالی‌است که اظهارات و قول استاندار خوزستان در سال ۹۵ را قائم مقام آبفای خوزستان بار دیگر در سال ۹۹ تکرار کرده و این بار وعده حل مشکل آب غیزانیه را تا دو هفته دیگر داده است. به گفته کارشناسان نبود آب شرب مشکل بیش از ۳۰ سال گذشته در این بخش بوده است.

غیزانیه نام یکی از سه بخش اهواز است که لب‌های مردمانش سال‌هاست با وجود محاصره شدن در شریان‌های نفتی، تشنگی را فریاد می‌زنند.

غیزانیه در قلب منطقه نفتی اهواز واقع شده است. حدود ۳۰۰ حلقه چاه، ۸۰ روستا و ۲۵ هزار نفر جمعیت دارد؛ ولی به دلیل محرومیت‌های بی‌شمار نامش همواره بر سر زبان‌هاست.

ساخت سایت دفن و بازیافت زباله در حوالی این بخش و غرق شدن روستاها در دود و بوی بد زباله‌ها، خاکی بودن بسیاری از جاده‌ها و نبود زیرساخت‌های فرهنگی و کمبود مدارس، قرار گرفتن یکی از بزرگ‌ترین کانون‌های ریزگرد در اطراف، مشکلات زیست‌محیطی ناشی از نشت نفت از لوله‌ها تنها بخشی از مشکلات ساکنان این منطقه است؛ اما مشکل بزرگ‌تر آن کمبود آب شرب برای ساکنان آن است و این موضوع عرصه را بر مردم تنگ کرده.

ساکنان غیزانیه بارها از مسئولان برای حل این مشکل مدد جسته‌اند و بارها در مقابل استانداری تجمع

کرده‌اند و حتی برای نشان دادن مشکل کمبود آب خود با نشان دادن دبه‌های خالی اعتراض خود را اعلام کرده‌اند.

با شیوع ویروس کرونا و هشدارهای مسئولان بهداشتی توجه مردم بیش از پیش به ضرورت آب شرب جلب شد؛ اما آب در غیزانیه همچنان کمیاب و در برخی روزها نایاب بود. کامیون‌های حمل آب همچون سال‌های گذشته در برخی ساعات به روستاهای غیزانیه آب می‌بردند و مردم باید در صف‌های طولی به قدر محدود از این مایه حیات برداشت می‌کردند.

با گرم‌تر شدن هوا نیاز مردم بار دیگر به مراتب بیش‌تر هم شد و مردم غیزانیه برخی روزها حتی از همین مقدار سهمیه آب نیز محروم بودند. عرصه که بر جوانان منطقه تنگ آمد، راه را در اعتراض غیر مسالمت‌آمیز دیدند تا صدای تشنگی آن‌ها به گوش مسئولان برسد.

تجمع قانونی در مجرای قانونی

سوم خردادماه امسال تعدادی از جوانان غیزانیه با بستن جاده اهواز- رامهرمز خواستار رفع این محرومیت شدند. به گفته فرمانده انتظامی کلانشهر اهواز، بی‌توجهی مسئولان به مردم بخش غیزانیه درخصوص تأمین آب شرب باعث تجمع غیرقانونی اهالی این بخش شد. پس از ورود مأموران پلیس برای بازگشایی جاده، تعدادی از تجمع‌کنندگان با سنگ و چوب به سوی مأموران حمله‌ور شدند و دو مأمور پلیس را از ناحیه سر مجروح کردند.

محسن دالوند، فرمانده انتظامی اهواز، در این باره به ایرنا گفت: پلیس با استفاده از سلاح ساچمه‌ای پلاستیکی ضدشورش دو نفر از تجمع‌کنندگان را به‌صورت سطحی مجروح و بازداشت کرد و این افراد در حال حاضر مشکلی ندارند. اعتراض مردم به تأمین نشدن آب شربشان یک مطالبه قانونی است؛ اما باید در مجرای قانونی انجام شود.

وعده ۳ ماهه‌ای که ۴ ساله شد

استاندار خوزستان زمستان سال ۹۵ در بازدید از غیزانیه وضعیت این منطقه را برای مسئولان مایه شرمساری خوانده و گفته بود: اگرچه بخش غیزانیه متصل به کلانشهر اهواز است و بیش از ۶۰۰ چاه نفتی در آن وجود دارد؛ اما محرومیت در این منطقه نگران‌کننده و غیر قابل قبول است. وضعیت کنونی منطقه غیزانیه نگران‌کننده و برای ما جای شرمندگی دارد؛ چراکه پس از ۴۰ سال بخشی از استان که در آن فعالیت‌های اقتصادی نفتی صورت گرفته و در اقتصاد کشور سهم به‌سزایی دارد، در چنین وضعیتی قرار دارد.

به گفته غلامرضا شریعتی، وضعیت آب شرب از جمله مشکلات عمده‌ای است که در این منطقه مردم را با مشکلات جدی مواجه ساخته است. چند روز بعد از این بازدید بار دیگر استاندار در بازدید از غیزانیه با وعده تأمین آب شرب برای این منطقه در سه ماه آینده افزوده بود: در سه ماه آینده باید آب شرب بهداشتی و کافی برای بخش غیزانیه تأمین شود.

وی دلیل این امر را غفلت مسئولان و مشکلات دیگر در این بخش عنوان کرد و گفت: مردم این بخش بابت نداشتن آب شرب متحمل رنج زیادی شده‌اند و این مشکل که جزو حقوق اولیه مردم است، باید جبران شود. تعویض خطوط آب‌رسانی از ایستگاه شیبان تا روستای صفیره از محل صندوق توسعه ملی برعهده شرکت آب و فاضلاب روستایی است که در حال اجراست. شرکت ملی مناطق نفت‌خیز نیز موظف شد، لوله‌های مورد نیاز آب‌رسانی، از روستای صفیره تا روستای نزهه را خریداری و در اختیار شرکت آبفاز برای اجرا قرار دهد تا در مدت سه ماه اجرا کند. اگرچه مدیرعامل وقت شرکت آب و فاضلاب روستایی خوزستان در همان زمان حل مشکل کامل آب شرب این منطقه را ظرف یک تا دو سال ممکن ندانسته و گفته بود: نبود آب شرب مشکل بیش از ۳۰ سال گذشته در این بخش بوده است، این مشکل به دلیل فرسودگی و شکستگی خطوط لوله مسیر ۵۵ کیلومتری انتقال آب (از شیبان تا غیزانیه) است که همه آن به اضافه سه ایستگاه پمپاژ باید تعویض شود.

درویش علی کریمی اعتبار مورد نیاز برای بازسازی خط آبرسانی این بخش را یک هزار و ۴۰ میلیارد ریال عنوان کرد و افزود: با استفاده از اعتبارات صندوق توسعه ملی بازسازی ۲۳ کیلومتر از این خطوط، (از شیپان تا روستای صفیره) با اعتبار ۲۳۰ میلیارد ریال آغاز شده است. اعتبار باقی مانده را نمی‌توانیم در یکی تا دو سال آینده تأمین کنیم و سایر دستگاه‌های اجرایی نیز باید در این زمینه کمک کنند.

مشکل تأمین آب شرب مردم غیزانیه در این سال‌ها تنها به توقف‌های گاه و بی‌گاه پروژه آبرسانی ختم نمی‌شد؛ بلکه حتی اختلافات مالی میان پیمانکار شرکت آبفاز و رانندگان زیرمجموعه آن نیز در نهایت سبب توقف آبرسانی با تانکر به اهالی این منطقه محروم می‌شد، نمونه آن بی‌آبی چند روزه ۴۰ روستای غیزانیه در سال ۹۶ به دلیل اعتصاب رانندگان بود که صدای انتقاد اهالی این منطقه را بار دیگر درآورد. در نهایت با تعلل شرکت آبفاز خوزستان در اجرای طرح آبرسانی به این منطقه استاندار خوزستان در فروردین ماه سال ۹۷ آبرسانی به قسمت غربی این بخش از اهواز را به سازمان آب و برق سپرد تا به گفته وی بخشی از تعلل شرکت آبفاز در اجرای طرح آبرسانی جبران شود.

روستاهای غیزانیه از سه نقطه تصفیه‌خانه شیپان از محل رودخانه کارون، تأسیسات آب رامهرمز و کانال کوت‌امیر آب شرب دریافت می‌کنند. به گفته مسئولان، هر سه این منابع آب حدود ۴۰ تا ۵۰ کیلومتر با روستاهای غیزانیه فاصله دارند که همین امر باعث افت فشار یا قطعی آب می‌شود.

تکرار تاریخ و اعتراض به تشنگی

سه سال پس از نخستین بازدید استاندار خوزستان از بخش غیزانیه و وعده حل سه ماهه مشکل، مردم ساکن در روستاهای غیزانیه خرداد سال ۹۸ جاده اهواز-ماهشهر را بستند تا صدای تشنگی آن‌ها به گوش مسئولان برسد. مشابه همین اقدامی که خرداد امسال البته با سر و صدای بیش‌تر رخ داد. بخشدار غیزانیه یک روز بعد از اعتراض مردم به نبود آب شرب در خرداد ۹۸، از سیراب شدن مردم

منطقه در چهار ماه آینده خبر داد و گفت: طرح آبرسانی به روستاهای بخش غیزانیه که مدتی متوقف شده بود، به جریان افتاده و قرار است تا چهار ماه آینده به بهره‌برداری برسد. طرح آبرسانی به غیزانیه شامل دو مصوبه است که یک بخش آن ۲۵ کیلومتر لوله‌گذاری از تأسیسات شهرستان کارون (ایستگاه خسروی) به دهستان مشرحات بود که انجام نشد و مقرر شد سازمان آب و برق لوله‌های مورد نیاز را خریداری و به شرکت آبفاز تحویل دهد.

به گفته رسول ساکی مصوبه دوم شامل ۵۵ لوله‌گذاری است که یک بخش آن از شبیان تا صفیره بر عهده شرکت آبفاز است و بخش دیگر از صفیره تا تأسیسات نزهه که بر عهده آبفاز و شرکت نفت است و این بخش نیز اجرا نشده.

وقتی شرکت نفت زیر بار مسئولیت‌های اجتماعی نمی‌رود

وجود ۳۰۰ حلقه چاه در حوالی این بخش خود دلیل محکمی برای ایفای مسئولیت‌های اجتماعی شرکت نفت است، در حالی که روزانه صدها بشکه نفت از چاه‌های قرار گرفته در محدوده غیزانیه استخراج می‌شود، سهم مردم این منطقه تنها بشکه‌های خالی از آب و نگاه‌های منتظر به تانکرهای آبرسانی است. دی‌ماه سال ۹۸ استاندار تلاش کرد تا بخشی از وظیفه تکمیل پروژه آبرسانی به غیزانیه را به شرکت نفت واگذار کند.

وی در نشست امضای توافق‌نامه همکاری شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب و شرکت آب و فاضلاب روستایی خوزستان گفت: نبود آب شرب در این منطقه که روزانه ۱۰۰ هزار بشکه نفت از آن استخراج می‌شود، جای سوال دارد.

شریعتی معتقد بود درآمد حاصل از استخراج این نعمت خدادادی به خزانه واریز می‌شود و به همین دلیل می‌توان گفت نبود منابع مالی برای تأمین آب شرب منطقه‌ای که به این میزان تولید نفت دارد، نشان از

اشکال در سیستم تقسیم اعتبارات است. روستاهایی که مواهب بیش‌تری برای کشور دارند و حتی ممکن است همین مواهب موجب خطرپذیری در آن روستاها شود، مثل روستاهای غیزانیه، باید بیش‌تر مورد توجه قرار گیرند و این درحالی است که بخش غیزانیه با جمعیتی بالغ بر ۳۰ هزار نفر در نزدیکی مرکز خوزستان قرار دارد.

محرومیت سهم غیزانیه از لوله‌های نفت

پای درد و دل مردم غیزانیه که بنشینی اول و آخر کلام آن‌ها تنها یک سوال است، سهم ما از لوله‌های نفت چیست؟ عدنان یکی از جوانان غیزانیه است که به مطالبه از طریق رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی بیش‌تر تأکید دارد. او درخصوص وضعیت ساکنان روستاهای این بخش می‌گوید: مردم این منطقه خواسته زیادی ندارند؛ درحال حاضر تنها مطالبه آن‌ها دسترسی به آب سالم، باکیفیت و پایدار است. عدنان توضیح داد: مردم رنج کشیده غیزانیه در آفتاب سوزان تابستان باید با آب سهمیه‌ای موجود در بشکه‌ها روز را به شب برسانند، در برخی روستاها نیز که لوله‌کشی آب انجام شده تنها در برخی ساعات آب شرب جریان دارد و مابقی ساعات قطع است. وی ادامه داد: اگرچه اعتراض غیر مسالمت‌آمیز را قبول ندارم؛ اما آستانه تحمل مردم این منطقه محروم هر از گاهی لبریز می‌شود و به دنبال راهی برای دیده شدن هستند تا شاید مشکل تشنگی آن‌ها رفع شود. مدیرعامل آبفای خوزستان وعده حل این مشکل ظرف دو هفته تا یک‌ماه آینده را داد و گفت: شرکت آب و فاضلاب روستایی از سال‌ها پیش طرحی برای آب‌رسانی به این منطقه آغاز کرده بود که البته ناتمام است، تجهیزات مورد نیاز برای تکمیل این پروژه آب‌رسانی همچون لوله، پمپ و اتصالات با هماهنگی ایجاد شده از یک کارخانه خریداری شده است. چند روز از اعلام رسمی ادغام شرکت آب و فاضلاب روستایی خوزستان با شرکت آبفای شهری

می‌گذرد، شرکتی که در ماه‌های گذشته نیز شاهد تنش‌های بسیاری درخصوص پرداخت مطالبات پیمانکاران و کارکنان بود. شرکت آبفای مسئول آب‌رسانی به روستاهای تشنه غیزانیه بود؛ اما بدون آن‌که از این آزمون سربلند بیرون بیاید این وظیفه را به شرکت آبفای شهری محول کرد؛ حالا باید دید مشکل تشنگی مردم غیزانیه حل می‌شود یا آن‌که وعده سیراب شدن ساکنان باز هم تمدید می‌شود؟

۲۰ استان کشور با کاهش بارندگی دست و پنجه نرم می‌کنند - خبرگزاری ایرنا مورخ

۱۳۹۹/۰۳/۱۰

تهران - ایرنا - ۲۰ استان از مجموع کل استان‌های کشور در سومین ماه امسال و در سال آبی جاری (مهرماه ۹۸) تا نهم خردادماه امسال نسبت به مدت مشابه در سال آبی پارسال کاهش بارندگی را تجربه می‌کنند.

تازه‌ترین گزارش دفتر مطالعات پایه منابع آب ایران بیانگر آن است که استان‌های آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی، اردبیل، اصفهان، البرز، ایلام، چهارمحال و بختیاری، خراسان رضوی، خراسان شمالی، خوزستان، زنجان، کردستان، کرمانشاه، کهگیلویه و بویراحمد، گلستان، لرستان، مازندران، مرکزی، همدان و یزد نسبت به پارسال با کاهش بارندگی روبرو شده‌اند.

استان‌های ایلام و خوزستان در بین سایر استان‌های با بارش کم نسبت به پارسال، کاهش بیش از چهل درصدی را تجربه می‌کنند.

استان ایلام از ابتدای سال آبی جاری (مهرماه ۹۸) تا نهم خردادماه ۵۱۰,۶ میلیمتر بارندگی دارد که این میزان در سال آبی پارسال ۹۰۲,۲ میلیمتر بوده و اختلاف ۴۳,۴ درصدی را تجربه کرده است.

خوزستان نیز در سال آبی جاری و تا نهم خردادماه درحالی ۳۴۵ میلیمتر بارندگی داشته که پارسال این میزان به رقم ۵۷۹ میلیمتر بالغ شده بوده و اختلاف این دو سال ۴۰,۴ درصد شده است.

استان‌هایی که کمترین درصد اختلاف بارش‌های امسال و پارسال را دارند هم گیلان و مازندران هستند که میزان بارش‌های گیلان در سال آبی جاری و تا نهم خردادماه ۹۹۱,۷ میلیمتر است که پارسال ۹۷۵,۲ میلیمتر بوده و اختلاف یک و هفت دهم درصدی را نشان می‌دهد.

وضعیت بارش‌های امسال مازندران هم ۶۱۵,۲ میلیمتر تا نهم خردادماه گزارش شده درحالی که پارسال

۶۲۷,۴ میلیمتر بارندگی داشته که اختلافی ۱,۹ درصدی را دارد.

اما در بین استان‌هایی که وضعیت بارش‌های آنها نسبت به پارسال رشد مثبت دارد دو استان سیستان و بلوچستان و هرمزگان بالاترین رشد بارش‌ها را داشته‌اند.

میزان بارش‌ها در سیستان و بلوچستان تا نهم خردادماه ۱۸۵ میلیمتر است درحالی که این میزان در سال گذشته ۱۱۸ میلیمتر بوده و رشد بارش به میزان ۵۶,۸ درصدی را تجربه کرده است.

استان هرمزگان از ابتدای سال آبی جاری و تا نهم خردادماه ۳۷۰,۱ میلیمتر بارش دارد که این عدد پارسال ۲۲۴ میلیمتر بوده و رشد بارش‌ها به میزان ۵۱,۷ درصدی را نشان می‌دهد.

میزان کلی بارش‌های کشور هم امسال نسبت به پارسال با کاهش همراه است به گونه ای که از ابتدای سال آبی جاری و تا نهم خردادماه در کل کشور ۳۰۵,۳ میلیمتر بارش اتفاق افتاده درحالی که پارسال رقم بارش‌ها به عدد ۳۳۰,۴ میلیمتر بالغ شده بود.

۲۰ استان با کاهش بارندگی روبه‌رو شدند - روزنامه دنیای اقتصاد مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۱۱

ایرنا: بیست استان از مجموع کل استان‌های کشور در سومین ماه امسال و در سال آبی جاری (مهرماه ۹۸) تا نهم خردادماه امسال نسبت به مدت مشابه سال آبی پارسال کاهش بارندگی را تجربه می‌کنند. تازه‌ترین گزارش دفتر مطالعات پایه منابع آب ایران بیانگر آن است که استان‌های آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی، اردبیل، اصفهان، البرز، ایلام، چهارمحال و بختیاری، خراسان رضوی، خراسان شمالی، خوزستان، زنجان، کردستان، کرمانشاه، کهگیلویه و بویراحمد، گلستان، لرستان، مازندران، مرکزی، همدان و یزد نسبت به پارسال با کاهش بارندگی روبه‌رو شده‌اند. استان‌های ایلام و خوزستان در بین سایر استان‌های با بارش کم نسبت به پارسال، کاهش بیش از ۴۰ درصدی را تجربه می‌کنند.

کاهش ۴ درصدی ذخایر آب سدهای کشور - روزنامه دنیای اقتصاد ۱۳۹۹/۰۳/۱۲

ایرنا : موجودی آب مخازن سدهای کشور از ابتدای سال آبی جاری (مهرماه ۹۸) تا نهم خرداد به ۳۹ میلیارد و ۶۷ میلیون متر مکعب رسید که نسبت به مدت مشابه پارسال با کاهش ۴ درصدی مواجه شده است. براساس گزارش دفتر مطالعات پایه منابع آب شرکت مدیریت منابع آب ایران، موجودی آب مخازن سدهای کشور در سال آبی پارسال و تا نهم خردادماه ۴۱ میلیارد و ۱۵ میلیون متر مکعب بوده است که نشان‌دهنده کاهش میزان موجودی آب در سدها است.

میزان ورودی آب به سدهای کشور تا نهم خرداد به رقم ۴۷ میلیارد و ۸۶ میلیون متر مکعب رسید و این در حالی است که پارسال ۷۷ میلیارد و ۵۳ میلیون متر مکعب ورودی به سدها گزارش شده که نشان از کاهش ۳۸ درصدی ورودی دارد. حجم خروجی آب از سدها نیز تا نهم خردادماه به عدد ۳۶ میلیارد و ۷۷ میلیون متر مکعب رسید. پارسال این حجم ۵۶ میلیارد و ۳۱ میلیون مترمکعب بود که باز کاهش ۳۵ درصدی را نشان می‌دهد. میزان پرشدگی سدها هم تا نهم خرداد به ۷۹ درصد رسید درحالی که پارسال و در همین بازه زمانی، درصد پرشدگی سدها ۸۲ درصد بود.

بارش‌های امسال ۸ درصد کمتر از پارسال شد/ کاهش گرما در شمال از ۱۷ خرداد - خبرگزاری فارس مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۱۴

مدیر پیش‌بینی و هشدار سازمان هواشناسی گفت: روز شنبه ۱۷ خرداد کاهش دما در نوار شمالی کشور به دلیل نفوذ جریانات خنکی شمالی رخ می‌دهد و هوای خنک تا اواسط هفته آینده در نوار شمالی کشور ماندگار است.

بارش‌های امسال ۸ درصد کمتر از پارسال شد/ کاهش گرما در شمال از ۱۷ خرداد
صادق ضیائی‌ان در گفت‌وگو با خبرنگار اقتصادی خبرگزاری فارس، در تشریح وضعیت جوی کشور در روزهای آتی و امروز بیان کرد: بعد از ظهر امروز در ارتفاعات البرز شامل استان‌های تهران، قزوین، البرز و سمنان همچنین در استان‌های آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی و خراسان شمالی، ارتفاعات استان‌های سواحل خزر و استان‌های فارس، هرمزگان، اصفهان و جنوب کرمان و جنوب سیستان و بلوچستان رگبار پراکنده باران، گاهی رعد و برق و وزش باد داریم.

وی ادامه داد: روز پنج‌شنبه ۱۵ خرداد در ارتفاعات استان‌های ساحلی خزر و ارتفاعات خراسان رضوی، خراسان شمالی، فارس و هرمزگان رگبار پراکنده باران و گاهی رعد و برق پیش‌بینی می‌شود. مدیر پیش‌بینی و هشدار سازمان هواشناسی ادامه داد: روز جمعه ۱۶ خرداد در آذربایجان غربی، شمال آذربایجان شرقی، ارتفاعات استان‌های ساحلی خزر و ارتفاعات استان‌های فارس، سمنان، البرز، تهران، هرمزگان، اصفهان، سیستان و بلوچستان و کهگیلویه و بویراحمد رگبار پراکنده و رعد و برق خواهیم داشت.

ضیائیان ادامه داد: روز شنبه ۱۷ خرداد کاهش دما در نوار شمالی کشور به دلیل نفوذ جریانات خنکی شمالی رخ می‌دهد و هوای خنک تا اواسط هفته آینده در نوار شمالی کشور ماندگار است. وی افزود: روزهای شنبه و یکشنبه پیش‌رو در برخی استان‌ها نظیر آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی، خراسان شمالی، گلستان، اردبیل، مازندران، سمنان و شرق استان تهران رگبار و رعد و برق و وزش باد شدید موقت پیش‌بینی می‌شود.

مدیر پیش‌بینی و هشدار سازمان هواشناسی ادامه داد: در ۵ روز آینده در اغلب مناطق کشور وزش باد پیش‌بینی می‌شود، همچنین در زابل و استان‌های خوزستان و ایلام و نیز دامنه‌های جنوبی البرز مرکزی خیزش گرد و خاک در برخی ساعات پیش‌بینی می‌شود.

ضیائیان اضافه کرد: بعدازظهر فردا و روزهای جمعه و شنبه خلیج فارس مواج خواهد بود، همچنین شنبه و یکشنبه دریای خزر مواج است.

وی گفت: روز آینده اهواز با بیشینه دمای ۴۸ درجه بالای صفر گرمترین مرکز استان و شهر کرد با کمینه دمای ۸ درجه خنک‌ترین مرکز استان خواهد بود.

مدیر پیش‌بینی و هشدار سازمان هواشناسی در تشریح وضعیت جوی پایتخت بیان کرد: آسمان تهران فردا صاف، گاهی با وزش باد و در بعدازظهر افزایش باد پیش‌بینی می‌شود، روز جمعه نیز آسمان تهران صاف

است؛ بیشینه و کمینه دما فردا در پایتخت ۳۸ و ۲۵ درجه خواهد بود.

ضیائیان بیان کرد: امروز در تهران آسمان نیمه‌ابری، جهت باد جنوبی و سرعت باد ۱۱ کیلومتر بر ساعت است؛ دید افقی امروز در پایتخت بیش از ۱۰ کیلومتر و نم نسبی ۹ درصد است.

مدیر پیش‌بینی و هشدار سازمان هواشناسی درباره وضعیت بارش‌ها نیز توضیح داد: میانگین بارندگی کل کشور از ابتدای سال زراعی (مهر ۹۸) تا ۱۲ خرداد امسال ۲۸۴,۴ میلی‌متر ثبت شد، میزان بارش سال گذشته در این بازه زمانی ۳۰۸,۸ میلی‌متر بود که بارش‌های امسال ۷,۹ درصد کمتر از سال گذشته است.

وی افزود: میانگین بلندمدت بارندگی کشور در بازه زمانی مذکور ۲۸۱,۵ میلی‌متر بوده است که بارش سال جاری ۳۰,۲ درصد بیش از سال بلندمدت است.

معاون آب و آبنای وزیر نیرو: رها سازی بیش از ۲ میلیارد متر مکعب آب برای احیای دریاچه ارومیه - خبرگزاری ایرنا - مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۱۵

تهران- ایرنا- معاون آب و آبنای وزیر نیرو گفت: تاکنون و از سال ۹۴ که سال شروع طرح احیای دریاچه ارومیه است، بیش از ۲ میلیارد متر مکعب آب برای این دریاچه رهاسازی شده است.

"قاسم تقی زاده خامسی" روز پنجشنبه در مراسم افتتاح ویدئو کنفرانسی طرح های آب و برق با حضور رئیس جمهوری افزود: ۲ میلیارد و ۴۰۰ میلیون متر مکعب آب از ابتدای طرح احیای دریاچه ارومیه برای این دریاچه رهاسازی صورت گرفته است.

وی ادامه داد: امسال نیز ۴۴ میلیون متر مکعب آب با توجه به کاهش بارش ها در حوضه آبریز دریاچه ارومیه برای احیای آن رها سازی شده است.

تقی‌زاده خامسی با اشاره به افتتاح سد اشنویه (چپرآباد) در ششمین هفته از پویش هر هفته _الف_ب_ایران افزود: این سد با ظرفیت ۴۶ میلیون متر مکعب از نوع خاکی با هسته رسی است که با ۲۴۴ میلیارد تومان اعتبار دولتی با اشتغالزایی برای ۸۰۰ نفر به طور مستقیم و ۲ هزار نفر دیگر به طور غیرمستقیم احداث شده است.

معاون آب و آبنای وزیر نیرو افتتاح این سد را با چهار هدف برشمرد و گفت: یکی از اهداف تامین آب برای مصارف شرب، کشاورزی و زیست محیطی با هدف تامین آب کشاورزان پایاب رودخانه «کانی‌رش» به میزان ۱۰۵۳ هکتار است.

وی ادامه داد: سد مذکور امکان تامین آب شرب شهرهای اشنویه، نالوس، نقده و محمدیار به میزان ۱۲ میلیون و ۳۰۰ هزار متر مکعب را خواهد داشت و آب مورد نیاز اراضی کشاورزی منطقه به میزان یک هزار و یکصد هکتار را نیز تامین می‌کند.

تقی زاده خامسی مهم ترین هدف این سد را تامین آب برای دریاچه ارومیه برشمرد.

وزیر نیرو: احیای دریاچه ارومیه با جدیت دنبال می‌شود / رهاسازی ۶ میلیارد و ۱۰۰

میلیون متر مکعب آب سدها به دریاچه - خبرگزاری تسنیم مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۱۵

گروه استان‌ها- وزیر نیرو با بیان این که احیای دریاچه ارومیه از اصلی‌ترین سیاست‌ها و برنامه‌های دولت تدبیر و امید بود، از رهاسازی ۶ میلیارد و ۱۰۰ میلیون متر مکعب آب سدها به این منظور تاکنون خبر داد. به گزارش خبرگزاری تسنیم از ارومیه، در راستای پوشش سراسری الف-ب-ایران، سد مخزنی چپرآباد در شهرستان اشنویه امروز توسط رئیس‌جمهور افتتاح شد.

حجم سد مخزنی آن ۳۸,۴۴ میلیون مترمکعب است و برای احداث سد چپرآباد، اعتبار ۲۰۰ میلیارد تومان صرف شده و هدف از احداث آن نیز تامین آب شرب شهرستان‌های نقده، اشنویه و شهر نالوس و تامین حقابه یک هزار و ۵۳ هکتار از باغات و مزارع منطقه است.

همچنین از اهداف احداث سد مخزنی چپرآباد اشنویه، انتقال آب از رودخانه‌های لاوین و کانی‌رش به دریاچه ارومیه است و با لایروبی بستر رودخانه کانی‌رش و گذار، علاوه بر افزایش راندمان انتقال آب، گذر آب در مسیر رودخانه تا دریاچه تسهیل شده

سد چپرآباد در ۱۰ کیلومتری شهرستان اشنویه از نوع خاکی با هسته رسی بوده که طول تاج آن ۴۸۸ و عرض تاج ۱۰ متر است و در عملیات ساخت سد بیش از یک میلیون و ۸۹۰ هزار مترمکعب خاکبرداری و سنگ‌برداری صورت گرفته و همچنین بیش از یک هزار تن آرماتور بندی، ۲۳ هزار مترمکعب بتن ریزی و ۱۱۵ کیلومتر حفاری و تزریق انجام شده است.

وزیر نیرو در آیین بهره‌برداری از سد اشنویه با بیان این که موضوع احیای دریاچه ارومیه از اصلی‌ترین و اولین‌های سیاست‌ها و برنامه‌های دولت تدبیر و امید بود، از رهاسازی ۶ میلیارد و ۱۰۰ میلیون متر مکعب آب سدها به این منظور تاکنون خبر داد.

رضا اردکانیان افزود: امروز تراز دریاچه ارومیه، ۱۲۷۱ متر و ۸۸ سانتی‌متر است که نسبت به سال ۹۴ که سال شروع اقدام‌ها بوده، یک متر و ۳۲ سانتی‌متر افزایش پیدا کرده و حجم فعلی آب دریاچه پنج میلیارد و ۲۵۰ میلیون متر مکعب و سطح فعلی آب افزون بر ۳۲۴۰ کیلومتر مربع است.

اردکانیان گفت: سد اشنویه در استان آذربایجان غربی چهل و دومین سد به بهره‌برداری رسیده در دولت تدبیر و امید است و تا نیمه سال آینده این رقم به ۵۸ افزایش پیدا خواهد کرد.

تاکنون ۲ میلیارد و ۴۰۰ میلیون متر مکعب آب برای دریاچه ارومیه رهاسازی شده است

در ادامه معاون آب و آبفای وزیر نیرو در آیین بهره‌برداری از سد اشنویه با اشاره به اینکه تاکنون ۲ میلیارد و ۴۰۰ میلیون متر مکعب آب برای دریاچه ارومیه رهاسازی شده است اظهار کرد: چهار ماموریت برای سد اشنویه تعریف شده است

قاسم تقی‌زاده خامسی تصریح کرد: این سد، از نوع خاکی با هسته رسی با طول تاج حدود ۴۸۸ متر و مخزن حدود ۳۸ میلیون و ۴۰۰ هزار متر مکعب است که می‌تواند ۷۰ میلیون متر مکعب آب را تنظیم کند.

وی اضافه کرد: این سد، آب را از رودخانه‌های "کانی‌رش" و "گدار" و سرریز سد "سیلوه" از طریق کانال بیش از ۲۲ کیلومتر "جلدیان" هدایت می‌کند.

تقی‌زاده خامسی خاطرنشان کرد: چهار ماموریت برای سد اشنویه تعریف شده است و این سد، آب آشامیدنی مردم اشنویه، نقده، محمدیار و نالوس را با ۱۲,۵ میلیون متر مکعب تامین می‌کند.

وی تامین حق‌آبه زیست محیطی رودخانه کانی‌رش و تامین ۴۴ میلیون متر مکعب برای احیای دریاچه ارومیه را دیگر ماموریت‌های این سد عنوان کرد.

سد کانی سیب پیرانشهر نیز تا پایان شهریور امسال به بهره‌برداری می‌رسد

استاندار آذربایجان غربی نیز گفت: در دولت تدبیر و امید ۶ هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان در بخش آب استان سرمایه گذاری شده است.

محمد مهدی شهریاری افزود: دستاوردهای این سرمایه گذاری عظیم را در بهره مندی کشاورزان، دریاچه ارومیه و توسعه پایدار استان شاهد هستیم و تا امروز ۶۰ هزار هکتار از اراضی کشاورزی به سیستم آبیاری اصلی و فرعی مجهز شده اند و این امر منشا اتفاقات ویژه در اقتصاد استان را به همراه دارد.

وی با اشاره به افتتاح سد مخزنی اشنویه و نقش این سد در کشاورزی، زیست محیطی، آب شرب و احیای دریاچه ارومیه با اعتباری بالغ بر ۳۰۰ میلیارد تومان گفت: در چهار سال اخیر بطور میانگین هرسال یک سد در استان افتتاح و مورد بهره برداری قرار گرفته است.

استاندار آذربایجان غربی اظهار کرد: سد کانی سیب پیرانشهر نیز تا پایان شهریور امسال به بهره برداری خواهد رسید.

شهریاری با اشاره به توجه ویژه به بخش آب، خاطر نشان کرد: در بخش بهره مندی آب روستایی شاخص استان ۳ درصد بالاتر از میانگین کشوری است.

وی افزود: با افتتاح پروژه های درست اجرا تحولات خوبی در توسعه استان رخ خواهد داد.

معاون آب و آبنمای وزیر نیرو: رها سازی بیش از ۲ میلیارد متر مکعب آب برای احیای دریاچه ارومیه - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۱۵

تهران- ایرنا- معاون آب و آبنمای وزیر نیرو گفت: تاکنون و از سال ۹۴ که سال شروع طرح احیای دریاچه ارومیه است، بیش از ۲ میلیارد متر مکعب آب برای این دریاچه رها سازی شده است.

"قاسم تقی زاده خامسی" روز پنجشنبه در مراسم افتتاح ویدئو کنفرانسی طرح های آب و برق با حضور رئیس جمهوری افزود: ۲ میلیارد و ۴۰۰ میلیون متر مکعب آب از ابتدای طرح احیای دریاچه ارومیه برای این دریاچه رها سازی صورت گرفته است.

وی ادامه داد: امسال نیز ۴۴ میلیون متر مکعب آب با توجه به کاهش بارش ها در حوضه آبریز دریاچه ارومیه برای احیای آن رها سازی شده است.

تقی زاده خامسی با اشاره به افتتاح سد اشنویه (چپرآباد) در ششمین هفته از پویش #هر هفته_الف_ب_ایران افزود: این سد با ظرفیت ۴۶ میلیون متر مکعب از نوع خاکی با هسته رسی است که با ۲۴۴ میلیارد تومان اعتبار دولتی با اشتغالزایی برای ۸۰۰ نفر به طور مستقیم و ۲ هزار نفر دیگر به طور غیرمستقیم احداث شده است.

معاون آب و آبنمای وزیر نیرو افتتاح این سد را با چهار هدف برشمرد و گفت: یکی از اهداف تامین آب برای مصارف شرب، کشاورزی و زیست محیطی با هدف تامین آب کشاورزان پایاب رودخانه «کانی رش» به میزان ۱۰۵۳ هکتار است.

وی ادامه داد: سد مذکور امکان تامین آب شرب شهرهای اشنویه، نالوس، نقده و محمدیار به میزان ۱۲ میلیون و ۳۰۰ هزار متر مکعب را خواهد داشت و آب مورد نیاز اراضی کشاورزی منطقه به میزان یک هزار و یکصد هکتار را نیز تامین می کند.

تقی زاده خامسی مهم ترین هدف این سد را تامین آب برای دریاچه ارومیه برشمرد.

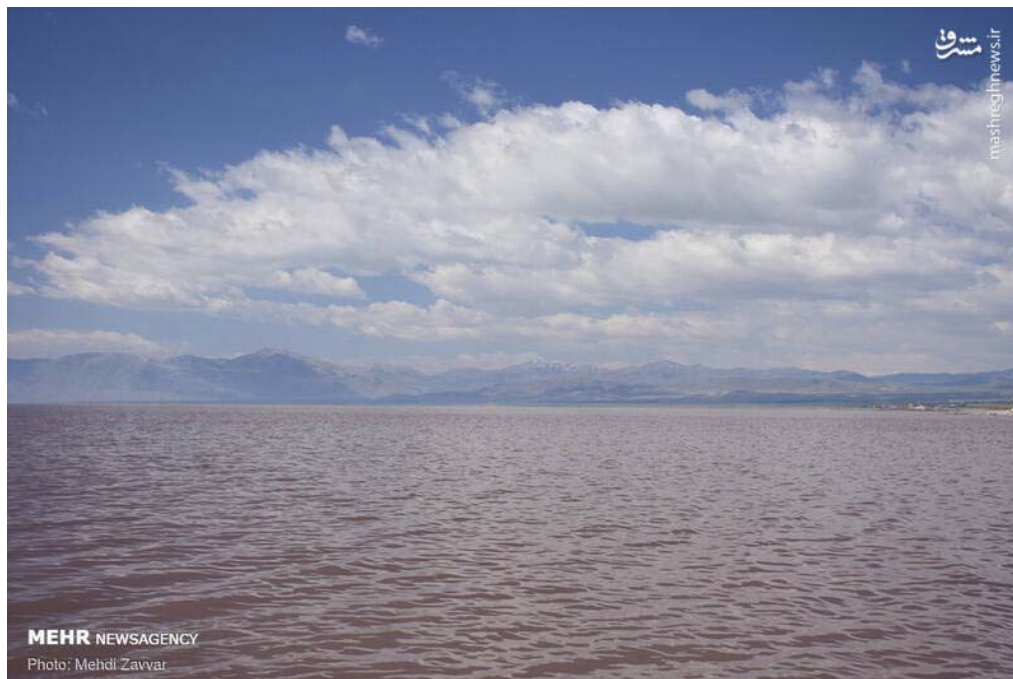
جدیدترین تصاویر از وضعیت دریاچه ارومیه - خبرگزاری مشرق نیوز مورخ

۱۳۹۹/۰۳/۱۶

دریاچه ارومیه که تا چند سال پیش در آستانه خشک شدن کامل قرار داشت و به عنوان تهدید جدی محیط زیست استان‌های شمال غرب کشور مطرح بود، حالا در ۲ سال اخیر با افزایش بارش‌ها جان تازه‌ای گرفته است.

به گزارش مشرق، سطح آب دریاچه ارومیه تا حدی بالا رفته که موجب شناور شدن کشتی آرتمیا پس از سال‌ها در این دریاچه شده است. سال گذشته بود که با افزایش ارتفاع آب دریاچه، موتورهای این کشتی پس از سال‌ها بار دیگر به غرش درآمد و امسال نیز در این روزها هم‌زمان با افزایش حجم آب و با موج شدن نگین فیروزه‌ای شمال غرب ایران، کشتی آرتمیا بار دیگر شناور شده است.

گزارش | امید حیات به نگین آبی آذربایجان برگشت / دریاچه ارومیه این روزها حال خوشی دارد - خبرگزاری تسنیم مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۱۶

هم اکنون مطالعات طرح جامع گردشگری دریاچه ارومیه در حال انجام است تا با تصویب و اجرای آن، ضمن جلوگیری از اقدامات پراکنده سازمان‌های مختلف، به توسعه اقتصادی استان کمک کند.

به گزارش خبرگزاری تسنیم از ارومیه، این روزها دریاچه ارومیه از حال خوشی برخوردار است و بیش از پنج میلیارد مترمکعب آب در داخل پیکره دریاچه وجود دارد و در واقع امیدها به زنده شدن نگین آبی آذربایجان، احیاء شده است.

تمامی پروژه‌های احیای دریاچه ارومیه امسال به پایان می‌رسد و با توجه به اینکه دریاچه ارومیه ظرفیت‌های فراوانی برای افزایش میزان گردشگر در استان و تولید اشتغال و درآمدزایی دارد، باید از هم اکنون به فکر تامین زیرساخت‌های گردشگری دریاچه بود تا مسافران و مهمانان بتوانند از آن استفاده کرده و رضایت داشته باشند.

مجمع گردشگری و اقامتی باری، در سالیان گذشته که دریاچه ارومیه از وضعیت بسیار مطلوبی برخوردار بود در جوار آن احداث شد و پذیرای خیل عظیمی از مسافران و گردشگران بود.

در آن سالها، نعمت پرآبی دریاچه ارومیه، رونق فراوانی به صنعت گردشگری دریاچه ارومیه بخشیده و در ایام عید نوروز و ایام تعطیلات تابستانی، از اقصی نقاط کشورمان، خیل بسیاری از گردشگران به سمت آذربایجان غربی و شهر ارومیه روانه می‌شد.

اما از ۱۰ سال گذشته به تدریج شاهد روند خشکی دریاچه ارومیه بوده و به همین خاطر، مجتمع تفریحی-گردشگری باری که با سرمایه‌گذاری بخش خصوصی احداث شده بود تعطیل شد و از رونق افتاد.

اما این روزها دریاچه ارومیه بار دیگر جان دوباره گرفته است و پروژه‌های احیای دریاچه نیز رو به پایان

هستند و از سوی دیگر از دی ماه گذشته، بیش از یک میلیارد مترمکعب آب از سدها به دریاچه ارومیه رهاسازی شده است.

با توجه به اینکه دریاچه ارومیه در حال زنده شدن و در حالت پرآبی قرار گرفته است، به تدریج توجه به بعد گردشگری دریاچه ارومیه افزایش یافته و هم اکنون طرح جامع گردشگری در حال بررسی است.

طرح جامع گردشگری دریاچه ارومیه در حال بررسی است

معاون هماهنگی امور عمرانی استاندار آذربایجان غربی در این زمینه با اشاره به وضعیت مطلوب دریاچه ارومیه نسبت به چند سال گذشته افزود: طرح جامع گردشگری دریاچه ارومیه با حضور مشاوران توانمند از سوی اداره کل میراث فرهنگی و گردشگری در حال مطالعه و بررسی است.

وی تصریح کرد: هم اکنون محلی برای شنا، موزه دریاچه، تالارهایی برای برنامه‌های فرهنگی و هنری در جوار دریاچه، گردشگری در جزایر دریاچه، قایق‌سازی، اسکله‌سازی و کشتی تفریحی از مواردی است که در قالب طرح جامع گردشگری دریاچه ارومیه گنجانده شده تا با عملیاتی و اجرایی شدن آن در اقتصاد و تولید اشتغال استان تاثیر بسزایی داشته باشد.

آیدین رحمانی با ابراز خرسندی از اینکه با تدابیر مطلوب دولت تدبیر و امید و اقدامات مناسبی که صورت گرفته، در سال‌های آینده آب دریاچه به تراز اکولوژیکی خود می‌رسد تصریح کرد: بی‌شک طرح جامع گردشگری دریاچه ارومیه و تصویب آن در شورای زیربنایی استان، زمینه بهره‌مندی حداکثری از دریاچه ارومیه را فراهم می‌کند.

وی با اشاره به ساماندهی نقاط گردشگری دریاچه ارومیه گفت: در این زمینه نیاز است تا به سرعت، تصمیم‌گیری‌های لازم صورت گرفته و برای فراهم کردن زمینه‌های لازم برای جذب سرمایه‌گذار برنامه‌ریزی و اقدامات لازم صورت گیرد.

مدیرکل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری آذربایجان غربی نیز با اشاره به اینکه لزوم انجام مطالعات جامع گردشگری دریاچه ارومیه در ستاد ساماندهی دریاچه به تصویب رسیده و مورد تاکید قرار گرفته است افزود: در این مطالعات جامع، دریاچه از نظر مسائل زیست‌محیطی، زیرساخت‌های مورد نیاز، پایداری مسائل مربوطه به احیاء، معرفی ظرفیت‌ها و قابلیت‌های گردشگری دریاچه ارومیه، تعامل و همکاری دستگاه‌های مسئول در حوزه دریاچه و تهیه بسته‌های سرمایه‌گذاری مورد توجه قرار می‌گیرد.

تهیه بسته جامع گردشگری دریاچه ارومیه از اقدامات پراکنده ارگان‌ها و دستگاه‌ها جلوگیری می‌کند. جلیل جباری با تاکید بر اینکه با تهیه بسته جامع گردشگری دریاچه ارومیه از اقدامات پراکنده توسط ارگان‌ها و دستگاه‌ها جلوگیری می‌شود بیان کرد: در آن صورت یک برنامه عملیاتی و یک افق میان‌مدت و بلندمدت برای آن مشخص شده و براساس چهارچوب و افق تعیین شده، برنامه‌های سالانه اجرایی و عملیاتی می‌شود.

وی اظهار کرد: دریاچه ارومیه به عنوان محرک توسعه گردشگری آذربایجان غربی مطرح است و رونق گردشگری استان در گرو احیای دریاچه ارومیه است.

مدیرکل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری آذربایجان غربی گفت: در پروژه مطالعاتی طرح جامع گردشگری دریاچه ارومیه مشخص شده که چه زیرساخت‌هایی نیاز است و چه اسکله‌های رفاهی و بیمارستان‌های درمانی در حوزه گردشگری سلامت باید مورد توجه قرار گیرد.

ضرورت تامین امنیت و توسعه زیرساخت‌ها و عمران سواحل دریاچه ارومیه

در ادامه علی مصطفوی معاون سیاسی، اجتماعی و امنیتی استاندار آذربایجان غربی نیز با اشاره به اینکه حفظ جان انسان‌ها و تصمیم‌گیری برای کاهش حوادث و تلفات، برنامه‌ریزی برای ایجاد برنامه‌های فرهنگی، ورزشی در ساحل و تصمیم‌گیری برای جدا کردن محل شنا برای مردان و زنان در ساحل دریاچه

ارومیه در دستور کار قرار دارد بیان کرد: اتخاذ تمهیدات لازم برای رعایت نکات بهداشتی در خصوص بیماری کرونا، تامین امنیت و توسعه زیرساختها و عمران سواحل دریاچه ارومیه از اهداف برگزاری و تشکیل ستاد ساماندهی و هماهنگی و نظارت بر سواحل و تفرجگاههای استان است.

«مهران عابدی» یکی از شهروندان ارومیه‌ای با تاکید بر لزوم ایجاد زیرساخت‌های گردشگری در کنار دریاچه ارومیه گفت: زمانی که مهمانان نوروزی و یا خود شهروندان ارومیه‌ای به ساحل دریاچه ارومیه مراجعه می‌کنند انتظار تامین امکانات حداقلی مانند سرویس بهداشتی و حمام را در کنار ساحل دارند که باید مورد توجه قرار گیرد.

«رعنا محمدی» یکی دیگر از شهروندان ارومیه‌ای نیز اظهار کرد: ایجاد زیرساخت‌های متعدد گردشگری در دریاچه ارومیه می‌تواند به شهر و استان از لحاظ اقتصادی رونق داده و اشغال و سرمایه را وارد آذربایجان غربی کند.

گزارش از نصیبه نیکزاد قوشچی

فرونشست زمین، دشت‌های استان قزوین را به شدت تهدید می‌کند - خبرگزاری تسنیم

مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۱۶

مدیرکل مدیریت بحران استانداری قزوین گفت: فرونشست زمین، دشت‌های استان قزوین به‌ویژه زمین‌های کشاورزی را به شدت تهدید می‌کند و تا دیر نشده باید برای توقف این بحران چاره‌اندیشی کرد.

قدرت‌الله مهدی‌خانی در گفت‌وگو با خبرنگار تسنیم در قزوین اظهار داشت: برداشت بی‌رویه آب از سفره‌های زیرزمینی و عدم رعایت الگوی کشت و مصرف آب سبب ایجاد فروچاله‌های عظیم در دشت‌های قزوین و فتح‌آباد شده و حتی آن‌ها را در آستانه نابودی قرار داده است؛ بنابراین تا دیر نشده باید به داد این دو دشت برسیم.

وی با بیان این‌که بحران فرونشست زمین ۲۴۱۰ کیلومتر مربع از اراضی و ۱۳۸ روستای استان قزوین با جمعیت ۸۷ هزار نفر را درگیر خود کرده است گفت: در ۴۷۰ هکتار از زمین‌های کشاورزی دشت فتح‌آباد شهرستان بویین‌زهرا شکاف‌های عمیقی وجود دارد که طول آن‌ها به ۲ کیلومتر و عمق آن‌ها به ۱۰ متر می‌رسد.

مهدی‌خانی اضافه کرد: متأسفانه این ترک‌های عمیق که کمتر از ۱۰۰ متر با جاده اصلی فاصله دارند، اگر به سمت زیرساخت‌ها و روستاهای اطراف پیشروی کنند، خسارت‌های جبران‌ناپذیری را بر جای می‌گذارند.

سالانه ۱۷ متر فرونشست زمین در استان داریم

این مقام مسئول با ذکر اینکه در کشورهای اروپایی ۴/۵ میلی‌متر فرونشست زمین در سال را بحران اعلام

می‌کنند، گفت: این در حالی است که سالانه به طور میانگین ۱۷ سانتی‌متر فرونشست زمین در استان قزوین داریم.

مهدی‌خانی میزان مجاز برداشت سالیانه آب در بخش کشاورزی استان را ۸۷۰ میلیون متر مکعب آب عنوان کرد و افزود: با این حال ۱ میلیارد متر مکعب برداشت آب در سال داریم که نتیجه‌اش فرونشست وحشتناک زمین در اراضی دشت فتح‌آباد است؛ به‌طوری‌که ۵۰ سال پیش در عمق ۱۲ تا ۱۵ متری در این منطقه به آب می‌رسیدیم، اما امروزه در عمده چاه‌ها در ۸۰ متری به آب می‌رسیم.

وی ایجاد فروچاله‌های بزرگ را تهدیدی جدی برای زیرساخت‌های اساسی استان قزوین دانست و ادامه داد: در حال حاضر این فرونشست‌ها ۳۷۵ کیلومتر خط انتقال گاز و ۷۷ کیلومتر خط راه‌آهن ما را تهدید می‌کنند و می‌توانند در درجه اول امنیت سرمایه‌گذاری در استان قزوین را از بین ببرند.

مهدی‌خانی درباره راهکارهای برون‌رفت از بحران فرونشست دشت‌های کشاورزی استان گفت: چاره کار مدیریت مصرف آب، پلمپ چاه‌های غیرمجاز و نصب کنتور هوشمند است که می‌تواند از پیشروی فرونشست‌ها جلوگیری کند. همچنین به پیاده‌سازی الگوی کشت و توسعه کشت محصولات کم‌آبی مثل پسته و پنبه در این زمینه نیاز جدی داریم.

عکس / وضعیت قرمز رودخانه تالار قائمشهر - خبرگزاری مشرق نیوز مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۱۷

رودخانه تالار مازندران از ارتفاعات ۲۵۰۰ متری جنوب قائم شهر و رشته کوه‌های البرز در سوادکوه سرچشمه می‌گیرد و در منطقه دوآب با رودخانه کبیر که از ارتفاعات دهستان چاشم سرازیر می‌شود ترکیب شده و رودخانه تالار را تشکیل می‌دهد و در انتها به دریای خزر راه پیدا می‌کند. پدیده پسماند و جمع‌آوری، دفن و امحاء زباله از مشکلات اساسی استان‌های شمالی است که در این میان شهرستان قائم‌شهر به دلیل نزدیکی به محل دپو و انباشت زباله یکی از کانون‌های اصلی مشکلات زیست‌محیطی در استان مازندران به شمار می‌آید.

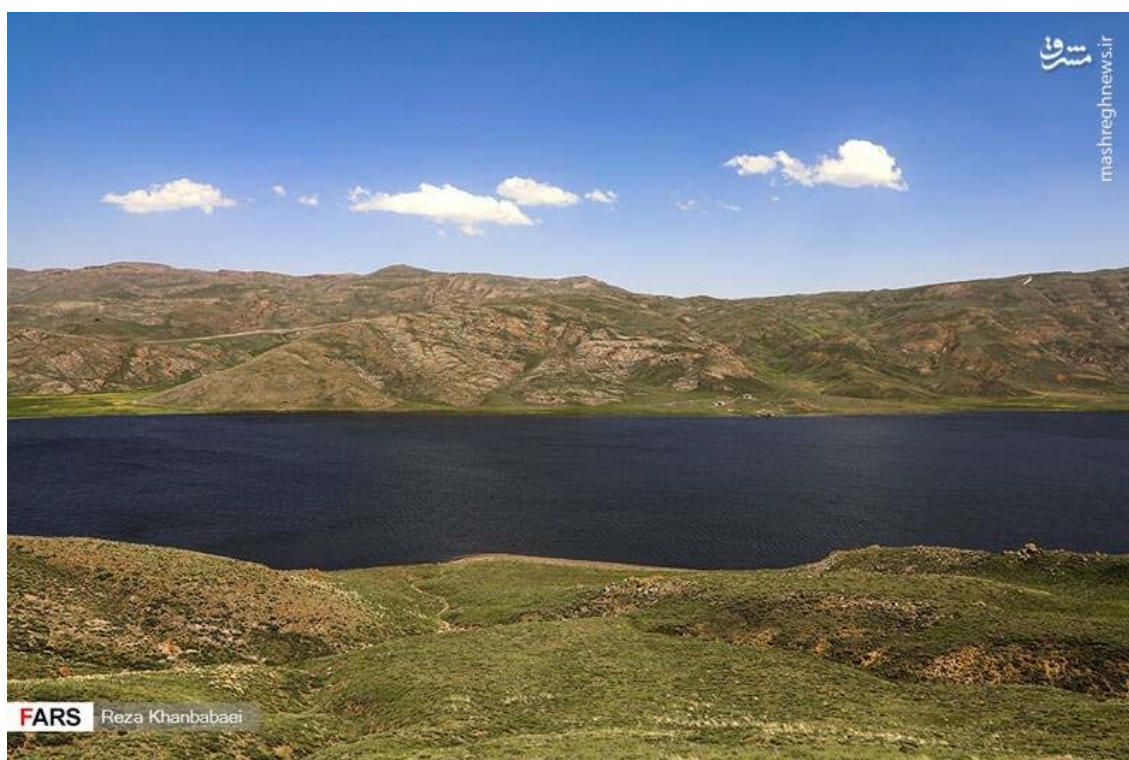

عکس/ دریاچه زیبا در میان دره‌های کوهستان- خبرگزاری مشرق نیوز مورخ

۱۳۹۹/۰۳/۱۷

دریاچه نئور در ۴۸ کیلومتری جنوب شرقی اردبیل به طرف خلخال در یکی از دره‌های کوهستان باغرو و در ارتفاع ۲۵۰۰ متری از سطح دریا با مساحتی بالغ بر ۲۱۰ هکتار مشتمل بر دو دریاچه کوچک و بزرگ است که در فصل بهار به هم می‌پیوندند و دریاچه واحد را به وجود می‌آورند و عمق متوسط آن ۵ متر است.

ضوابط حریم طرح های آبخیزداری و آبخوانداری تدوین شد - خبرگزاری فارس

مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۱۷

مدیرکل دفتر کنترل سیلاب و آبخوانداری سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیزداری کشور، از تدوین ضوابط و استانداردهای تعیین حریم طرح ها و پروژه های آبخیزداری و آبخوانداری در راستای حفاظت از طرح های مذکور در سطح کشور خبر داد.

ضوابط حریم طرح های آبخیزداری و آبخوانداری تدوین شد

به گزارش پایگاه اطلاع رسانی وزارت جهاد کشاورزی، ابوالقاسم حسین پور با اعلام این خبر گفت: به منظور استانداردسازی، ایجاد وحدت رویه در حفاظت از محدوده سرمایه گذاری و اجرای طرح های آبخیزداری و آبخوانداری، حفظ کارایی و جلوگیری از هر گونه اختلال در عملکرد طرح های موصوف ناشی از سایر فعالیت ها و کاربری ها و همچنین ایجاد منطقه حائل (بافر زون) و محدوده امن در پیرامون سایت های مذکور در سطح حوزه های آبخیز کشور، ضوابط حریم آبخیزداری و آبخوانداری تدوین شده است.

حسین پور در تعریف و تبیین موضوع تصریح کرد: حریم طرح‌ها و پروژه‌های آبخیزداری و آبخوانداری، عبارت از محدوده پیرامون هر طرح یا پروژه آبخیزداری و آبخوانداری است که بر حفظ پایداری، کارآیی و عملکرد طرح‌های موصوف اثرگذار می‌باشد. این بخش از اراضی، بلافاصل و متصل به ساختار طرح‌ها و پروژه‌های مذکور بوده و دخل و تصرف غیرمجاز در آن باعث آسیب یا اختلال در اثربخشی طرح می‌گردد. لذا حفظ آن از لحاظ کالبدی - فضایی، کارکردی و ایمنی مناطق همجوار ضروری است.

مدیرکل دفتر کنترل سیلاب و آبخوانداری سازمان جنگل‌ها تاکید کرد: هر گونه دخل و تصرف، تغییر کاربری و ساخت و ساز در حریم و محدوده طرح‌ها و پروژه‌های آبخیزداری و آبخوانداری، ممنوع است.

حسین پور افزود: ویرایش نخست ضوابط و معیارهای فنی تعیین حریم طرح‌ها و پروژه‌های آبخیزداری و آبخوانداری، از سوی سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور با مشارکت پژوهشکده آبخیزداری تدوین شده است که پس از طی مراحل تصویب توسط امور نظام فنی اجرایی سازمان برنامه و بودجه، ابلاغ و در قالب ضوابط رسمی در کشور انتشار می‌یابد.

تخریب آب و خاک مشکلی بزرگتر از آتش‌سوزی است - خبرگزاری ایسنا مورخ

۱۳۹۹/۰۳/۱۷

رئیس سازمان حفاظت محیط زیست گفت: ۱۰۰ میلیون هکتار جنگل و مراتع در کشور داریم البته بعضی وقت‌ها اهمال هموطنان مشکلاتی را به وجود می‌آورد ولی مشکل بزرگ‌تر از آتش‌سوزی، تخریب خاک و آب است.

به گزارش ایسنا عیسی کلاتری در یک برنامه رادیویی گفت: با بارش‌های بسیار خوب امسال، مراتع رشد بسیار خوبی داشتند و طبیعی است که در تابستان خیلی از این‌ها خشک شوند و آماده آتش گرفتن باشند.

وی افزود: از مردم تشکر می‌کنم که در هنگام حضور در طبیعت، نکات ایمنی را رعایت می‌کنند، چون اگر رعایت نمی‌کردند آتش‌سوزی‌ها صد برابر امروز بود البته یک هکتار آتش‌سوزی هم خیلی زیاد است اما کل آتش‌سوزی که از اول سال داشتیم حدود کمتر ۱۵۰۰ هکتار تا به امروز بوده است.

رئیس سازمان حفاظت محیط زیست با اشاره به اینکه بخش از آتش‌سوزی در مراتع طبیعی است و بخشی هم به خاطر اهمال مردم و شبه‌عمد است، گفت: کشاورزان برای کشت دوم، باقیمانده کشت‌شان را آتش می‌زنند و نمی‌توانند آتش را مهار کنند و آتش به جنگل‌ها و مراتع سرایت می‌کند.

وی ادامه داد: در استرالیا دو میلیون و ۴۰۰ هکتار و در کالیفرنیا ۶۰۰ هکتار از جنگل‌ها سوخت.

معاون رئیس‌جمهوری تاکید کرد: محیط زیست و منابع طبیعی اهمیت دارد ولی باید منصف باشیم. مردم هم خیلی رعایت می‌کنند و گرنه باید صدها هزار هکتار از منابع طبیعی را از دست بدهیم.

وی ادامه داد: مردم برای حفاظت از محیط زیست خیلی از مسائل را رعایت می‌کنند، البته برخی وقت‌ها اشتباه می‌شود. به عنوان مثال پلاستیک‌ها را در جنگل رها می‌کنند که پلاستیک‌ها مثل ذره بین عمل می‌

کنند و باعث آتش سوزی می‌شوند.

رییس سازمان حفاظت محیط زیست با تاکید بر اینکه محیط زیست اساساً وظیفه سیاستگذاری دارد و فقط در مناطق چهارگانه وظایف اجرایی دارد، اظهار کرد: سازمان حفاظت محیط زیست، تعیین کننده طرح‌های توسعه کشور نیست و محیط زیست طبق قانون باید بررسی کنند که طرح‌ها ضوابط زیست محیطی را برای اجرا دارد یا خیر؟

کلانتری با اعلام اینکه سازمان حفاظت محیط زیست اجازه ساخت جاده‌ای که ضوابط زیست محیطی نداشته باشد، را نمی‌دهد، گفت: با هر گونه تخلف در اجرای ضوابط زیست محیطی برخورد خواهد شد. رییس سازمان حفاظت محیط زیست ادامه داد: مسئول تصمیم‌گیری در حوزه آب کشور، وزارت نیرو است ولی انتقال آب ضوابط دارد و باید ضوابط زیست محیطی آن اجرا شود.

کلانتری در ادامه با تاکید بر اینکه تغییر کاربری اراضی بر عهده وزارت جهاد کشاورزی است، گفت: محیط زیست بر اساس وظایف قانونی، اجازه ساخت و ساز و ویلا سازی در مناطق تحت مدیریت سازمان را نخواهد داد.

وی ادامه داد: فقط ۱۱ درصد از اراضی کشور در مناطق چهارگانه محیط زیست است و مدیریت و حفاظت از مابقی اراضی کشور با سازمان جنگل‌هاست. ساخت و ساز فقط در مستثنیات مناطق حفاظت شده که مالک آن مردم هستند، تابع قانون است و سازمان حفاظت محیط زیست بر اساس قانون، عمل خواهد می‌کند.

معاون رییس جمهوری از مردم و سمن‌های محیط زیستی برای حفظ محیط زیست تشکر کرد و گفت: محیط زیست امانت مردم است و ما فشارهایی را که از سوی مردم حتی در شرح وظایف سازمان حفاظت محیط زیست نیست، می‌پذیریم.

وی ادامه داد: قوه قضاییه هم خوشبختانه در خصوص برخورد با تخلفات زیست محیطی برخورد قانونی و

در این حوزه خوب عمل می‌کنند.

معاون رییس جمهوری در خصوص صدور مجوز شکار برای افراد خارجی گفت: سازمان حفاظت محیط زیست برای مجوز شکار طبق قانون عمل می‌کند و تنها در طول سال حداکثر ۱۵۰ مجوز شکار صادر می‌کند که برای گونه‌های نر و بالای ۹ است که سنین پیری را می‌گذرانند. ضمن آنکه شکارچیان دارای مجوز همراه با دو محیط بان وارد مناطق حفاظت شده می‌شوند.

وی در خصوص درآمد حاصل از مجوزهای شکار نیز توضیح داد که ۳۰ درصد از درآمد حاصل از مجوزهای شکار به بومیان مناطق می‌رسد و مابقی برای حفظ و حراست از مناطق چهارگانه محیط زیست هزینه خواهد شد.

رییس سازمان حفاظت محیط زیست با اعلام اینکه بودجه سازمان محیط زیست بسیار محدود است و حدود ۹۳ درصد از این بودجه، صرف حقوق پرسنل می‌شود، گفت: فقط ۶ هزار محیط بان و جنگل بان داریم که باید از ۱۳۰ میلیون هکتار از اراضی و مناطق حفاظت شده حراست کنند.

به گزارش پایگاه اطلاع رسانی سازمان حفاظت محیط زیست، وی در پایان اظهار کرد: بیش از ۱۰۰ هزار نفر مامور آتش نشانی در کشور داریم، در حالی که فقط ۶۰۰۰ محیط بان و جنگل بان برای حفظ منابع طبیعی کشور فعالیت می‌کنند.

کاهش ۸ درصدی بارش‌ها نسبت به پارسال - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۱۷

تهران- ایرنا- میزان بارش‌ها از ابتدای سال آبی جاری تا شانزدهم خردادماه به ۳۰۵,۳ میلیمتر رسید که کاهش هشت درصدی را نسبت به مدت مشابه پارسال نشان می‌دهد.

کاهش هشت درصدی بارش‌های امسال نسبت به سال آبی پارسال (مهرماه ۹۷ تا شانزدهم خرداد ۹۸) درحالی است که بر اساس تازه‌ترین گزارش شرکت مدیریت منابع آب ایران، این میزان نسبت به دوره درازمدت ۵۱ ساله رشد ۳۱ درصدی را تجربه می‌کند.

وضعیت بارش‌ها در ۶ حوضه اصلی آبریز کشور به این گونه است که در چهار حوضه با کاهش بارش روبروشده و دو حوضه نیز نسبت به پارسال رشد بارش‌ها را تجربه کرده‌اند.

حوضه آبریز دریای خزر جزو حوضه‌های دارای کاهش بارش است به گونه‌ای که از ابتدای سال آبی جاری (مهرماه ۹۸) تا شانزدهم خردادماه ۴۲۷ میلیمتر بارندگی را تجربه کرده در حالی که این رقم در سال آبی پارسال ۵۰۶,۵ میلیمتر بوده و نشان از کاهش ۱۶ درصدی دارد.

وضعیت بارش‌های حوضه آبریز خلیج فارس و دریای عمان نیز تا شانزدهم خرداد ۴۴۰,۷ میلیمتر بارندگی را به خود دیده در حالی که پارسال و در همین بازه زمانی میزان بارش‌های آن ۵۳۱,۵ میلیمتر بوده و کاهش ۱۷ درصدی را نشان می‌دهد.

حوضه آبریز دریاچه ارومیه هم با کاهش ۲۹ درصدی بارش نسبت به پارسال روبرو شده است وضعیت بارش‌های آن تا شانزدهم خردادماه امسال ۳۴۴,۳ میلیمتر است و پارسال نیز ۴۸۳,۱ میلیمتر بارندگی داشته‌است.

حوضه آبریز قره‌قروم هم جزو حوضه‌های دارای کاهش بارندگی نسبت به پارسال است، امسال ۲۸۶,۵ میلیمتر و پارسال ۳۰۷,۱ میلیمتر بارش داشته که اختلاف هفت درصدی دارد.

وضعیت دو حوضه آبریز با رشد بارش هم از این قرار است که میزان بارش‌های امسال در فلات مرکزی ۲۲۸,۳ میلیمتر گزارش شده در حالی که پارسال این حوضه آبریز ۲۱۱,۲ میلیمتر بارندگی به خود دیده بوده که نشان از رشد مثبت به میزان هشت درصد است.

بارش‌های حوضه آبریز مرزی شرق هم در سال آبی جاری (مهرماه ۹۸) تا شانزدهم خرداد ۱۴۶,۶ میلیمتر است که پارسال ۱۱۲,۹ میلیمتر بوده که رشد مثبت ۳۰ درصدی یعنی بالاترین رشد را تجربه کرده و سرآمد حوضه‌های آبریز از نظر بارش هست.

برداشت بیرویه شن و ماسه مرگ تدریجی رودخانه ها را به همراه دارد؛ رودخانه‌های

گیلان زخمی برداشت‌های غیرمجاز - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۱۸

رودخانه‌های زیبا و پر آب، اما بی‌دفاع گیلان که به‌عنوان مهم‌ترین منابع حیاتی طبیعت محسوب می‌شوند، همواره در معرض برداشت بی‌رویه شن و ماسه قرار دارند. این درحالی است که برداشت شن و ماسه از رودخانه‌ها اثرات مخرب متعددی دارد که مشخصات فیزیکی و زیست‌محیطی این خطه از شمال کشور را به مخاطره می‌اندازد.

گلوی رودخانه‌های گیلان شبانگاهان با خشونت بیل‌های مکانیکی در برداشت غیرمجاز شن و ماسه می‌خراشد و صدای فریاد این جاری‌های زلال خاموش‌تر و کم‌رمق‌تر از همیشه دل‌اهالی دهکده‌ها را می‌نوازد.

این روزها همه ما از جنگ و ناامنی سخن می‌گوییم و اخبار ناگوار سیاسی و زیست‌محیطی داخل و خارج را پی‌گرفته و انتشار می‌دهیم. همه در حال ابراز ترس‌ها و اضطراب‌های خود و ارائه تحلیل‌های مختلف در شبکه‌های اجتماعی یا روابط رو در رو هستیم و البته فضای مجازی این امکان را مهیا کرده که شاید چهره‌ای از خود ارائه کنیم که با چهره واقعی ما فرسنگ‌ها فاصله دارد. چنان‌که افراد زیادی هستند که صبح تا شب از حفاظت محیط‌زیست، ترافیک، آلودگی هوا و کمبود آب شکوه می‌کنند، اما در عمل حاضر نیستند یک مسیر کوتاه را با وسایل حمل‌ونقل عمومی طی کنند یا حتی از پرسه‌زنی‌های بی‌هدف با خودروهایشان در سطح شهر دست بردارند و شاید خود یکی از آن‌ها هستیم.

این منِ آرمانی که در فضای مجازی به نمایش گذاشته می‌شود با منِ واقعی تفاوت بسیاری دارد و مفری است برای این‌که از مسئولیت اجتماعی خود شانه خالی کنیم و دیگران را در مقام متهم بنشانیم.

شن و ماسه امروز یکی از بن‌مایه‌های ساخت‌وساز است و در همین اثناء احتیاج به چند ماشین شن و ماسه

برای کف پوش باغی در دهکده‌ای، منجر به تماسی تلفنی با آشنایی شد و جواب شنیدیم اکنون امکان‌ش نیست، شب منتظر باشید. دلیل را جویا شدیم، پاسخ آمد که نیروهای یگان حفاظت محیط‌زیست مستقرند و اکنون نمی‌شود، باید شبانه برداشت کنیم و نرخ هم دو برابر شده است.

نامش معجبی است، به او می‌گوییم: شن و ماسه چه ربطی به پایش نیروهای یگان دارد؟ می‌گوید: برای برداشت شن و ماسه از بستر رودخانه باید مجوز داشته باشیم؛ مأموران یگان حفاظت محیط‌زیست به تازگی دو خودرو سنگین درحال برداشت از بستر رودخانه را توقیف، دو پیمانکار حین اقدام را دستگیر و پس از مستندسازی برای طی مراحل قانونی به مراجع قضایی معرفی کردند.

می‌پرسم: برداشت شن و ماسه چه مشکلی ایجاد می‌کند؟ با خنده می‌گوید: هیچ، دچار تردید شدید؟ زیاد درباره‌اش نمی‌دانم، اما می‌گویند برداشت شن و ماسه از بستر رودخانه مسیر رودخانه را تغییر می‌دهد و موجب بروز سیلاب می‌شود و اضافه می‌کند: هر بار به چیزی گیر می‌دهند.

معرفی متخلفان به مقامات قضایی

هویت خبرنگاری آرامم نمی‌گذارد و در پیگیری موضوع با ساسان اکبری‌پور، فرمانده یگان حفاظت محیط‌زیست گیلان، تماس می‌گیرم. وی توضیح می‌دهد: کاملاً درست است. متخلفان برداشت غیرمجاز شن و ماسه و تخریب بستر رودخانه به مقامات قضایی معرفی می‌شوند.

وی ایرنا می‌گوید: تمام پیمانکاران که پس از طی مراحل قانونی موفق به اخذ مجوز برداشت از رودخانه‌های استان می‌شوند، مکلف به رعایت دقیق تمام بندهای مجوز درخصوص حفظ محیط‌زیست هستند. پیمانکاران با سابقه تخلف در زمان اجرای پروژه به‌صورت ویژه مورد پایش اداره یگان این اداره کل خواهند بود و در صورت تکرار تخلف و رعایت نکردن حجم، ارتفاع، عمق و برداشت در تقاضاهای بعدی آن‌ها تجدیدنظر می‌شود.

اکبری پور تصریح می‌کند: در راستای پیشگیری و پایش رودخانه‌های استان و جلوگیری از تخریب بستر رودخانه در سال گذشته بیش از ۶۰ مورد از این نوع تخلفات که باعث صدمات شدید زیست‌محیطی، تخریب بستر و تغییر اکوسیستم رودخانه‌ها شده، برخورد و ضمن جلوگیری از فعالیت، پرونده این افراد برای اخذ ضرر و زیان وارده و ثبت در سوابق این پیمانکاران به مقامات قضایی ارجاع شده است.

مجتبی، آورنده شن و ماسه، درست می‌گفت. رودخانه‌ها مورد پایش نیروهای یگان حفاظت محیط‌زیست هستند و برای برداشت شن و ماسه به مجوز نیاز بود که وی نداشت و ما هم برای کف‌پوش همچنان نیازمند به چند ماشین شن و ماسه. دچار تردید شده بودم، اما بیش‌تر دلم می‌خواست بگویم منتظر می‌مانم شبانه دو ماشین شن و ماسه را بیاورند که صحبت توماس هابز، فیلسوف انگلیسی، که انسان را گرگ انسان می‌خواند در ذهنم خطور کرد. با شرم از این تصمیم به خود گفتم، گویا انسان امروز در مواجهه با طبیعت نه تنها گرگ انسان که به گرگ محیط‌زیست نیز تبدیل شده است.

برداشت غیرمجاز شن و ماسه باعث تغییر در رژیم آبی می‌شود

دانشیار گروه جنگل‌داری دانشگاه گیلان در ارتباط با موضوع این گزارش می‌گوید: برداشت شن و ماسه از رودخانه‌ها دخالت در اکوسیستم منطقه و تغییر ماهیت در یک اکوسیستم حوضه آبخیز است. این حوضه آبخیز مجموعه‌ای از جنگل، مرتع، رودخانه، خاک و اقلیم منطقه است که وقتی در یکی از این فاکتورها تغییر ایجاد می‌شود، دیگر فاکتورها را نیز تحت‌تأثیر قرار می‌دهد.

کامبیز طاهری آبکنار می‌افزاید: وقتی یک پارامتر را تغییر می‌دهیم، دیگر پارامترها را نیز تحت‌تأثیر قرار می‌دهیم. یکی از مشکلاتی که رودخانه‌ها در چند سال اخیر پیدا کرده‌اند، برداشت شن و ماسه به‌صورت غیرمجاز است که باعث می‌شود بستر رودخانه حالت عادی خود را از دست بدهد.

وی گفت: بسیاری از ماهیان در تجدیدنسل و تخم‌ریزی در بستر رودخانه به شرایط اکولوژی خاص نیاز

دارند؛ وقتی اکولوژی منطقه عوض می‌شود، نسل ماهی‌ها تغییر می‌کند. همچنین برداشت غیرمجاز باعث تغییر در رژیم آبی می‌شود و در سیل‌ها می‌تواند باعث آبگرفتگی در اطراف رودخانه شود.

در مدیریت اکوسیستم جزیره‌ای تصمیم‌گیری می‌شود

دانشیار گروه جنگل‌داری دانشگاه گیلان اضافه می‌کند: مشکل بزرگی که در مدیریت اکوسیستم داریم، آن است که مدیریت یکپارچه نیست و جزیره‌ای تصمیم‌گیری می‌شود و این باعث سوءاستفاده سودجویان از بستر رودخانه‌ها می‌شود.

طاهری‌آبکنار می‌گوید: اتفاقاتی که در چند سال اخیر در گیلان و استان‌های شمالی رخ داده، نشان می‌دهد که باید به بحث مدیریت هماهنگ پرداختیم. معتقدم در این قضایا باید بین واحدهای مختلف تصمیم‌گیرنده هماهنگی به‌وجود آید. این کار منوط به تصمیم‌گیری یک ارگان نیست؛ چرا که کار به چند پارگی می‌انجامد. معتقدم استانداری در این مقوله نقشی اساسی دارد و باید بتواند اتاق فکری برای تصمیم‌سازی به‌وجود بیاورد و نهادها و سازمان‌های مسئول را هماهنگ کند. در این زمینه قانون کم نداریم، اما اجرای قانون به‌درستی انجام نمی‌شود. ضمن آن که اگر اجرای قانون را داریم، تخلف از قانون را هم می‌بینیم.

وی تصریح می‌کند: باید تصمیم‌گیری شود و هماهنگی بین واحدهای مختلف به‌وجود آید تا اتفاقات ناخوشایند سیل ۹۸ در شهرهای مختلف گیلان تکرار نشود.

طاهری‌آبکنار با بیان این که مقوله تغییر بستر رودخانه می‌تواند زمینه‌ساز اتفاقات ناخوشایندی شود، اظهار می‌کند: اتفاقات ناخوشایندی را در این سال‌ها شاهد بودیم که هزینه‌های بسیاری از سوی دولت و مردم برای آن‌ها پرداخت شد.

این استاد دانشگاه ادامه می‌دهد: سیل‌های بزرگی چون سیل ماسوله و... را در استان گیلان داشتیم. در ر

ابطه با جنگل‌ها هم همین وضعیت حاکم است و قاچاق چوب می‌تواند موجب شسته شدن خاک شود و سیلابی شدن مناطق مختلف مرتع هم همین اثر مخرب را دارد. بیش‌تر سیل‌هایی که در مناطق کوهستانی روی می‌دهد، به‌دلیل تخریب مراتع و فرسایش خاک است.

مکان‌های مناسب برداشت شن و ماسه آمایش شود

مدیر پژوهشکده حوضه آبی دریای خزر دانشگاه گیلان نیز با بیان این‌که سیل یعنی بارانی که روی زمین می‌بارد و بخشی از آن جذب می‌شود و بخشی که مازاد بر ظرفیت نفوذ زمین هست، هم روی سطح اراضی راه می‌افتد، می‌گوید: اگر اقداماتی انجام دهیم که میزان نفوذ را کم یا سرعت تبدیل حرکت رواناب‌ها را زیاد کنیم، نتیجه این اتفاق بالا آمدن سطح آب رودخانه است که نسبت به گذشته همان بارندگی با شرایط طغیانی‌تری ایجاد شده و سیلاب ایجاد می‌کند.

مهدی اسماعیلی‌ورکی، متخصص مهندسی رودخانه، اظهار می‌کند: بارندگی که اکنون اتفاق می‌افتد، به‌دلیل وسعت مناطق مسکونی و افزایش توسعه شهری و روستایی، عملیات خاک‌ورزی و نحوه کشت‌وکار، افزایش چرای دام‌ها و کم‌شدن مراتع به شرایط طغیانی تبدیل می‌شود؛ در نتیجه شاهدیم باران ۱۰۰ میلی‌متر بر ساعتی که ۳۰ سال پیش داشتیم، اکنون در همان شرایط وضعیتش در رودخانه‌ها طغیانی‌تر شده است.

وی می‌گوید: سیلابی که ۳۰ سال پیش در رودخانه می‌آمد، اتفاق خاصی رقم نمی‌زد، اکنون موجی از خسارت‌ها اعم از تخریب اراضی حاشیه تا آسیب‌دیدن پی سازه‌ها و موضوعاتی از این دست را رقم می‌زند؟

اسماعیلی‌ورکی ادامه می‌دهد: وقتی برداشت شن و ماسه اتفاق می‌افتد، نتیجه آن می‌شود که شما بستر فعال رودخانه را گودتر می‌کنید و در نتیجه جریان سیلابی، دیگر مثل گذشته قادر نیست در دشت با

سرعت کم‌تر و خسارت کم‌تری به پایین دست برود و نتیجه این می‌شود که جریان در بستر فعالش محدود شده و فرسایش ایجاد می‌کند.

وی می‌گوید: در اثر برداشت شن و ماسه، بستر رودخانه گود شده و شیب بستر در بازه‌هایی که برداشت شن و ماسه انجام می‌شود، نسبت به بازه بالادست آن مقداری افزایش می‌یابد و محدوده‌ای را ایجاد می‌کند که شیب بستر رودخانه در محدوده برداشت، یک شیب فرسایشی پیش‌رونده می‌شوند.

مدیر پژوهشکده حوضه آبی دریای خزر دانشگاه گیلان ادامه می‌دهد: این شیب فرسایشی پیش‌رونده با وقوع فعل و انفعال در آن بستر فعال محدود شده و به سمت بالادست توسعه می‌یابد و نتیجه آن که دیواره‌های رودخانه به دلیل پایین‌تر رفتن بسترش نامتعادل شده و شروع به ریزش می‌کند و بستری که شروع به پس‌روی کرده می‌رسد به پی پل‌ها و منجر به خالی شدن زیر پی‌ها یا نشست آن‌ها شده و اجزای پل از هم جدا می‌شود.

این متخصص مهندسی رودخانه می‌گوید: رودخانه‌ها یک مجرای طبیعی و یک محیط برای زاد و ولد آبزیان به عنوان یک اکوسیستم جانوری است؛ اما امروز با برداشت غیرمجاز شن و ماسه ماهی نمی‌تواند در مسیر رودخانه مکان مناسبی برای تکثیر پیدا کند؛ بنابراین رودخانه از چرخه مربوط به آبریز پروری خارج می‌شود.

وی ادامه می‌دهد: اگر اقدامات شیلات در بحث رهاسازی بچه ماهی‌ها انجام نشود، عملاً در موضوع مربوط به صیادی با مشکل بزرگی مواجه خواهیم بود که نتیجه برداشت شن و ماسه در بحث مربوط به اکوسیستم جانوری از بین بردن فضا و مکان‌های مناسب برای تکثیر است.

اسماعیلی‌ورکی در ارتباط با ارائه راهکار در این رابطه تصریح می‌کند: باید مکان‌های مناسب برای برداشت شن و ماسه آمایش شود، ضمن آن‌که امروز عمده تمرکز در بخش اصلی رودخانه است و شاخه اصلی رودخانه بیش‌ترین خسارت‌ها را می‌بیند؛ از این‌رو باید در قدم اول مکان‌هایی را پیدا کرد که

کم‌ترین اثرات زیست‌محیطی را ایجاد می‌کنند.

برآیند کلام کارشناسان با توجه به موضوع گزارش برداشت از رودخانه‌ها، توصیه به برداشت شن و ماسه از رودخانه‌های بزرگ‌تر و رودخانه‌های شریانی است و این‌که باید با برنامه‌ریزی و مطالعه مدون و هدفمند، مردم و متولیان امر را به سمت پذیرفتن اهمیت موضوع حفظ حریم و بستر رودخانه‌ها و نگرش علمی در سطوح مختلف رهنمون ساخت.

گیلان دارای ۵۴ رشته رودخانه دائمی است که تعداد ۱۸ رودخانه به نام‌های سفیدرود، پلرود، شفارود، شلمان رود، زرجوب، گوهررود، پیربازار، پسیخان، سیاه‌درویشان، ماسوله رودخان، مرغک، دیناچال، لیسار، لمیر، حویق، لوندویل، آستاراچای و آچی‌رود از لحاظ بیولوژیکی، اکولوژیکی و زیست‌محیطی از اهمیت ویژه‌ای برخوردارند.

از سال ۱۳۹۰ و به‌ویژه ۱۳۹۵ به بعد رودخانه‌های استان هر ساله براساس دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌های سازمان حفاظت محیط‌زیست به صورت فصلی توسط آزمایشگاه این اداره کل مورد نمونه‌برداری و پارامترهای فیزیک و شیمیایی آن آنالیز و با استفاده از نرم‌افزار شاخص کیفیت رودخانه‌ها در پایان سال گزارش کیفی آن تهیه شده و نتایج به تفکیک هر رودخانه به سازمان مذکور و دستگاه‌های ذی‌ربط اعلام می‌شود.

طول رودخانه‌های گیلان حدود دو هزار و ۲۰۰ کیلومتر است که ۱۰ رشته رودخانه مهم برای رهاسازی تولیدات شیلات گیلان در استان وجود دارد که در آن‌ها امکان مهاجرت انبوه ماهیان استخوانی از جمله ماهی سفید است.

بارش‌ها رکورد ۷۰ ساله را شکست / هشدار هواشناسی نسبت به وقوع آتش‌سوزی -

خبرگزاری تسنیم مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۱۸

معاون وزیر راه و شهرسازی از تامین کل منابع آبی کشور طی سال زراعی امسال خبر و با اشاره به افزایش قابل ملاحظه دما نسبت به وقوع آتش‌سوزی در کشور هشدار داد.

به گزارش خبرنگار اقتصادی خبرگزاری تسنیم، سحر تاجبخش در نشست خبری با اشاره به این که در سال زراعی امسال (ار اول مهرماه ۹۸ تا امروز) بارش‌های کشور قابل ملاحظه بوده است، اظهار کرد: مقدار بارش‌های کشور بالاتر از نرمال بوده در سال زراعی امسال کل منابع آبی کشور تامین شده است.

وی با اشاره به شیوع ویروس کرونا و بارش‌های سیل‌آسا اسفند ۹۸ و فروردین ۹۹، ادامه داد: به دلیل کووید ۱۹ یک سوم نیروهای سازمان هواشناسی دورکار شدند این در حالی بود که کار هواشناسی ۲۴ ساعته است؛ در واقع حجم کار سازمان هواشناسی کاهش نیافت اما نیروی کار کاهش یافت.

رئیس سازمان هواشناسی با یادآوری این که در اسفند ۹۸ و فروردین ۹۹ یعنی طی حدود ۶۰ روز ۸۰ رخداده سیلاب در کشور روی داد، گفت: در برخی استان‌های کشور بارش‌های قابل ملاحظه‌ای ثبت شده که به عنوان نمونه در هرمزگان بارش‌ها ۱۰۰ بالاتر از نرمال، سیستان و بلوچستان ۵۰ درصد بالاتر و جنوب کرمان نیز بارش‌ها ۵۰ درصد بالاتر از نرمال بوده است.

تاجبخش افزود: در ایستگاه مهرآباد بارش بالاتر از نرمال ۶۰ درصدی با دوره بازگشت حدود ۷۰ ساله (۶۹ ساله) و در شرق سمنان (گرمسار) بارش ۴۳ درصد بالاتر از نرمال با دوره بازگشت ۸۱ ساله ثبت شده است.

وی با اعلام این که بیشترین بارش‌های کشور با ۸۲۵ میلیمتر مربوط به گیلان است، اضافه کرد: در رده‌های بعدی نیز مازندران با ۶۸۰ میلیمتر و لرستان با ۵۸۰ میلیمتر قرار دارند. کمترین میزان بارش نیز برای

استان‌های یزد، خراسان جنوبی و اصفهان ثبت شده که بین ۱۲۰ تا ۱۶۰ میلیمتر بوده است. وی با بیان این که میزان بارش‌ها در استان‌های چهارمحال و بختیاری، کهگیلویه و بویراحمد و کرمانشاه زیر نرمال بوده و بنابراین در این استان‌ها طی امسال خشکسالی حاکم خواهد بود، گفت: با توجه به این که از هفته آینده روند افزایش دما در کشور آغاز می‌شود، این موضوع باعث خشک شدن علفزارها، کاهش دما و گرم شدن هوا شده و شرایط را برای حریق‌های با عامل انسانی و غیرانسانی فراهم می‌کند. از این رو از هموطنان خواهش می‌کنیم در گشت‌های خود حساسیت بیشتری نشان دهند.

معاون وزیر راه و شهرسازی همچنین با بیان این که بارش‌های پاییز امسال دیرتر از نرمال آغاز می‌شود، اظهار کرد: به دلیل نوسانات اقیانوس آرام و اثرات موسمی هندوستان، بارش‌های پاییز امسال دیرتر آغاز خواهد شد.

تاجبخش بیان کرد: تا روز سه شنبه روند کاهش دما را پیش بینی کرده‌ایم، اما از هفته آینده افزایش دما در کشور آغاز می‌شود و دمای هوا در تهران به ۳۸ تا ۳۹ درجه افزایش خواهد یافت.

وی همچنین با اشاره به کم شدن تعداد پروازها در سطح بین‌المللی، یادآور شد: برخی از تجهیزات هواشناسی روی هواپیماهای ماسفری نصب هستند و داده‌های هواشناسی از این هواپیما دریافت می‌شود. به دلیل شیوه ویروس کرونا تعداد دیده‌بانی هواشناسی از روزانه ۲۰۰۰۰ هزار به ۲۰۰۰ کاهش یافته است. بنابراین خطای خروجی مدل‌های هواشناسی افزایش می‌یابد به خصوص در ایران. امیدواریم زودتر این مسئله مدیریت شود تا بتوانیم از داده‌های هواشناسی هواپیماهای مسافری استفاده بهتری داشته باشیم.

کلاتری: دریاچه ارومیه در سال ۱۴۰۶ احیا می‌شود - خبرگزاری ایرنا مورخ

۱۳۹۹/۰۳/۱۹

تبریز - ایرنا - رئیس سازمان حفاظت محیط زیست کشور با اشاره به اختصاص بودجه ۳۰۰ میلیارد تومانی به طرح انتقال آب از رودخانه زاب به دریاچه ارومیه با دستور رئیس جمهوری گفت: با تکمیل این طرح، دریاچه در سال ۱۴۰۶ به طور کامل احیا می‌شود.

عیسی کلاتری روز دوشنبه در جمع خبرنگاران در تبریز افزود: تونل انتقال آب زاب به دریاچه ارومیه در شش ماه آینده تکمیل می‌شود و با بهره‌برداری از آن، حجم آب دریاچه در هفت سال بعد به ۱۴ میلیارد و ۷۰۰ میلیون مترمکعب رسیده و این پهنه آبی پس از سال‌ها احیا می‌شود.

وی اظهار کرد: با انتقال آب از زاب، سد پسوه و تصفیه‌خانه‌های ارومیه و تبریز، سالانه حدود یک میلیارد متر مکعب آب به صورت دائم وارد دریاچه خواهد شد.

رئیس سازمان حفاظت محیط زیست اضافه کرد: کارهای عمرانی طرح‌های احیای دریاچه ارومیه شامل انتقال آب از پسوه، زاب و تصفیه‌خانه‌های ارومیه و تبریز امسال باید به اتمام برسد.

وی ادامه داد: یکی از مهمترین عوامل احیای دریاچه ارومیه، کاهش ۴۰ درصدی مصرف آب در بخش کشاورزی است که تاکنون ۳۶ درصد آن تحقق یافته و بر خلاف تصورات اولیه که گمان می‌شد کاهش آب منجر به کاهش تولید محصول خواهد شد، طبق اعلام وزارت جهاد کشاورزی، حدود ۱۷ درصد افزایش تولید محصولات کشاورزی در حوضه آبریز دریاچه اتفاق افتاده است.

کلاتری یادآوری کرد: این افزایش نشان می‌دهد که هدر رفت آب در بخش کشاورزی حوضه آبریز دریاچه ارومیه خیلی بالا بوده است.

وی همچنین همکاری مردم و رسانه‌ها را در کاهش حداکثری مصرف حق آبه دریاچه ارومیه موثر

دانست و گفت: شخص رییس جمهوری هم همان طور که در سال ۹۲ قول داده بودند، با وجود تمام مشکلات و محدودیت های مالی، تا حد امکان منابع احیای دریاچه را تامین کردند.

کلانتری اضافه کرد: در هفت سال اخیر به دلیل مشکلات و محدودیت های مالی ۱۲ تا ۱۴ ماه از برنامه زمانبندی برای احیای دریاچه ارومیه عقب افتادیم، ولی دریاچه در نهایت در سال ۱۴۰۶ به طور کامل احیا خواهد شد.

دریاچه ارومیه در قالب طرح های ستاد احیا قرار است ظرف مدت ۱۰ سال از سال ۱۳۹۴ به تراز اکولوژیک خود برسد. این دریاچه از اواسط دهه ۱۳۸۰ شروع به خشک شدن کرد و بنا بر آمار بین المللی تا سال ۲۰۱۵ میلادی حدود ۸۰ درصد از مساحت آن خشک شد.

کاهش ۸ درصدی بارش‌ها نسبت به سال آبی گذشته - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۲۰

تهران-ایرنا- میزان بارندگی‌های کشور از ابتدای سال آبی جاری (ابتدای مهرماه) تا ۱۹ خرداد به ۳۰۵,۴ میلی‌متر رسیده که حکایت از کاهش ۸ درصدی نسبت به سال آبی گذشته دارد. بررسی بارش‌ها نشان می‌دهد حوضه آبریز مرزی شرق پربارش‌ترین و حوضه آبریز دریاچه ارومیه کم‌بارش‌ترین حوضه‌های آبریز در این سال آبی و تاکنون هستند.

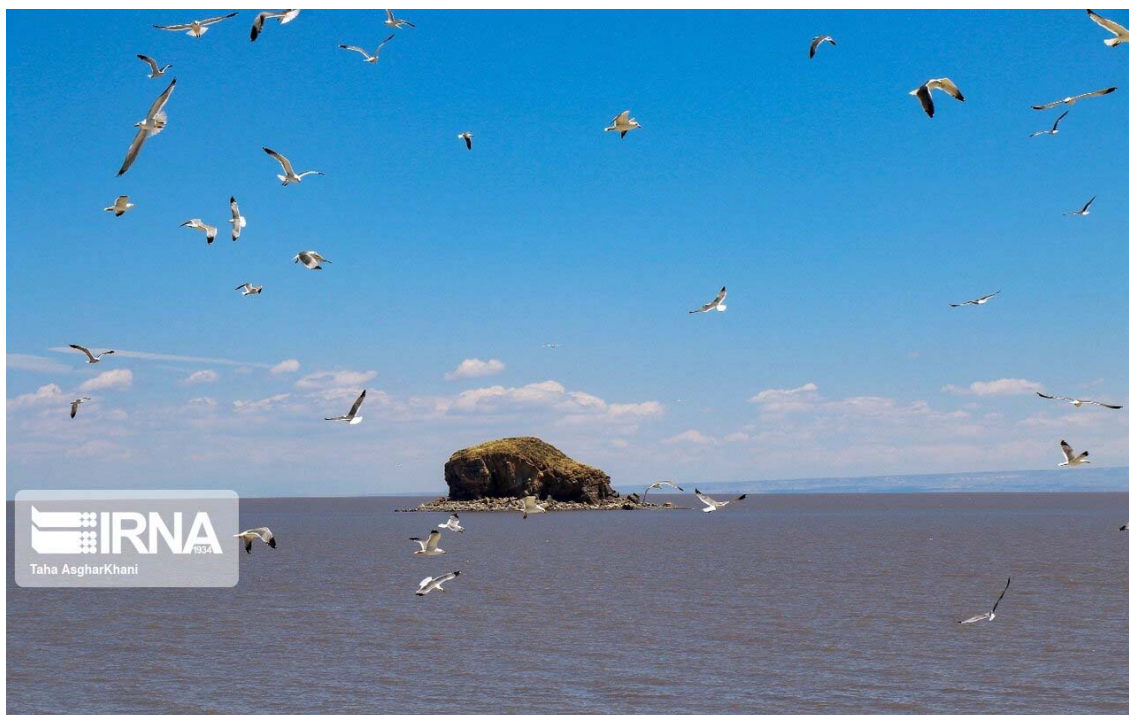
به گزارش روز سه‌شنبه پایگاه اطلاع‌رسانی وزارت نیرو، میزان بارش‌های امسال و تا ۱۹ خرداد ماه در حالی به ۳۰۵,۴ میلیمتر رسیده که این رقم در مقایسه با بارش‌های مدت مشابه سال گذشته کاهش ۸ درصدی و در مقایسه با میانگین ۵۱ ساله افزایش ۳۰ درصدی داشته است.

میزان متوسط بارش‌ها در حوضه دریای خزر ۴۲۷,۳ میلی‌متر، خلیج فارس و دریای عمان ۴۴۰,۷ میلی‌متر، دریاچه ارومیه ۳۴۴,۵ میلی‌متر، فلات مرکزی ۲۲۸,۳ میلی‌متر، مرزی شرق ۱۴۶,۶ میلی‌متر و قره قوم ۲۸۶,۸ میلی‌متر بوده است که در مجموع نسبت به متوسط ۳۳۱,۹ میلی‌متری مدت مشابه سال گذشته در کل کشور کاهش نشان می‌دهد.

میزان بارش‌ها از ابتدای سال آبی ۹۸ تاکنون اگر چه نسبت به مدت مشابه گذشته ۸ درصد کاهش نشان می‌دهد، اما نسبت به میانگین بارش ۱۱ ساله (۲۱۹,۳ میلی‌متر)، ۳۹ درصد و متوسط ۵۱ ساله (۲۳۵,۸ میلی‌متر)، ۳۰ درصد رشد دارد.

بیشترین میزان کاهش بارش از ابتدای سال آبی جاری تاکنون با ۲۹ درصد مربوط به حوضه دریاچه ارومیه و عمده افزایش بارش هم با ۳۰ درصد رشد مربوط به حوضه مرزی شرق است.

وعده‌ای که محقق شد - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۲۰

ارومیه- ایرنا- اولین وعده دکتر حسن روحانی رییس جمهوری اسلامی ایران در مرداد سال ۱۳۹۲ موضوع احیای دریاچه ارومیه بود که امروز پس از حدود هفت سال، آخرین گام‌های دولت برای تحقق آن برداشته شد که در این راستا بیش از ۱۰۰ هزار میلیارد ریال با وجود مشکلات اعتباری از سوی دولت تدبیر و امید هزینه شده است.

به گزارش ایرنا، نخستین جلسه هیات دولت به ریاست دکتر حسن روحانی در مرداد سال ۱۳۹۲ بود که رییس دولت یازدهم موضوع احیای دریاچه ارومیه را مطرح کرد که طرح این مهم، سبب شگفتی بسیاری از مردم به ویژه مردم آذربایجان غربی و مناطق حاشیه ای دریاچه شد.

از آنجایی که تا پیش از دکتر حسن روحانی، هیچ مسوول کشوری در جلسه مهمی نظیر هیات دولت، به موضوع دریاچه ارومیه نپرداخته بود، طرح این موضوع آن هم در نخستین جلسه برای همه مردم منطقه تازگی داشت ولی در کنار آن، عده ای از مردم نیز به طرح این موضوع، زیاد خوش بین نبودند و آن را

در جمع وعده‌های بی سرانجام نظیر دولت‌های گذشته می‌دانستند.

اما با شروع کار دولت یازدهم، یکی از نخستین کارها طرح ریزی برای راه اندازی ستاد احیای دریاچه ارومیه با حضور وزرای دخیل در این حوزه و مدیران دستگاه‌های مختلف اجرایی بود که با تحقق این امر، نخستین گام‌ها برای احیای دریاچه ارومیه که در آن زمان، وضعیت مناسبی نداشت، برداشته شد. پس از آن با تمهید ۲۷ طرح در حوزه تثبیت، احیا و حل مشکل ریزگردهای حاشیه دریاچه ارومیه، گام عملیاتی برای بهبود روند احیای دریاچه برداشته شد و از اواخر سال ۱۳۹۳، این روند با سرعت پیش رفت. طرح‌هایی که بن‌مایه اصلی آنها انتقال آب حوضه به حوضه، کاهش تدریجی مصرف آب به ویژه در بخش کشاورزی و افزایش ورودی آب از رودخانه‌های اقماری و حتی استفاده از ظرفیت پساب البته با رعایت استانداردهای زیست محیطی بود.

اکنون با گذشت حدود هفت سال از آغاز طرح‌های احیایی، بخش قابل توجهی از این طرح‌ها یا به اتمام رسیده و یا در مراحل پایانی اجرا قرار دارند که از جمله مهمترین آنها، لایروبی مسیرهای رودخانه‌ای برای انتقال آب به بستر دریاچه، کاهش ۴۰ درصدی میزان مصرف آب در بخش کشاورزی و انتقال آب از سد کانی سب (که آن زمان هنوز احداث نشده بود) به سمت دریاچه با احداث تونل ۳۶ کیلومتری و خط انتقال ۱۱ کیلومتری بود.

بخش قابل توجهی از این طرح‌ها با تلاش همه دستگاه‌ها و البته اختصاص اعتبار مناسب از سوی دولت (با وجود مشکلات اعتباری متعدد در این هفت سال) به اتمام رسیده و یا در آستانه اتمام و افتتاح است. دکتر محمدباقر نوبخت که همواره یکی از عوامل حضور وی به عنوان مسوول بودجه کشور، رسیدن طرح‌ها به مراحل پایانی است، در آخرین هفته‌های اجرای طرح‌های مهم حوزه احیای دریاچه ارومیه روز گذشته دوشنبه (۱۹ خرداد) به آذربایجان غربی سفر کرد تا در چند و چون وضعیت دریاچه و طرح‌های احیایی از نزدیک قرار گیرد.

سرمایه‌گذاری ۱۰۰ هزار میلیارد ریالی دولت برای افزایش آب دریاچه ارومیه
رییس سازمان برنامه و بودجه با اشاره به اهتمام دولت برای رفع دغدغه مردم درباره دریاچه ارومیه گفت:
دولت تدبیر و امید برای اجرای طرح‌های احیایی این دریاچه، ۱۰۰ هزار میلیارد ریال سرمایه‌گذاری کرده
است.

محمدباقر نوبخت افزود: احیای دریاچه ارومیه یک طرح عظیم ملی بود که مردم سراسر ایران و علاقه
مندان به طبیعت را در همه نقاط جهان حساس کرده بود و دولت تدبیر و امید نیز در راستای رفع این
دغدغه با همه توان وارد کار احیای دریاچه ارومیه شد.

وی با اشاره به آغاز طرح‌های احیایی دریاچه ارومیه از سال ۱۳۹۳ بیان کرد: می‌توانیم امسال را به عنوان
سال پایانی اجرای این طرح‌ها نامگذاری کنیم که در این راستا، ۱۲ طرح احیایی با تلاش خستگی‌ناپذیر
دولت تدبیر و امید و همه بخش‌های مرتبط به سرانجام می‌رسد.

معاون رییس جمهوری اضافه کرد: یکی از قسمت‌های مهم این طرح‌ها، انتقال آب از سد کانی سیب به
دریاچه ارومیه بود که در این راستا حدود ۳۶ کیلومتر تونل با هدف انتقال سالانه ۶۰۰ میلیون مترمکعب
به این دریاچه احداث شده است.

نوبخت ادامه داد: این کار در مراحل پایانی است به طوری که در اواخر تابستان امسال انتظار بهره‌برداری
از آن را داریم.

وی با اشاره به لزوم اتمام برخی اقدامات جنبی در راستای افتتاح این خط انتقال گفت: امیدواریم آذر یا
دی امسال شاهد افتتاح کامل این طرح مهم احیای دریاچه ارومیه باشیم.

رییس سازمان برنامه و بودجه با تاکید بر اینکه از نظر مسائل مالی مشکلی برای تامین اعتبار این طرح
وجود ندارد، افزود: حدود پنج هزار و ۶۰۰ میلیارد ریال برای تزریق در این طرح انتقال باقی مانده که به
صورت نقدی پرداخت می‌شود.

وی با اشاره به اینکه با اجرای طرح های دولت تدبیر و امید، بیش از یک هزار و ۸۹ کیلومتر مربع به مساحت دریاچه افزوده شده، ادامه داد: در این مدت همچنین شاهد افزایش ۱۲۷ سانتی متری تراز دریاچه ارومیه بوده ایم.

نوبخت با اشاره به بازدید صورت گرفته از تونل انتقال آب به دریاچه ارومیه اضافه کرد: از ۳۶ کیلومتر طول این تونل، تنها ۲ هزار و ۸۰۰ متر باقی مانده و در حال حاضر، ۲ دستگاه تی بی ام به صورت متقابل کار حفاری تونل را انجام می دهد.

وی گفت: با اتمام این طرح، ۵۰۰ تا ۶۰۰ میلیون مترمکعب آب جدید به این دریاچه وارد می شود که متضمن احیای آن خواهد بود.

رییس سازمان برنامه و بودجه با اشاره به اختصاص ۱۵۰ میلیارد ریال برای اتمام طرح های انتقال پساب استاندارد محیط زیستی از فاضلاب ارومیه به این دریاچه در این سفر، افزود: این امر نیز در راستای احیای دریاچه ارومیه موثر خواهد بود.

پایان اقدامات سخت افزاری احیای دریاچه ارومیه در دولت دوازدهم

معاون رییس جمهوری و رییس سازمان حفاظت محیط زیست نیز که روز گذشته به همراه نوبخت به آذربایجان غربی سفر کرده، گفت: همه اقدامات سخت افزاری و مهندسی برای احیای دریاچه ارومیه در دولت تدبیر و امید پایان می یابد و با وضعیت مناسب، به دولت آینده تحویل خواهیم داد.

عیسی کلانتری افزود: با تدابیر دولت تدبیر و امید، آب سد کانی سیب، تصفیه خانه های ارومیه، تبریز و سدهای اقماری به بستر دریاچه ارومیه وارد شده و سالانه حدود یک میلیارد مترمکعب افزایش ورودی به دریاچه را خواهیم داشت.

وی اضافه کرد: هم اینک ۵,۱ میلیارد مترمکعب آب در دریاچه ارومیه وجود دارد که این رقم باید تا

هفت سال دیگر به ۱۴,۷ میلیارد مترمکعب برسد.

معاون رئیس جمهوری بیان کرد: برنامه دولت برای سال اتمام احیای دریاچه ارومیه، سال ۱۴۰۶ در نظر گرفته شده که امیدواریم این امر محقق شود.

کلانتری تاکید کرد: دولت دکتر حسن روحانی به وظیفه خود عمل و حدود ۱۰۰ هزار میلیارد ریال برای اجرای طرح‌های احیای دریاچه ارومیه هزینه کرده است.

وی گفت: اتمام کامل طرح‌های احیای دریاچه ارومیه نیز به حدود ۱۰ هزار میلیارد ریال اعتبار دیگر نیاز دارد.

تزریق ۴۵۰۰ میلیارد ریال اعتبار جدید به طرح انتقال آب به دریاچه ارومیه

استاندار آذربایجان غربی هم با اشاره به حل مشکل اعتباری طرح انتقال آب از سد کانی سیب به دریاچه ارومیه در سفر معاون رئیس جمهوری به استان گفت: پیش از این سفر چهار هزار و ۵۰۰ میلیارد ریال برای این طرح اختصاص داده شده بود که سبب تحرک بیشتر اجرایی در این پروژه شد.

محمد مهدی شهریاری افزود: در سفر سال گذشته معاون اول رئیس جمهوری به آذربایجان غربی، بخشی از اعتبار این طرح تامین و کسری تامین اعتبار پروژه حل و در این سفر نیز این امر تکمیل شد.

وی گفت: در حال حاضر، بودجه کامل احداث سد کانی سیب و تونل انتقال آب به دریاچه ارومیه تامین شده و این طرح، دی ماه امسال به بهره برداری می رسد.

استاندار آذربایجان غربی با اشاره به اینکه علاوه بر تونل انتقال آب به دریاچه، از پساب تصفیه خانه‌های فاضلاب و سد چپرآباد نیز بخشی از آب مورد نیاز برای احیای دریاچه ارومیه تامین خواهد شد، اظهار داشت: از هر کدام از طرح‌های سد چپرآباد و پساب تصفیه خانه‌ها ۵۰ میلیون مترمکعب اختصاص می یابد که رقم قابل توجهی است.

شهریاری ادامه داد: با اتمام پروژه های دریاچه ارومیه با بارش مناسب بین ۲ تا سه میلیارد مترمکعب آب وارد دریاچه می شود که امیدواریم با این رقم طی سال های آینده دریاچه به تراز خوب برسد.

با توجه به اینکه دریاچه ارومیه هم اینک بیش از پنج میلیارد مترمکعب آب دارد و این میزان در پیش از اجرای طرح های احیایی حتی به حدود ۵۰۰ میلیون مترمکعب هم رسیده بود، این ارقام نشان دهنده ۱۰ برابر شدن آب موجود در این دریاچه است.

البته بخشی از آن به دلیل بارش های مناسب سال های اخیر برمی گردد ولی بخش عمده آن به اجرای طرح های احیایی و کاهش مصرف آب اختصاص دارد که نشان از موفقیت دولت تدبیر و امید در این طرح مهم منطقه ای ، کشوری و استانی دارد.

امری که با اهتمام ویژه رییس جمهوری، اعضای هیات دولت، نهادهای استانی و همچنین همراهی مردم شکل گرفت.

کاهش ۴ درصدی موجودی مخازن سدهای کشور - خبرگزاری ایرنا مورخ

۱۳۹۹/۰۳/۲۱

تهران- ایرنا- موجودی آب مخازن سدهای کشور از ابتدای سال آبی جاری تا شانزدهم خردادماه به رقم ۳۹ میلیارد و ۴۵ میلیون متر مکعب رسید که نسبت به دوره مشابه پارسال کاهش چهار درصدی دارد.

بر اساس گزارش روز چهارشنبه شرکت مدیریت منابع آب ایران، میزان ورودی آب به سدهای کشور از ابتدای سال آبی جاری (مهرماه ۹۸) تا شانزدهم خردادماه به ۴۸ میلیارد و ۸۴ میلیون متر مکعب رسیده درحالی که در بازه زمانی پارسال این رقم ۷۹ میلیارد و ۲۱ میلیون متر مکعب بوده که کاهش ۳۸ درصدی را نشان می‌دهد.

میزان خروجی آب از سدها نیز از ابتدای سال آبی جاری و تا شانزدهم خردادماه به رقم ۳۷ میلیارد و ۹۶ میلیون متر مکعب رسید، پارسال این عدد ۵۸ میلیارد و ۲۲ میلیون متر مکعب بود که کاهش ۳۵ درصدی دارد.

میزان پرشدگی سدها نیز ۷۸ درصد اعلام شده که پارسال این عدد ۸۲ درصد بود.

۸۵ سد بین ۹۰ تا ۱۰۰ درصد پرشدگی در سال آبی جاری دارند که به این ترتیب ۵۴ درصد از ظرفیت کل مخازن این سدها را تشکیل می‌دهد.

۴۷ سد از مجموع ۱۹۳ سد در سال آبی جاری و تا شانزدهم خرداد ماه بین ۷۰ تا ۹۰ درصد پرشدگی دارند و به این ترتیب ۲۰ درصد از ظرفیت کل مخازن این سدها را شامل می‌شود.

تعداد ۲۸ سد نیز بین ۵۰ تا ۷۰ درصد پرشدگی دارند که به این ترتیب ۱۲ درصد از ظرفیت کل مخازن این سدها را تشکیل می‌دهد.

سدهایی که بین ۴۰ تا ۵۰ درصد پرشدگی دارند شامل ۱۰ سد است که پنج درصد از ظرفیت کل مخازن این گروه را تشکیل می‌دهد.

۲۳ سد نیز کمتر از ۴۰ درصد پرشدگی دارند که هشت درصد از ظرفیت کل مخازن این سدها است.

آبخیزداری می‌تواند فرسایش خاک را در یک حوضه به اندازه قابل توجهی کاهش دهد؛ فرسایش سالانه ۲ میلیارد تن خاک در کشور - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۲۱

بزرگ‌ترین سرمایه در اختیار هر کشور خاک است که هم در کاهش تنش‌های آبی و هم در تحصیل و ذخیره‌سازی آب نقش مهمی دارد و اگر خاک نبود و کره زمین به جای خاک از سنگ پوشیده شده بود، قادر به ذخیره‌سازی آب نبود و همه آب‌های دریافتی از بارندگی وارد دریاها و دریاچه‌ها می‌شد. بررسی‌های جهانی نشان می‌دهد که رطوبت خاک بیش از هشت برابر رطوبت تمام رودخانه‌ها است و این رطوبت خاک است که موجب توسعه پوشش‌های گیاهی و مرتع می‌شود. با توجه به این واقعیات حل مشکل آب کشور بدون در نظر گرفتن مشکل خاک امکان‌پذیر نیست. یکی از مشکلاتی که در حال حاضر گریبان خاک کشور را گرفته، فرسایش است. اگر یک سانتی‌متر از خاک را از دست دهیم، صدها سال زمان نیاز دارد تا خاک از دست رفته جایگزین شود. خاکی که امروز در دسترس ما قرار دارد، میلیون‌ها سال طول کشیده است تا به این صورت تبدیل شود و از سوی دیگر کل مساحت ایران ۱۶۵ میلیون هکتار است که تنها ۱۸/۵ میلیون هکتار آن در طول تاریخ کشور تحت کشت دیم و آبی قرار گرفته است و این میزان تنها ۱۸ درصد اراضی را شامل می‌شود. برآوردها نشان می‌دهد به طور میانگین دو میلیارد تن در سال فرسایش خاک در کشور داریم و با سیلی که اواخر سال ۹۸ در کشور رخ داد، سه تا چهار میلیارد مترمکعب خاک از دست دادیم و این در حالی است که خاک از دست رفته سه تا چهار میلیون سال به طول انجامیده تا تشکیل شود.

معاون آبخیزداری اداره کل منابع طبیعی استان البرز درخصوص وضعیت فرسایش خاک ایران گفت: درست است که ما جزو کشورهای رده بالا از نظر فرسایش خاک نیستیم، اما قطعاً جزو کشورهایی هستیم که میزان فرسایش خاک در آن‌ها بسیار بالاست؛ یعنی جزو کشورهایی هستیم که روی موضوع فرسایش خاک باید بسیار زیاد کار کنیم.

اصغر بیات در گفت‌وگو با «سبزینه» درخصوص عمده‌ترین دلایل فرسایش خاک در کشور گفت: برای فرسایش خاک عوامل زیادی وجود دارد؛ از جمله شرایط طبیعی که می‌تواند عامل فرسایش باشد. همچنین یک بخش دیگر عوامل انسانی و اقداماتی است که در حوضه آبخیزداری انجام می‌شود و در کنترل فرسایش خاک موثر است.

بیات با بیان این که شیب زمین، بارندگی، شرایط منطقه، مباحث زمین‌شناسی و غیره جزو عوامل طبیعی فرسایش خاک هستند، افزود: آنچه مشکل را دو برابر می‌کند، فعالیت‌های عمرانی است که غیرمتعارف بودن فرسایش خاک را افزایش می‌دهد.

وی تصریح کرد: به عبارت دیگر عملیات‌هایی همچون راه‌سازی، انتقال خطوط آب، برق و گاز و فعالیت‌هایی از این دست که عمدتاً به صورت خطی در حوضه انجام می‌شود، فرسایش خاک را در یک حوضه از حالت متعارف تبدیل به شرایط غیرمتعارف می‌سازد.

این کارشناس خاک و آبخیزداری درخصوص نقش آبخیزداری در جلوگیری از فرسایش خاک گفت: اقدامات آبخیزداری شامل تمامی عملیات‌هاست که می‌تواند اثر خوبی در حوضه داشته باشد. درواقع اقدامات آبخیزداری می‌تواند شامل عملیات بیولوژیک، مکانیکی و بیومکانیکی باشد که همگی با هم می‌تواند میزان فرسایش را در یک حوضه به اندازه قابل توجهی کاهش دهد.

بیات خاطرنشان کرد: مشکل اصلی ما در سطح حوضه است، پس اگر بتوانیم در سطح حوضه فرسایش خاک را کنترل کنیم، اتفاقات خوبی خواهد افتاد. به عبارت دیگر اگر بتوانیم مراتع و جنگل‌ها را به لحاظ فرسایش خاک مدیریت کنیم، قطعاً کار بسیار باارزشی است.

با بالا رفتن غلظت مواد جامد همراه سیل، سیل خطرناک‌تر می‌شود
معاون آبخیزداری اداره کل منابع طبیعی استان البرز اظهار داشت: برای کاهش فرسایش خاک مهم‌ترین اقدامی که می‌توانیم انجام بدهیم، این است که خاک را در همان سطح نگه‌داریم و نگذاریم که حرکت

کند. اقدام دیگر نیز انجام کارهای سازه‌ای است.

بیات ادامه داد: اقدام بعدی هم اقدامات مکانیکی است که آن هم چند بخش است؛ به عنوان مثال خشکه‌چین در آبراهه‌های کوچک‌تر صورت می‌گیرد. از سوی دیگر سازه‌های مکانیکی نیز سنگ و ملات است که معمولاً در آبراهه‌های بزرگ‌تر انجام می‌شود.

وی اظهار داشت: با استفاده از عملیات مکانیکی، خاکی که حرکت کرده در پشت سازه‌های مکانیکی کنترل می‌شود و این سازه‌ها اجازه نمی‌دهند که خاک وارد جریان اصلی رودخانه شود و سیلاب ایجاد کند.

بیات درخصوص اهمیت اقدامات آبخیزداری در جلوگیری از ایجاد سیل نیز گفت: خطر سیل به خاک و مواد جامدی که با آن است، برمی‌گردد. به عبارت دیگر، موقعی سیل خطرناک است که غلظت مواد جامد (تنه درخت، اشیاء، جریان گلی و غیره) همراه آن بیش‌تر باشد.

وی تصریح کرد: اگر اقدامات آبخیزداری کامل و جامع انجام شود، قطعاً مخاطرات سیلاب به میزان قابل توجهی کاهش پیدا می‌کند. نمونه‌های بارز آن را در حوضه‌هایی که عملیات آبخیزداری به‌خوبی انجام شده، دیده‌ایم؛ به‌طوری‌که در این موارد در پایین‌دست خسارت چندانی وارد نشده است.

بیات در پاسخ به این سوال که هر هکتار آبخیزداری چقدر آب ذخیره می‌کند، گفت: براساس طرح‌های تحقیقاتی که در کل کشور در حوضه‌های مختلف صورت گرفته، در هر هکتار حدود یک‌هزار مترمکعب آب ذخیره می‌شود؛ البته به شرطی که اقدامات آبخیزداری به‌صورت جامع و کامل انجام شود.

در زمینه ارزش‌گذاری هدررفت خاک اقدام خاصی انجام نشده است

این مقام مسئول درخصوص ارزش کمی هدررفت هر تن خاک و عناصر شیمیایی آن نظیر فسفر، نیتروژن و پتاسیم گفت: تا جایی که می‌دانم، در بحث ارزش‌گذاری کار مشخصی انجام نشده و فقط ارزش یک مترمکعب خاک را تعیین کرده‌اند که به اعتقاد من ارزش‌گذاری به این نحو قابل قبول نیست.

بیات با بیان این که می‌توان از زاویه دیگری به این قضیه نگاه کرد، افزود: سال ۹۴ در منطقه سیجان استان البرز سیلی رخ داد. کل این منطقه کم‌تر از چهار هزار هکتار است. ما در این حوضه بالغ بر ۹۰ میلیارد تومان خسارت دیدیم و بالغ بر ۱۰ نفر نیز فوت شدند؛ بنابراین اگر تنها حساب کنیم چقدر خاک در این منطقه از دست داده‌ایم، این ارزش گذاری نمی‌تواند قابل قبول باشد.

وی ادامه داد: بنابراین از دست دادن خاک این منطقه فقط یک بخش از خسارت بوده و در پایین دست خسارت‌هایی که حتی به فکرمان نمی‌رسد، وارد شده بود؛ به عنوان مثال با توجه به این که آب پایین دست این منطقه به تهران انتقال داده می‌شد، با وقوع سیل در آن مقطع تا دو هفته نتوانستند از این آب استفاده کنند. به دلیل این که بنزین ماشین‌هایی که در این سیل آسیب دیده بودند، وارد آب شده بود و همچنین جسد برخی افراد فوت شده در رودخانه بود و در نتیجه آب آلوده شده بود.

بیات خاطرنشان کرد: در این منطقه طی دو سال گذشته یک سری اقدامات بیولوژیکی، مکانیکی و مدیریتی انجام دادیم؛ به همین دلیل در سیلی که در فروردین ۹۸ داشتیم، بنا به گفته خود اهالی، خوشبختانه خسارتی وارد نشد؛ درحالی که اگر این اقدامات آبخیزداری نبود، شاید خسارتی مانند سیل سال ۹۴ به این منطقه وارد می‌شد.

آبخیزداری ما را از بحران مصون می‌دارد

معاون آبخیزداری اداره کل منابع طبیعی استان البرز تأکید کرد: اقدامات آبخیزداری ما را از این که با یک بحران روبه‌رو شویم، مصون می‌دارد. این درحالی است که وقتی به مرحله بحران می‌رسیم، بسیار باید هزینه کنیم تا به شرایط عادی بازگردیم؛ بنابراین می‌توان گفت کارهای آبخیزداری به عنوان مدیریت ریسک عمل می‌کند و نمی‌گذارد اتفاقی بیفتد که ما به مرحله بحران برسیم.

بیات در پاسخ به این سوال که سدسازی بهتر است یا آبخیزداری، اظهار داشت: اگرچه اهمیت سدسازی

را نمی‌توان به‌طور کلی رد کرد؛ اما معتقدم آبخیزداری بهتر از سدسازی است؛ چراکه آبخیزداری مانند احداث سدهای کوچک در کل حوضه است.

وی افزود: اگر آبخیزداری را به‌طور جامع و کامل در تمام بخش‌ها انجام دهیم، مثل این است که سدهای کوچکی را در کل حوضه ایجاد کرده‌ایم؛ یعنی همان کاری که قرار است سدهای بزرگ انجام دهد، با سدهای کوچک انجام و آب را در خاک نفوذ می‌دهیم.

تبخیر آب در سدها بیش‌تر از تبخیر در سازه‌های آبخیزداری است
بیات تصریح کرد: بزرگ‌ترین فرق اقدامات آبخیزداری با سدسازی این است که میزان تبخیری که در سدهای بزرگ رخ می‌دهد، بسیار بیش‌تر از سازه‌های آبخیزداری است؛ به‌طوری‌که شاید بتوان گفت بخشی از اتفاقات یکی-دو سال اخیر به‌دلیل همین سدهای بزرگ بود که نتوانستند اوضاع مدیریت کنند؛ بنابراین قطعاً اقدامات آبخیزداری بهتر از سدسازی است.

وی درخصوص احتمال شروع ترسالی نیز گفت: تا جایی که مشاهده کردیم و در بحث‌های دانشگاهی شنیدیم، ترسالی برحسب آماری است که در هواشناسی معمولاً محاسبه می‌شود و همچنین با توجه به بارندگی‌های ۵۰ سال اخیر است؛ بنابراین این‌که بگوییم وارد دوره ترسالی شده‌ایم یا دیگر خشک‌سالی نداریم، قطعاً حرف درستی نیست.

وزیر نیرو قولی را که به رئیس‌جمهور برای افزایش آب کشاورزی داده عملی کند - خبرگزاری فارس مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۲۱

معاون آب و خاک وزارت جهاد کشاورزی گفت: وزیر نیرو در مراسم افتتاح طرح سیستم به رئیس‌جمهور قول داد امسال می‌تواند ۳۰ درصد مازاد آب به بخش کشاورزی اختصاص دهد اما علیرغم نامه‌نگاری‌هایی که انجام داده‌ایم، جوابی نگرفته‌ایم.

به گزارش خبرنگار اقتصادی خبرگزاری فارس، علی‌مراد اکبری معاون آب و خاک وزارت جهاد کشاورزی امروز در نشست خبری به مناسبت هفته جهاد کشاورزی با بیان اینکه تعداد پرسنل بخش آب و خاک وزارت جهاد کشاورزی با توجه به حجم گسترده کارهایی که انجام می‌شود کافی نیست، گفت: معاونت آب و خاک ۸۰ درصد منابع و اعتبارات وزارت جهاد کشاورزی را مدیریت می‌کند که در کل کشور تنها ۱۵۰۰ پرسنل دارد. وی افزود: در کل بدنه جهاد کشاورزی ۶۷ هزار پرسنل وجود دارد که تنها ۱۵۰۰ نفر آن در بخش آب و خاک هستند.

اکبری گفت: در استخدام اخیر ۱۰ هزار مهندس کشاورزی تعداد استخدامی‌های بخش آب و خاک به ۲۰ نفر هم نرسید.

* وزارت نیرو قولی را که به رئیس‌جمهور داده عمل کند

اکبری در ادامه با بیان اینکه وزیر نیرو در مراسم افتتاح طرح سیستم به رئیس‌جمهور قول داد که امسال می‌تواند ۳۰ درصد مازاد آب به بخش کشاورزی اختصاص دهد، گفت: در پی این قول وزیر نیرو نامه‌نگاری‌هایی انجام دادیم و درخواست کردیم که به تفکیک هر دشت میزان آبی را که می‌تواند اختصاص دهند اعلام کنند اما تا کنون هیچ پاسخی دریافت نکرده‌ایم.

وی با بیان اینکه این میزان آبی که وزیر نیرو گفته رقم بسیار بالایی است و اگر اختصاص یابد تولید را افزایش خواهد داد گفت: اگر این آب در زمان خودش اختصاص یابد می‌تواند تولید کشور را ۳۰ درصد افزایش دهد.

اکبری که ظاهراً خیلی اعتمادی به وجود این میزان آب مازاد نداشت گفت: ما حتی درخواست کرده‌ایم که اگر چنین آبی وجود دارد جای آن مشخص شود و در اختیار بخش کشاورزی قرار داده شود. اما هنوز تلاش‌های ما بی‌نتیجه بوده است.

* آب مصرفی بخش کشاورزی ۶۰ تا ۶۵ درصد است

معاون آب و خاک وزارت جهاد کشاورزی با ادعاهایی در مورد آب مصرفی بخش کشاورزی گفت: پروژه تحقیقی در این زمینه انجام می‌دهیم که ۳۸ محصول در ۸۷ درصد اراضی کشور میزان آبی که استفاده می‌کنند اندازه‌گیری می‌کنیم و اگر چه این تحقیقات ادامه دارد اما پیش‌بینی ما این است که میزان آب مصرفی در بخش کشاورزی ۶۰ تا ۶۵ درصد است.

وی در پاسخ به سوال خبرنگار فارس که آیا میزان ورودی به زمین‌های زراعی و یا آب مصرفی گیاه اندازه‌گیری می‌شود گفت: برآورد ما آب ورودی به زمین است.

اکبری در پاسخ به سوال دیگر فارس که محل بحث شما با وزارت نیرو درباره کانال‌های دو، سه و میزان هدررفت آب تا رسیدن به سر مزرعه است گفت: دقیقاً همین طور است و همه این آب‌هایی که در این فرآیند مصرف شده به حساب وزارت جهاد کشاورزی می‌گذارند اما ما در این پروژه تحقیقی میزان آبی که کشاورزان به زمین می‌دهند را اندازه می‌گیریم.

وی تأکید کرد: در این پروژه به این نتیجه رسیدیم که ۷۰ درصد در بخش کشاورزی کم آبیاری می‌شود.

* اعتبارات آب و خاک سال ۹۹

اکبری گفت: در سال جاری ۲۲۰۰ میلیارد تومان برای پروژه‌های آب و خاک کشور در نظر گرفته‌اند که از این میزان ۱۰۰ میلیون یورو برای آبیاری نوین اختصاص می‌یابد.

وی همچنین تأکید کرد: در طی ۶ سال گذشته یک میلیارد و ۵۰ میلیون دلار برای آبیاری نوین در کل کشور اعتبار داده شده است.

* آب مجازی وارد می‌کنیم

معاون آب و خاک وزارت جهاد کشاورزی گفت: بررسی‌های ما نشان می‌دهد سالانه ۳۵ میلیارد مترمکعب واردات آب مجازی داریم و تنها ۵ میلیارد مترمکعب صادرات آب مجازی صورت می‌گیرد. وی گفت: در حقیقت سالانه ۳۰ میلیارد مترمکعب توازن مثبت آب مجازی داریم.

* اجرای دو پروژه توسط فائو در بخش آب و خاک کشور

به گفته اکبری دو طرح با عنوان سیدا و تی‌سی‌پی با اعتبار مجموع یک میلیون دلار در پروژه‌های آب و خاکی

کشور توسط سازمان خواربار جهانی (فائو) اجرایی می‌شود طرح اول در خصوص بهره‌وری آب و پایداری منابع خاک در دشت قزوین است و طرح دوم برای مدیریت سیل و هشدارهای سیل اجرایی می‌شود. این مقام مسئول تأکید کرد: متأسفانه طی سال‌های گذشته در بخش آب و خاک کشور غفلت شده است. به گفته معاون آب و خاک وزارت جهاد کشاورزی از طرح ۵۵۰ هزار هکتاری در حال حاضر ۲۹۵ هزار هکتار با سرمایه ۴۵۰۰ میلیارد تومان در حال بارگذاری است که سال گذشته ۵۰۰ هزار تن برنج سفید در منطقه خوزستان به عمل آمد.

وی گفت: پیش‌بینی ما این است که در سال جاری هم تولید برنج در منطقه خوزستان به ۵۰۰ هزار تن برسد. اکبری گفت: ممنوعیت کشت برنج در استان‌های خارج از شمال برای استان‌های خوزستان فعلاً لغو شده و مردم این استان می‌توانند برنج کشت کنند.

وی با بیان اینکه طرح‌های زیربنایی برای افزایش تولید بسیار با اهمیت است گفت: امسال و سال آینده محدودیت ارضی داریم و هیچ راهی به غیر از اینکه به سمت جهش تولید برویم، نداریم و به گفته معاون زراعت باید امسال سه میلیون تن به تولید محصولات استراتژیک اضافه کنیم.

* ۱۰۰ هزار هکتار اراضی نوآباد امسال اضافه می‌شود

اکبری گفت: از محل اجرای طرح‌های آبیاری ۱۰۰ هزار هکتار اراضی نوآباد آماده کشت است و با زیر کشت رفتن این زمین‌ها تولید محصولات کشاورزی اضافه خواهد شد.

معاون آب و خاک وزارت جهاد کشاورزی تأکید کرد: قرار است ۱۰ هزار هکتار زمین هم توسط شبکه‌های آبیاری زه‌کشی غرب و شمال‌غرب در کرمانشاه آزاد شود و بر اساس قولی که به رئیس‌جمهور داده‌ایم در تاریخ یک تیر، یک آبان و ۲۸ اسفند ۱۱۰ هزار هکتار از شبکه‌هایی که آبگیری نشده است آبگیری کرده و تحویل می‌دهیم.

* جلوگیری از ورود آب‌های منطقه شمال به دریای خزر

به گفته اکبری، سالانه ۱۱ میلیارد مترمکعب آب از استان‌های شمالی وارد خزر می‌شود و طرحی اجرا می‌شود که از خروج این آب‌ها از استان جلوگیری کند بنابر طرح آب‌بندان در وسعت ۲۴ هزار هکتار انجام می‌شود که باعث افزایش ذخیره از ۶۰۰ میلیون مترمکعب به ۱,۳ میلیارد مترمکعب خواهد شد.

در ادامه معاون آب و خاک وزارت جهاد کشاورزی به وضعیت آب و خاک کشور اشاره کرد و گفت: سهم ایران از آب شیرین دنیا تنها یک دهم درصد است و ۷۰ درصد بارش‌های کشور غیر از زمان کشت انجام می‌شود همچنین ایران یک سوم میانگین بارش دنیا و سه برابر میانگین تبخیر دنیا را دارد.

وی ادامه داد: متأسفانه طی ۴۰ سال گذشته دمای ایران ۲ درجه افزایش یافته و این در حالی است که به ازای هر یک درجه افزایش نیاز آبی گیاه بیش از ۱۰ درصد افزایش می‌یابد. افزایش یک درجه حرارت ۲۰ میلیارد مترمکعب آب را تبخیر و از دسترس گیاه خارج می‌کند.

وی افزود: از ۶۰۰ دشت کشور ۴۸۸ دشت ممنوعه است و متأسفانه در سال‌های گذشته سهم بخش کشاورزی از آب‌های زیرزمینی بیش از ۶۱,۵ درصد بوده است.

وی به تفکیک آب‌های استفاده شده اشاره کرد و گفت: سهم آب‌های سطحی ۲۱ درصد، قنوات ۵,۲ درصد، چشمه‌ها ۱۷,۵ درصد و چاه‌ها ۵۶,۳ درصد بوده است.

وی افزود: از ۱۸ میلیون هکتار زمین در حال کشت تنها ۱,۳ میلیون هکتار آن محدودیت ندارد و بقیه زمین‌ها مشکلاتی از نظر توپوگرافی، شوری و ... دارند.

اکبری با بیان اینکه ۶۰ درصد خاک‌ها مواد آلی کمتر از یک درصد و در بعضی مواقع حتی نیم درصد دارند گفت: در صورتی که یک درصد مواد آلی خاک‌ها افزایش یابد باعث افزایش ۳۰ درصدی صرفه‌جویی آب و ۴۰ درصدی تولید خواهد شد.

عبور بارش‌های کشور از مرز ۳۰۵ میلیمتر/ رشد ۲۹ درصدی نسبت به میانگین بلندمدت+جدول - خبرگزاری تسنیم مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۲۳

با ثبت ۳۰۵,۵ میلی‌متر بارش در ۲۶۳ روز نخست سال آبی جاری، رشدی ۲۹ درصدی در میزان بارش‌ها نسبت به میانگین دوره‌های مشابه درازمدت به ثبت رسیده است.

به گزارش خبرنگار اقتصادی خبرگزاری تسنیم، بر اساس آمار رسمی دفتر مطالعات پایه منابع آب شرکت مدیریت منابع آب ایران، ارتفاع کل ریزش‌های جوی از آغاز سال آبی جاری (اول مهر ۹۸) تا بیست و دوم خردادماه (۲۶۳ روز ابتدایی سال آبی جاری) بالغ بر ۳۰۵,۵ میلی‌متر است.

این مقدار بارندگی نسبت به میانگین دوره‌های مشابه درازمدت (۲۳۶,۳ میلی‌متر) ۲۹ درصد افزایش و نسبت به دوره مشابه سال آبی گذشته (۳۳۲,۸ میلی‌متر) کاهشی ۸ درصدی را نشان می‌دهد.

جدول زیر، وضعیت بارندگی تجمعی حوضه‌های آبریز درجه یک کشور از اول مهر تا ساعت ۱۸:۳۰ روز بیست و دوم خرداد سال آبی ۹۹ - ۹۸ را نشان می‌دهد.

درصد اختلاف بارندگی سال آبی جاری با			بارش تجمعی از ابتدای سال آبی تا کنون از اول مهر تا ۲۲ خرداد (میلیمتر)				حوضه های اصلی (درجه یک)
میانگین ۵۱ ساله	میانگین ۱۱ ساله +	سال آبی گذشته	میانگین ۵۱ ساله	میانگین ۱۱ ساله +	سال آبی ۹۷-۹۸	سال آبی ۹۸-۹۹	
۱۷	۱۲	-۱۶	۳۶۵,۶	۳۸۲,۴	۵۱۰,۴	۴۲۸,۲	دریای خزر
۲۳	۳۹	-۱۷	۳۵۸,۱	۳۱۶,۲	۵۳۱,۶	۴۴۰,۷	خلیج فارس و دریای عمان
۶	۲	-۳۰	۳۲۵,۸	۳۳۷,۹	۴۸۹,۱	۳۴۴,۷	دریاچه ارومیه
۴۴	۵۷	۸	۱۵۸,۶	۱۴۵,۹	۲۱۱,۹	۲۲۸,۳	فلات مرکزی
۴۶	۶۸	۳۰	۱۰۰,۴	۸۷,۱	۱۱۲,۹	۱۴۶,۶	مرزی شرق
۳۲	۴۴	-۷	۲۱۶,۵	۱۹۸,۵	۳۰۷,۱	۲۸۶,۸	قره‌قروم
۲۹	۳۹	-۸	۲۳۶,۳	۲۱۹,۷	۳۳۲,۸	۳۰۵,۵	کل کشور

شرکت مدیریت منابع آب ایران،

نیاز مدیریت منابع آب به احداث سد در کشور/وارد ترسالی شده‌ایم - خبرگزاری فارس مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۲۳

بررسی آسیب‌های به وجود آمده ناشی از بارش‌های ۲ سال اخیر و ورود کشور به دوره ترسالی، مدیریت منابع آب با استفاده از احداث سد را بیش از گذشته آشکار می‌کند.

به گزارش خبرنگار اقتصادی خبرگزاری فارس، میانگین بارش در سال زراعی ۹۷ و ۹۸ نسبت به میانگین ۱۱ ساله سال‌های اخیر به ترتیب شاهد افزایش ۴۰ درصد و ۵۱ درصدی بوده است. در همین راستا، حسن اردکانیان، استاد هواشناسی، در ارتباط با افزایش بارش در سال‌های اخیر، عنوان کرد: «بارندگی‌های ایران در این سال‌ها نرمال و بالاتر از نرمال بوده است و کشور وارد ترسالی شده است.»

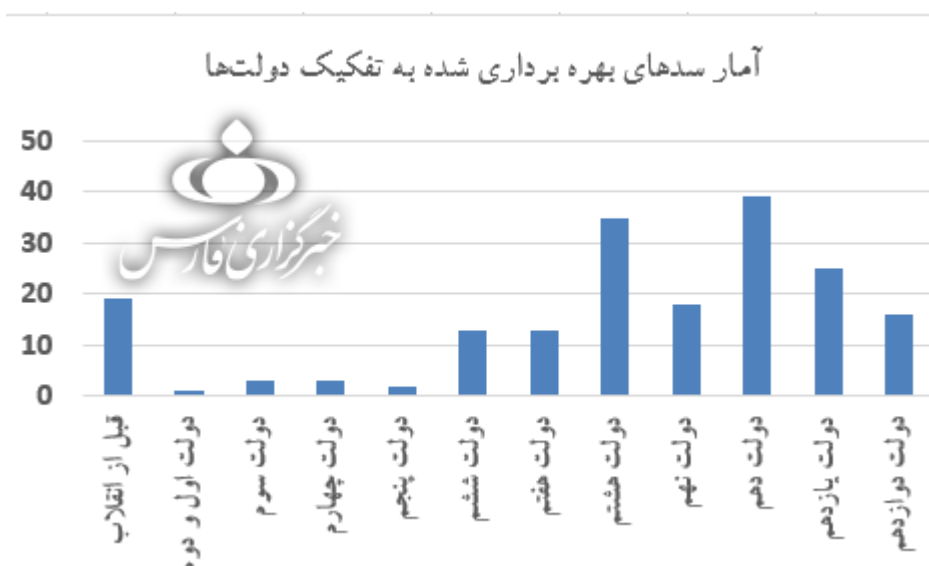
این استاد دانشگاه، ضمن اشاره به اقدامات وزارت نیرو در زمینه مدیریت منابع آب کشور، افزود: «با این حجم بارش‌ها مخزن سدهای کشور وضعیت بسیار مناسبی دارند و باید به فکر جمع‌آوری رواناب‌ها برای سال‌های آتی باشیم.»

*اهمیت مدیریت منابع آب در دوره ترسالی

وارد شدن به دوره ترسالی، توجه به مدیریت منابع آب را بیش از گذشته آشکار می‌سازد. در حقیقت علاوه بر بازسازی زمین‌های زراعی آسیب دیده از بحران کم آبی ۱۰ سال اخیر، برنامه‌ریزی به منظور مدیریت منابع آب باید در دستور کار قرار گیرد.

یکی از اساسی‌ترین راهکارهای مدیریت منابع آب، استفاده از شیوه سازه‌ای مدیریت منابع است. حجم کل مخازن سدهای بهره‌برداری شده کشور در حال حاضر ۵۲ هزار ۵۲۰۵ میلیارد متر مکعب در قالب ۱۸۵ سد است. ظرفیت اسمی نیروگاه سدهای بهره‌برداری شده نیز قادر به تولید ۱۲۲۴۶ مگاوات برق خواهد بود.

این در حالیست که پیش از انقلاب تنها ۱۹ سد در کشور وجود داشته و ساخت سدهای ذخیره آب، پس از انقلاب با افزایش ۸۷۰ درصدی مواجه شده است.

از سوی دیگر در سال ۹۸ و ۹۹، مجموعاً تعداد ۲۳ سد در برنامه افتتاح وزارت نیرو قرار داشت که از این تعداد، ۷ سد با ظرفیت مخزن مجموع ۱۷۴٫۸ میلیون متر مکعب افتتاح شده است. همچنین در ۲ سال اخیر،

آبگیری ۱۶ سد در دستور کار دولت قرار داشته که از این تعداد ۲ سد با ظرفیت ۱۴۰ میلیون متر مکعب آبگیری شده است.

* کرمانشاه در صدر آمار سدهای بهره‌برداری شده دولت کنونی

عملکرد دولت تدبیر و امید در زمینه ساخت سد در دوره یازدهم و دوازدهم قوه مجریه، بهره‌برداری از ۴۱ سد با ظرفیت مجموع ۵۳۰۰ میلیون متر مکعب ختم شده است.

در این بین بیشترین تمرکز دولت به منظور ساخت سد را در استان کرمانشاه قرار داشته و این استان با افتتاح ۶ سد شهدای گمنام، سراب گیلان غرب، داریان، زمکان و چنگربان با ظرفیت منبع مجموع ۴۱۰ میلیون متر مکعب پیش‌تاز عملکرد سد سازی دولت است.

بر اساس مستندات ارائه شده از سوی وزارت نیرو، این وزارتخانه ۴۰۵ سد با ظرفیت کل مخزن ۵۳۰۲۱ میلیون متر مکعب را در دست بهره‌برداری دارد که ساخت این سدها منجر به تنظیم سالانه ۳۸۱۹۶ میلیون متر مکعب آب خواهد شد.

همچنین این وزارتخانه به منظور کنترل بارش‌های سیل‌آسا در دوران ترسالی، ۳۸ سد با ظرفیت کل مخزن ۸۲۶۷ میلیون متر مکعب را در دست مطالعه خواهد داشت.

* نیاز کشور به پروژه‌های سدسازی

بررسی نظرات متفاوت کارشناسان در حوزه ساخت سد، مشخص می‌کند، احداث سازه به منظور ذخیره آب یکی از الزامات مدیریت منابع آب تلقی می‌شود.

در همین ارتباط مسعود فرزاد، کارشناس حوزه آب، در بیان نیاز کشور به سد، اظهار داشت: «در بارش‌های ۲ سال گذشته که با سیل مواجه شدیم، اگر زنجیره سدهایی که باید بر روی رودخانه‌های کرخه

و در احداث می‌شد، تکمیل شده بود، این همه خسارت به بار نمی‌آمد.»

این کارشناس حوزه آب، با اشاره به هجمه گروه‌های محیط زیستی و همچنین تغییراتی که در مبنای محاسبات سدسازی در سطح عالی وزارت نیرو قرار گرفت، عنوان کرد: «احداث بخشی از سدهای کشور به دلایلی نظیر استفاده از تحلیل آورد دوره‌های ۱۰ تا ۱۵ ساله به جای دوره ۵۰ ساله و زیر سوال رفتن احداث نیروگاه برق آبی از توجیح افتاده است.»

فرزاد، در توضیح اهمیت وجود سد به منظور مدیریت منابع آب کشور، افزود: «تجربه‌ای که امروز به قیمت از دست دادن جان ده‌ها نفر و از بین رفتن ۱۸۰ هزار خانه و کاشانه و آوارگی هم وطنانمان در استان‌های لرستان، خوزستان، گلستان و مازندران، از بین رفتن هزاران هکتار باغ‌ها و مزارع و تلف شدن چندین هزار دام به قیمت ۳۵ هزار میلیارد تومان آموختیم، این بود که باید سد ساخت.»

خسارات به وجود آمده ناشی از بارش‌های چندسال اخیر و همچنین ورود کشور به دوره ترسالی نیازمند توجه به ساخت سد برای کنترل آسیب سیلاب و مدیریت منابع آب است. در حقیقت احداث سد می‌بایست به روند سابق خود بازگشته و مورد توجه جدی مسئولان وزات نیرو قرار گیرد.

مناقشه بر سر آب رودخانه «شور و شیرین» - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۲۴

با وجود این که نام این رودخانه «شور و شیرین» است، ولی امور منابع آب ورامین آن را نامتعارف و غیرقابل استفاده می‌داند و اکنون کشاورزان برای استفاده از آب این رودخانه با مشکل مواجه شده‌اند.

به گزارش «سبزینه» به نقل از ایرنا، رودخانه موسوم به شور و شیرین از دیرباز تاکنون با گذر از جنوب پایتخت و عبور از شرق شهرستان ری وارد اراضی جنوبی ورامین می‌شود تا پس از عبور از چند منطقه، وارد تالاب فصلی بندعلیخان در جنوب شهرستان شود. تالابی که بیش‌ترین میزان حقابه خود را برای حیات از این رودخانه دریافت می‌کند. آب‌های سطحی جمع‌آوری شده از پایتخت نیز پس از عبور از کانال‌های متعدد وارد این رودخانه می‌شود؛ از این رو رودخانه شور و شیرین همواره مملو از زباله به‌ویژه کیسه و ظروف پلاستیکی رها شده در طبیعت است. پس از بارش‌های فصلی و طغیان رودخانه، حجم زیادی از زباله در حاشیه این رودخانه و بر روی درختان تاغ بر جای می‌ماند. در جدیدترین مورد، لاشه یک گوساله در مسیر رودخانه شور و شیرین رها شده است. در طول مسیر این رودخانه که شاخه‌های مختلف دارد، روستاها، اراضی کشاورزی و واحدهای صنعتی متعددی وجود دارد که اگر ساکنان هر کدام از این مناطق مسکونی و صنعتی بخشی از فاضلاب خود را در این رودخانه رها کنند، بر میزان آلودگی آن افزوده می‌شود. در طول مسیر این رودخانه ده‌ها پمپ نسبت به استحصال آب اقدام کرده و با استفاده از لوله و کانال‌های دست‌ساز، آب را به اراضی پایین‌دست و جنوبی منتقل می‌کنند. پمپ‌هایی که به دلیل عدم تأیید کیفیت آب از سوی امور آب از سوخت دولتی برخوردار نیست و کشاورزان مجبورند که سوخت مورد نیاز خود را به صورت آزاد تهیه کنند. با وجود آن که امور آب، کیفیت آب این رودخانه را برای کشاورزی ناسالم می‌داند؛ ولی کشاورزان همچنان با استفاده از ده‌ها موتورپمپ، آب این رودخانه را به سمت اراضی کشاورزی خود هدایت می‌کنند و به کاشت گندم و جو می‌پردازند.

این روزها، از یک سو کشاورزان درخواست تأمین سوخت دارند و از سوی دیگر شرکت پخش فرآورده‌های نفتی به دلیل عدم تأییدیه امور آب، سوخت موتورپمپ‌ها را تأمین نمی‌کند.

وزارت نیرو متولی تأیید سوخت پمپ‌های انتقال آب است

رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان تهران در این رابطه گفت: آب‌های نامتعارف، موضوع پرحاشیه‌ای به‌شمار می‌رود که قانون تکلیف آن را برای کشاورزان روشن کرده است. کریم ذوالفقاری افزود: متولی تأیید سوخت موتور پمپ‌های انتقال آب در حوزه کشاورزی و سایر حوزه‌ها وزارت نیرو است و چرایی عدم صدور این تأییدیه باید توسط مسئولان این وزارتخانه پاسخ داده شود.

وی تصریح کرد: کشاورزان منطقه ورامین سال‌هاست که به کشت محصولات مختلف در این منطقه مبادرت می‌کنند. مسئولان یا باید برای این افراد شغل جایگزین ایجاد کنند یا آب مورد نیاز برای کشت و کار آن‌ها را تأمین کنند. کشاورزان نیز باید ضمن رعایت مسائل بهداشتی به کشت محصولاتی که برای بهداشت عمومی مشکلات کم‌تری را ایجاد کند، ترغیب شوند.

آب رودخانه شور و شیرین نامتعارف است

رئیس امور آب شهرستان ورامین با نامتعارف خواندن آب رودخانه شور و شیرین، کیفیت آن را برای کشاورزی نامناسب اعلام کرد.

محمد داوودی اظهار کرد: با توجه به آزمایش‌های صورت گرفته بر روی آب این رودخانه، کیفیت آن برای کشاورزی نامناسب است، از این رو مجبور سوخت به موتورپمپ‌ها ارائه نمی‌شود.

تأییدیه کیفیت آب از سوی منابع طبیعی و محیط‌زیست صادر شده است
مدیرعامل شرکت تعاونی آب‌بران استان تهران نیز گفت: آب این رودخانه از سوی منابع طبیعی آزمایش
شده و تأییدیه کیفیت آن برای کشت گندم، جو، کلزا و پسته صادر شده است.
قدم بوربور افزود: محیط‌زیست هم کیفیت آب رودخانه شور و شیرین را صادر کرده، ولی امور آب
نتیجه این آزمایش‌ها را قبول ندارد. در طول رودخانه شور و شیرین تا منطقه سیاه‌کوه ۷۵ پمپ آب و ۲۰
کانال فرعی آب را به سمت زمین‌های کشاورزی منتقل می‌کند که از این تعداد ۱۲ دستگاه پمپ و دو
کانال فرعی مربوط به شهرستان ری، ۲۰ پمپ مربوط به شهرستان قرچک و مابقی مربوط به ورامین است.

دریاچه‌ای که نجات یافت - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۲۶

تهران - ایرنا- موجودی آب دریاچه ارومیه از ابتدای سال آبی جاری (مهرماه ۹۸) تا ۱۵ خردادماه به پنج میلیارد و ۱۹ میلیون متر مکعب رسیده که نشان می‌دهد تلاش‌های دولت تدبیر و امید برای احیای این دریاچه که زمانی در معرض خشک شدن بود به ثمر نشست است.

دریاچه ارومیه یک حوضه آبی بسته است که آب آن از محل بارش مستقیم و روان آب ورودی از آبراهه‌ها، ۲۱ رودخانه دائمی و ۳۹ رودخانه دوره‌ای سیراب می‌شود.

دریاچه ارومیه در سال‌های پیش از ۱۳۹۴ روند خشک شدن بر اثر کاهش بارش‌ها و افزایش برداشت آب‌های مجاور را در پیش گرفته بود که تداوم این روند می‌توانست برای منطقه و بخش وسیعی از کشور خطر آفرین باشد و بر همین اساس دوستداران محیط زیست و این دریاچه تلاش‌های خود را برای احیای آن آغاز کردند.

همزمان با این تلاش‌ها و با روی کار آمدن دولت تدبیر و امید این دولت نیز وارد کارزار و طرح احیای آن در سال ۱۳۹۴ ارائه شد و از همان سال تاکنون که سال شروع طرح احیای دریاچه ارومیه است، بیش از ۲ میلیارد متر مکعب آب برای این دریاچه رهاسازی شده است.

شرکت مدیریت منابع آب ایران در گزارش تازه‌ای اعلام کرد: موجودی آب دریاچه ارومیه در مدت مشابه پارسال پنج میلیارد و ۳۲ میلیون متر مکعب بوده که نشان از کاهش موجودی آب در این دریاچه است.

موجودی آب دریاچه نسبت به دوره درازمدت ۵۲ ساله که ۱۶ میلیارد و چهار میلیون متر مکعب بوده کاهش نشان می‌دهد.

وسعت دریاچه نیز در سال آبی جاری و تا خردادماه امسال ۳۲۲۴,۲۲ کیلومتر مربع شده درحالی که

پارسال وسعت دریاچه ۳۲۵۴,۵۱ کیلومتر بوده است که کاهش ۳۰,۲۹ کیلومتری را نشان می‌دهد. طراز سطح آب دریاچه نیز در سال آبی جاری و تا پانزدهم خردادماه ۱۲۷۱,۸۸ متر شده در حالی که پارسال این عدد ۱۲۷۱,۹۲ متر بوده است. حالا تازه ترین گزارش شرکت مدیریت منابع آب ایران بیانگر آن است که میزان بارش‌های حوضه دریاچه ارومیه نسبت به پارسال ۱۲ درصد کاهش دارد. میزان بارش‌ها در این حوضه از ابتدای سال آبی جاری و تا بیست خردادماه به رقم ۳۴۴,۷ میلیمتر رسیده در حالی که پارسال این میزان ۴۸۳,۶ میلیمتر بوده و این امر نشان از کاهش ورودی آب به دریاچه بر اثر بارش‌ها است.

چندی پیش مدیرعامل شرکت توسعه منابع آب و نیروی ایران به ایرنا گفت: مقرر است این شرکت در احیای دریاچه ارومیه نقش بی‌بدیلی را اجرا کند و بر همین اساس طرح‌ها و پروژه‌های آن تا پایان سال اجرا خواهد شد و بخش مهمی از این دریاچه توسط این طرح‌ها که افتتاح می‌شود احیا خواهد شد.

«قاسم تقی زاده خامسی» معاون آب و آبفای وزیر چندی پیش درباره وضعیت دریاچه ارومیه در دولت تدبیر و امید گفت: وضعیت دریاچه در این دولت مناسب شده و حدود ۶ میلیارد متر مکعب از سدها و رودخانه‌ها برای احیای آن در این سال‌ها رها سازی شده است. نسبت به سال ۷۴ نیمی از آن پر شده است و با پایان چند طرح مهم و تاثیر گذار تا پایان این دولت حال آن بهتر هم خواهد شد.

وی نوشت: امسال از سدهای استان آذربایجان غربی تاکنون یک هزار و ۴۰۰ میلیون متر مکعب آب برای احیای دریاچه رها سازی شده است که دو برابر تعهد پایه است.

مردادماه سال ۱۳۹۲ و در نخستین جلسه هیات دولت به ریاست رئیس جمهور موضوع احیای دریاچه ارومیه مطرح شد که موضوع، شگفتی شمار زیادی از مردم به ویژه مردم آذربایجان غربی و مناطق حاشیه ای دریاچه را برانگیخت.

هیچ مسوول کشوری تا پیش از این در جلسه مهمی نظیر هیات دولت، به موضوع دریاچه ارومیه

نپرداخته بود، طرح این موضوع آن هم در نخستین جلسه برای همه مردم منطقه تازگی داشت درعین حال، عده ای از مردم نیز به طرح این موضوع، زیاد خوش بین نبوده و آن را در جمع وعده‌های بی سرانجام نظیر دولت‌های گذشته می‌پنداشتند.

یکی از نخستین کارهای دولت تدبیر و امید طرح ریزی برای راه اندازی ستادی تحت عنوان ستاد احیای دریاچه ارومیه بود که با حضور وزرای ذیربط در این زمینه و مدیران دستگاه‌های مختلف اجرایی بود. به این ترتیب نخستین گام‌ها برای احیای دریاچه ارومیه که در آن زمان، وضعیت مناسبی نداشت، برداشته شد.

تمهید ۲۷ طرح در بخش تثبیت، احیا و حل مشکل ریزگردهای حاشیه دریاچه ارومیه، از جمله گام‌های عملیاتی بود که برای بهبود روند احیای آن برداشته شد و از اواخر سال ۱۳۹۳، این روند سرعت گرفت. انتقال آب حوضه به حوضه، کاهش تدریجی مصرف آب به ویژه در بخش کشاورزی و افزایش ورودی آب از رودخانه‌های اقماری و حتی استفاده از ظرفیت پساب البته با رعایت استانداردهای زیست محیطی از دیگر گام‌ها در این زمینه بود.

اکنون با گذشت بیش از هفت سال از آغاز طرح‌های احیایی، که از جمله مهمترین آنها می‌توان به لایروبی مسیرهای رودخانه‌ای برای انتقال آب به بستر دریاچه، کاهش ۴۰ درصدی میزان مصرف آب در بخش کشاورزی و انتقال آب از سد کانی سیب (که آن زمان هنوز احداث نشده بود) به سمت دریاچه با احداث تونل ۳۶ کیلومتری و خط انتقال ۱۱ کیلومتری اشاره کرد که توانسته اند دریاچه ای را که زمانی در حال خشک شدن بود به مسیر زندگی بازگردانند.

به این ترتیب اقدام‌های دولت یازدهم توانست ضمن احیای این نگین ایران زمین، خطر طوفان‌های نمک را از سر کشورمان دور سازد.

تداوم روند کاهش بارش‌ها در اکثر مناطق کشور - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۲۶

تهران-ایرنا- موسسه تحقیقات آب وزارت نیرو اعلام کرد: براساس پیش‌بینی‌های صورت گرفته در هفته جاری میزان بارش‌ها در تعدادی از مناطق کشور ناچیز و در هفته منتهی به ۶ تیرماه اکثر مناطق دارای بارش‌های بسیار کم خواهند بود.

به گزارش روز دوشنبه روابط عمومی موسسه تحقیقات آب وزارت نیرو، بر اساس پیش‌بینی‌های صورت گرفته در هفته جاری، وقوع بارش در برخی از نواحی شمال غرب کشور تداوم داشته و در عین حال میزان بارش در سایر مناطق، ناچیز است. همچنین مقدار بارش هفته آتی منتهی به ۶ تیرماه در اکثر مناطق کشور ناچیز خواهد بود.

بر اساس اطلاعات بارش ثبت شده در ایستگاه‌های وزارت نیرو، از ابتدای سال آبی جاری (۹۸-۹۹) تا روز ۲۴ خرداد متوسط بارش کشور حدود ۳۰۵,۵ میلیمتر است که در مقایسه با سال آبی گذشته ۲۷,۳ میلیمتر (هشت درصد) کاهش و نسبت به متوسط ۵۱ ساله اخیر ۶۹,۲ میلیمتر (۲۹ درصد) افزایش نشان می‌دهد.

وضعیت بارش سال آبی جاری در مقایسه با سال آبی گذشته در بیشتر مناطق غربی، شمال و شمال غرب کشور، کاهش داشته و در مناطق جنوب و جنوب شرق کشور با افزایش همراه بوده است.

وضعیت بارش کشور در سال آبی جاری نسبت به متوسط بلندمدت (۵۱ ساله) به جز در برخی از مناطق جنوب غرب و مرکزی کشور، در سایر نواحی افزایش نشان می‌دهد.

میزان بارش تجمعی از ابتدای سال آبی تاکنون در مقایسه با سال آبی گذشته، در حوضه‌های آبریز دریای خزر، خلیج فارس و دریای عمان، دریاچه ارومیه و قره‌قوم به ترتیب ۱۶، ۱۷، ۳۰ و هفت درصد کاهش داشته و در حوضه آبریز فلات مرکزی و مرزی شرق به ترتیب ۸ و ۳۰ درصد افزایش دارد.

وضعیت بارش‌ها در بخش استانی نشان می‌دهد استان گیلان با بارش ۹۹۳,۶ میلیمتر در جایگاه

پربارش‌ترین استان‌های کشور قرار دارد و استان یزد نیز با ثبت بارش به میزان ۱۰۹,۵ میلیمتر جایگاه کم بارش‌ترین استان را در میان سایر استان‌های کشور به خود اختصاص داده است.

کاهش روند بارش‌ها نخستین اثر خود را بر روی ورودی آب به مخازن سدهای کشور خواهد گذاشت به گونه‌ای که براساس آخرین آمار شرکت مدیریت منابع آب ایران ورودی آب به مخازن سدها به رقم ۴۸,۸۴ میلیارد متر مکعب رسیده که در مقایسه با سال آبی پارسال کاهش چهار درصدی را نشان می‌دهد.

دریاچه‌ای که نجات یافت - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۲۷

موجودی آب دریاچه ارومیه از ابتدای سال آبی جاری (مهرماه ۹۸) تا ۱۵ خردادماه به پنج میلیارد و ۱۹ میلیون مترمکعب رسیده که نشان می‌دهد تلاش‌های دولت تدبیر و امید برای احیای این دریاچه که زمانی در معرض خشک شدن بود، به ثمر نشسته است.

دریاچه ارومیه یک حوضه آبی بسته است که آب آن از محل بارش مستقیم و رواناب ورودی از آبراهه‌ها، ۲۱ رودخانه دائمی و ۳۹ رودخانه دوره‌ای سیراب می‌شود. دریاچه ارومیه در سال‌های پیش از ۹۴ روند خشک شدن بر اثر کاهش بارش‌ها و افزایش برداشت آب‌های مجاور را در پیش گرفته بود که تداوم این روند می‌توانست برای منطقه و بخش وسیعی از کشور خطرآفرین باشد؛ بر همین اساس دوستداران محیط‌زیست و این دریاچه تلاش‌های خود را برای احیای آن آغاز کردند. هم‌زمان با این تلاش‌ها و با روی کار آمدن دولت تدبیر و امید این دولت نیز وارد کارزار و طرح احیای آن شد و از سال ۹۴ تاکنون که سال شروع طرح احیای دریاچه ارومیه است، بیش از دو میلیارد مترمکعب آب برای این دریاچه رهاسازی شده است.

شرکت مدیریت منابع آب ایران در گزارش تازه‌ای اعلام کرد: موجودی آب دریاچه ارومیه در مدت مشابه پارسال پنج میلیارد و ۳۲ میلیون مترمکعب بود که نشان از کاهش موجودی آب در این دریاچه است. موجودی آب دریاچه نسبت به دوره درازمدت ۵۲ ساله که ۱۶ میلیارد و چهارمیلیون مترمکعب بوده، کاهش نشان می‌دهد.

چندی پیش معاون وزیر نیرو در امور آب و آبفای گفت: مقرر است این شرکت در احیای دریاچه ارومیه نقش بی‌بدیلی را اجرا کند و بر همین اساس طرح‌ها و پروژه‌های آن تا پایان سال اجرا خواهد شد و بخش مهمی از این دریاچه توسط این طرح‌ها که افتتاح می‌شود، احیاء خواهد شد.

قاسم تقی‌زاده خامسی درباره وضعیت دریاچه ارومیه در دولت تدبیر و امید گفت: وضعیت دریاچه در این دولت مناسب شده و حدود شش میلیارد مترمکعب از سدها و رودخانه‌ها برای احیای آن در این سال‌ها رهاسازی شده است. نسبت به سال ۷۴ نیمی از آن پر شده است و با پایان چند طرح مهم و تأثیرگذار تا پایان این دولت حال آن بهتر هم خواهد شد. مردادماه سال ۱۳۹۲ و در نخستین جلسه هیئت دولت به ریاست رئیس‌جمهور موضوع احیای دریاچه ارومیه مطرح شد که این موضوع، شگفتی شمار زیادی از مردم به‌ویژه مردم آذربایجان غربی و مناطق حاشیه‌ای دریاچه را برانگیخت. هیچ مسئول کشوری تا پیش از این در جلسه مهمی نظیر هیئت دولت، به موضوع دریاچه ارومیه نپرداخته بود. طرح این موضوع آن هم در نخستین جلسه برای همه مردم منطقه تازگی داشت درعین حال عده‌ای از مردم نیز به طرح این موضوع، زیاد خوش‌بین نبوده و آن را در جمع وعده‌های بی‌سرانجام نظیر دولت‌های گذشته می‌پنداشتند. یکی از نخستین کارهای دولت تدبیر و امید طرح‌ریزی برای راه‌اندازی ستادی تحت‌عنوان ستاد احیای دریاچه ارومیه بود که با حضور وزرای ذی‌ربط در این زمینه و مدیران دستگاه‌های مختلف اجرایی بود. به این ترتیب نخستین گام‌ها برای احیای دریاچه ارومیه که در آن زمان، وضعیت مناسبی نداشت، برداشته شد. تمهید ۲۷ طرح در بخش تثبیت، احیاء و حل مشکل ریزگردهای حاشیه دریاچه ارومیه، از جمله گام‌های عملیاتی بود که برای بهبود روند احیای آن برداشته شد و از اواخر سال ۱۳۹۳، این روند سرعت گرفت. انتقال آب حوضه به حوضه، کاهش تدریجی مصرف آب به‌ویژه در بخش کشاورزی و افزایش ورودی آب از رودخانه‌های اقماری و حتی استفاده از ظرفیت پساب البته با رعایت استانداردهای زیست‌محیطی از دیگر گام‌ها در این زمینه بود.

آخرین وضعیت بارش‌ها / تنها ۲ حوضه آبریز پربارش‌تر از سال گذشته است + جدول - خبرگزاری تسنیم مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۲۸

بررسی آمار بارش‌ها در ۲۶۸ روز ابتدایی سال آبی جاری نشان می‌دهد تنها دو حوضه آبریز "فلات مرکزی" و "مرزی شرق" نسبت به بارش‌های سال آبی گذشته، پربارش‌تر بوده‌اند و بارش‌ها در بقیه حوضه‌های اصلی آبریز کشور کم‌تر از سال آبی گذشته بوده است.

به گزارش خبرنگار اقتصادی خبرگزاری تسنیم، بر اساس آمار رسمی دفتر مطالعات پایه منابع آب شرکت مدیریت منابع آب ایران، ارتفاع کل ریزش‌های جوی از آغاز سال آبی جاری (اول مهر ۹۸) تا بیست‌وهفتم خردادماه (۲۶۸ روز ابتدایی سال آبی جاری) بالغ بر ۳۰۵،۶ میلی‌متر است.

این مقدار بارندگی نسبت به میانگین دوره‌های مشابه درازمدت (۲۳۷ میلی‌متر) ۲۹ درصد افزایش و نسبت به دوره مشابه سال آبی گذشته (۳۳۲،۹ میلی‌متر) کاهش ۸ درصدی را نشان می‌دهد.

جدول زیر، وضعیت بارندگی تجمعی حوضه‌های آبریز درجه یک کشور از اول مهر تا ساعت ۱۸:۳۰ روز بیست‌وهفتم خرداد سال آبی ۹۹ - ۹۸ را نشان می‌دهد.

درصد اختلاف بارندگی سال آبی جاری با			بارش تجمعی از ابتدای سال آبی تا کنون از اول مهر تا ۲۷ خرداد (میلی‌متر)				حوضه‌های اصلی (درجه یک)
میانگین ۵۱ ساله	میانگین ۱۱ ساله *	سال آبی گذشته	میانگین ۵۱ ساله	میانگین ۱۱ ساله *	سال آبی ۹۷-۹۸	سال آبی ۹۸-۹۹	
۱۶	۱۱	-۱۶	۳۶۸.۷	۳۸۵.۵	۵۱۱	۴۲۸.۸	دریای خزر
۲۳	۳۹	-۱۷	۳۵۸.۵	۳۱۶.۳	۵۳۱.۶	۴۴۰.۷	خلیج فارس و دریای عمان
۵	۲	-۲۹	۳۲۸.۱	۳۴۰.۹	۴۸۹.۸	۳۴۶.۱	دریاچه ارومیه
۴۴	۵۶	۸	۱۵۹	۱۴۶.۱	۲۱۲	۲۲۸.۳	فلات مرکزی
۴۵	۶۸	۳۰	۱۰۱.۱	۸۷.۲	۱۱۲.۹	۱۴۶.۶	مرزی شرق
۳۲	۴۴	-۷	۲۱۷.۴	۱۹۸.۹	۳۰۷.۱	۲۸۶.۸	قره‌قروم
۲۹	۳۹	-۸	۲۳۷	۲۲۰.۳	۳۳۲.۹	۳۰۵.۶	کل کشور

شرکت مدیریت منابع آب ایران،

همانطور که در جدول بالا مشخص است، تنها دو حوضه آبریز "فلات مرکزی" و "مرزی شرق" نسبت به بارش‌های سال آبی گذشته، پربارش‌تر بوده اند و بارش‌ها در بقیه حوضه‌های اصلی آبریز کشور کم‌تر از سال آبی گذشته بوده است.

زمین ۷ درجه گرم‌تر شده است - خبرگزاری خبر فوری مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۲۹

دمای جهان تا قبل از عصر صنعتی شدن ۱,۲۵ درجه بالاتر از نرمال بود، افزود: همچنین از سال ۱۹۸۵ تا ۲۰۱۵ دمای کره زمین ۷ دهم درجه گرم‌تر شده است.

احد وظیفه رئیس مرکز خشکسالی، با اشاره به اینکه بارش‌های تابستان قابل توجه نیست، اظهار کرد: با گذر از فصل بهار و ورود به فصل تابستان بارش قابل ملاحظه‌ای نداریم.

وی با اشاره به اینکه دمای جهان تا قبل از عصر صنعتی شدن ۱,۲۵ درجه بالاتر از نرمال بود، افزود: همچنین از دهه ۱۹۸۵ تا ۲۰۱۵ دمای کره زمین ۷ دهم درجه گرم‌تر شده است. علی‌رغم تعطیلی فعالیت‌های اقتصادی به واسطه شیوع کرونا و کاهش مصرف نفت، اما زمین به سرعت در حال گرم شدن است.

وظیفه با اشاره به اینکه دما در اغلب نقاط کشور نرمال است، بیان کرد: در منطقه شرق کشور همچون استان‌های سمنان، خراسان جنوبی، خراسان رضوی و تهران دما نرمال و گرایش به کمتر از نرمال دارد. وظیفه ادامه داد: در مناطق جنوب غرب اعم از استان‌های غرب خوزستان، ایلام، کردستان و آذربایجان شرقی و غربی ۱ تا ۳ درجه دما گرم‌تر از نرمال است.

این کارشناس سازمان هواشناسی با اشاره به اینکه هوای گرم تا پایان هفته در نیمه شرقی کشور ماندگار است، بیان کرد: در مناطق جنوب غرب دما نرمال و در اغلب نقاط کشور یک تا ۳ درجه بالاتر از نرمال است.

رئیس مرکز خشکسالی ادامه داد: طی چند روز آینده در بخش‌های غربی سواحل شمال، آذربایجان شرقی و آذربایجان غربی، اردبیل، بخش‌های شمالی کردستان و ارتفاعات غربی البرز بارش‌های خواهیم داشت.

وی افزود: بنابر آخرین آمار مجموع میزان بارش از ابتدای سال زراعی جدید تاکنون نسبت به دوره بلندمدت ۳۰ درصد رشد داشته است، در حالی که در استان‌های غرب میزان بارش ۸ تا ۱۲ درصد کمتر از نرمال و استان سیستان و بلوچستان ۷۴ درصد فراتر از نرمال بوده است. ضیایان در پایان تصریح کرد: مدل‌های اقلیمی نشان می‌دهد که در فصل پاییز بارش قابل ملاحظه‌ای نداریم.

منبع: اعتماد آنلاین

اجرائی شدن بیش از ۱۰ طرح انتقال آب از سرشاخه‌های کارون به فلات مرکزی؛ رگ‌های کارون حیات می‌خواهد - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۳۱

سال‌هاست بزرگ‌ترین رودخانه کشور که زمانی در آن کشتی‌ها تردد می‌کردند، با خشک‌سالی، کم‌آبی و فاضلاب دست به گریبان است. زهکشی دشت‌های خوزستان و انتقال آب از سرشاخه به فلات مرکزی نیز عامل مهمی در خشکی رود کارون محسوب می‌شوند. براساس گزارش‌ها تاکنون بیش از ۱۰ طرح انتقال آب از سرشاخه‌های کارون به فلات مرکزی اجرا شده یا در حال اجراست که بسیاری با اجرای این طرح مخالف بودند، اما گوش شنوایی وجود ندارد.

امسال با وجود این که بارش‌های خوب و سیلابی داشتیم؛ اما هم‌اکنون رود کارون یکی از پر آب‌ترین رودهای ایران در وضعیت قرمز و رو به خشکی به سر می‌برد.

کارون یکی از پر آب‌ترین رودهای ایران است که در سنگ‌نوشته‌های باستانی نیز از آن نام برده شده و اولین تمدن‌های بشری در کنار این رود تشکیل شده‌اند. رود کارون یکی از طولانی‌ترین رودهای ایران محسوب می‌شود؛ به‌صورتی که می‌توان حتی در آن کشتی‌رانی کرد. این رود هم‌اکنون آب آشامیدنی شهر اهواز را تأمین می‌کند. کشاورزی، تولید برق و همچنین واردات و صادرات کالا از طریق این رود صورت می‌گیرد. سرشاخه یا سرچشمه اصلی رود کارون (کوه‌رنگ، بازفت و زردکوه) از استان چهارمحال و بختیاری است. سرشاخه فرعی نیز رود دز است که پس از عبور از استان لرستان وارد خوزستان شده و در منطقه‌ای به نام بندگیر می‌ریزد. این رود در مرز ایران و عراق به اروندرود پیوسته و پس از آن به خلیج فارس می‌ریزد. همچنین روزانه ۲۰ هزار مترمکعب از آب رودخانه کرخه توسط آبراهی به نام کانال شهیدچمران به رودخانه کارون منتقل می‌شود. حدود شش سد بر روی این رودخانه ساخته شده است.

آلودگی طولانی‌ترین رودخانه ایران

متأسفانه در چند سال اخیر شاهد آلودگی طولانی‌ترین رودخانه ایران هستیم، به‌طوری‌که سازمان آب و برق استان خوزستان مدعی است که شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی با ورود زهاب‌های خود موجب آلودگی آن شده است. اما معاونت کشاورزی شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی این ادعا را رد کرده و می‌گوید: تاکنون حتی قطره‌ای از زهاب کشت و صنعت نیشکر در جنوب خوزستان وارد آب رودخانه کارون نشده است و این شرکت در راستای حفظ شرایط مطلوب کیفی رودخانه ۲۴۲ کانال نیز احداث کرده تا آبی وارد رود نشود.

گفتنی است، یکی دیگر از دلایل آلودگی رودخانه کارون پساب‌های کشاورزی است که حدود ۴۸ درصد این پساب‌ها وارد رود می‌شوند. فاضلاب‌های شهری و احداث مزارع پرورش ماهی نیز موجب به خطر افتادن حیات اکوسیستم آبی و تنوع‌زیستی رودخانه کارون شده است؛ اما حال این رودخانه در این روزها بدتر از این حرفاست.

براساس برخی گزارش‌ها و تصاویر هم‌اکنون قسمتی از رودخانه کارون به‌طور کامل خشک شده که همین موضوع به نگرانی‌های فراوانی منجر شده است.

زهکشی دشت‌های خوزستان مهم‌ترین علت خشک شدن کارون

در همین مورد مسعود باقرزاده کریمی، مدیر دفتر اکوسیستم‌های تالابی سازمان حفاظت محیط‌زیست، به باشگاه خبرنگاران جوان گفت: اگر به‌جز سدها، تأسیسات و بهره‌برداری‌ها بخواهیم به مهم‌ترین علت خشک شدن رودخانه کارون اشاره کنیم زهکشی دشت‌های خوزستان است.

وی ادامه داد: زهکشی دشت‌های خوزستان بسیار نگران‌کننده است؛ به‌عنوان مثال دشت‌های زاگرس را کاسه‌هایی از آب در نظر بگیرید که می‌توان درون آن ۱۰۰ واحد آب جمع کرد، بر همین اساس لبه‌های

کاسه‌ها را بشکنیم که در اغلب مناطق دشت‌ها نیز همین اتفاق افتاده است که به‌جای جذب ۱۰۰ واحد آب تنها ۲۰ واحد آب جذب این کاسته شود.

باقرزاده کریمی افزود: دشت‌ها توانایی ذخیره آب را ندارند و زمانی که بارندگی است و دشت نمی‌تواند آب را ذخیره کنند، آب‌ها در منطقه‌ای جمع می‌شوند و همین موضوع به ایجاد سیلاب منجر می‌شود و سیلاب‌ها به رودخانه ریخته و رودخانه نیز طغیان می‌کند، آب رودخانه‌ها شیرین هستند و آب شیرین هم به دریا می‌ریزد، به همین دلیل در دشت آبی ذخیره نمی‌شود، لذا چشمه‌ای هم نمی‌جوشد. باید توجه داشت که رودخانه کارون به‌دلیل وجود چشمه‌ها به‌صورت دائمی زنده است.

مدیر دفتر اکوسیستم‌های تالابی سازمان حفاظت محیط‌زیست گفت: زمانی که رودخانه نیمه‌خشک می‌شود نشان‌دهنده خشکی چشمه‌ها در آن منطقه است.

وی تصریح کرد: خشکی رودخانه کارون را در اولین جلسه ستاد ملی حفاظت از تالاب‌ها مطرح کرده و طرح‌هایی را نیز برای حفاظت از آن تدوین کرده بودیم که امیدواریم این طرح‌ها اجرایی شوند. نباید از این موضوع غافل شویم که انتقال آب از سرشاخه به فلات مرکزی نیز عامل مهمی در خشکی رودخانه‌ها محسوب می‌شود. بر اساس گزارش‌ها تاکنون بیش از ۱۰ طرح انتقال آب از سرشاخه‌های کارون به فلات مرکزی اجرا شده یا در حال اجراست که بسیاری با اجرای این طرح مخالف بودند، اما گوش شنوایی وجود ندارد.

خشکی رودخانه کارون یک تهدید جدی است

خشکی رودخانه کارون یک تهدید جدی است؛ همان‌طور که می‌دانید طرح انتقال آب کوهرنگ از سرشاخه‌های کارون به زاینده‌رود اجرا شده که مجوز این طرح در سال ۹۳ باطل شده بود که در سال ۹۶ با درخواست سازمان محیط‌زیست این طرح متوقف شد. همچنین پروژه انتقال آب از کارون به رفسنجان

نیز در سال ۸۱ متوقف شد که با نامه وزارت نیرو در سال ۹۳ مجدد به جریان افتاد که عیسی کلانتری، رئیس سازمان حفاظت محیط‌زیست، این طرح و اجرای مجدد آن را رد کرده، اما این طرح در سکوت و خفا در حال اجراست.

طرح انتقال آب تنها طرحی نیست که در سکوت انجام می‌شود، بسیاری از طرح‌هایی هستند که با بی‌توجهی و بدون ارزیابی‌های زیست‌محیطی از سرشاخه رود کارون اجرایی شدند که کسی نیز نسبت به این موضوع واکنشی نشان نداده است؛ نتیجه آن را نیز هم‌اکنون می‌بینیم که با خشکی قسمتی از رود همیشه پر بار و همیشه در جریان کارون روبه‌رو شده‌ایم. علاوه بر طرح‌های انتقال آب طرح استخراج نفت نیز به خشکی قسمتی از رود کارون منجر شده؛ چراکه در چند ماه گذشته خبر استخراج نفت و گاز در اطراف این رودخانه به گوش رسیده و احتمالات ضد و نقیضی وجود دارد که با وجود بارش‌های فراوان در ماه‌های اسفند و فروردین سال جاری و پر آبی رودخانه که به ایجاد سیل در استان خوزستان منجر شده، هم‌اکنون این رودخانه با قسمتی از خشکی روبه‌رو شده که این موضوع جای سوال و تعجب دارد. امیدواریم که کارون به وضعیت بسیاری از رودهایی که در دهه‌های گذشته پر آب بودند و اکنون اثری از آن‌ها نیست، دچار نشود.

تبعات منفی سد گتوند ادامه دارد - خبرگزاری گسترش نیوز مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۳۱

تبعات منفی سد و نیروگاه گتوند علیا که در مرداد سال ۱۳۹۰ به دست محمود احمدی‌نژاد افتتاح شد، هنوز هم دامن بخشی از مردم خوزستان را گرفته است.

نام سدی که کلنگ آن در دوران هاشمی به زمین خورد، به خاطر شورابه‌ای که تولید می‌کرد و عجله دولت محمود احمدی‌نژاد برای افتتاح آن، بر سر زبان‌ها افتاد. حالا این پروژه که قرار است منافعی به کل ایران برسد، تمام هست و نیست بخشی از روستاهای مخزن سد را بلعیده و حق و حقوق آنها را به گفته مدیران محلی پرداخت نکرده است. سدی که چرخ صنعت کل ایران را می‌چرخاند، نمی‌تواند آن قدر پول به ساکنان کم‌جمعیت چند روستایی که به خاطر این پروژه آواره شده‌اند، بپردازد تا آنها هم از کمک به راه‌اندازی چرخ توسعه ایران خوشحال باشند. روستاییان مخزن سد گتوند با گذشت ۱۰ سال از افتتاح، هنوز

آواره‌اند و حق و حقوق خود را دریافت نکرده‌اند. مسئولان این پروژه توضیحاتی درباره دلایل پرداخت نشدن حقوق جامعه محلی ارائه می‌دهند؛ اما آیا این توضیحات برای جمعیت روستایی آواره‌شده، شغل ایجاد می‌کند؟ تابستان شروع شد و برف‌های ذوب‌شده از بالادست به سمت پایین سرازیر شدند. حاصل اینکه دشت خوزستان پذیرای آبی شد که از هفت استان مجاور بالادستش می‌آید؛ اما این نعمت برای جمعیت کوچکی از کشور زحمت است. مخزن سد گتوند برف‌های ذوب‌شده چهارمحال و بختیاری را در دل خودش جای می‌دهد؛ ولی هرچه این سد بیشتر آب ذخیره می‌کند تا برق پیک تابستان یعنی گران‌ترین برق ایران را برای ایام اوج مصرف کشور به راحتی تأمین کند، مشکلات روستاییانی که هنوز حق و حقوق خود را نگرفته‌اند و نمی‌توانند در جایی دیگر، شغل جدیدی برای خود دست‌وپا کنند، بیشتر می‌شود. سامان فرجی‌بیرگانی، از فعالان خوزستان، به عنوان یک شاهد عینی عنوان می‌کند: یک تعداد از روستاهایی که در مخزن سد گتوند هستند، شامل روستای «گلزاری» و «پابرآفتاب» و «گاورای لب رود» تاجایی که من اطلاع دارم، به دلیل اینکه قیمت‌های نا‌عادلانه از سوی شرکت آب و نیرو اعلام شده بود، اراضی خود را فروختند. او ادامه می‌دهد: واگذاری اراضی این روستاها به پروژه در یک چرخه کارشناسی وارد شد و در حال پیگیری بود که سد گتوند آبگیری شد. آبگیری سد موجب شد که اهالی این روستا به حق و حقوق خود نرسیدند و آواره شدند. به گفته این شاهد عینی، ساکنان مخزن سد گتوند پس از آب‌گیری در منطقه عقیلی از مسجدسلیمان به سمت لالی رفتند و در واقع آواره شدند. اغلب آنها ضربه اقتصادی و هویتی سختی خوردند. در این مدت به خاطر اینکه گاهی سطح آب پایین می‌آید، چند خانوار بدون آب و برق و جاده در منطقه زندگی می‌کردند. او اضافه می‌کند: از آنجا که منطقه دارای مراتع زیادی بود و امکان چرای دام به‌ویژه در فصل بهار وجود داشت، مردم در این منطقه حضور داشتند. فرجی‌بیرگانی می‌گوید: این روزها که برف کوه‌های چهارمحال و بختیاری آب می‌شود و می‌خواهند آن را ذخیره کنند، آب بالاتر آمده است و مقداری از اراضی که بیرون از آب بود، زیر آب رفته است؛ ضمن آنکه مردم در

حوضه خطرناک که امکان رانش وجود دارد، زندگی می‌کنند و اراضی آنها در حوضه دریاچه تعریف شده است؛ اما چون این بندگان خدا جایی برای زندگی ندارند، همان‌جا ادامه می‌دهند.

بی‌توجهی آب و نیرو به مسئولیت اجتماعی

به گفته این شاهد عینی، هیچ سندی وجود ندارد که اهالی روستاهایی که نام برده است، غرامتی دریافت کرده باشند. اهالی روستا دنبال پول نبوده‌اند؛ بلکه مایل بودند یک مکان معوض برای زندگی دریافت کنند. مرتع برای چرا دام می‌خواستند؛ زیرا با مبالغی که قرار بود به آنها پرداخت شود، نمی‌توانستند زندگی خود را بازسازی کنند. او می‌گوید: در حال حاضر جوانان روستاهای مخزن سد گتوند به یزد و اردکان رفته‌اند. بخشی از آنها با زن و بچه به عسلویه و جاهای دیگر مهاجرت کردند و پیرهایی که باقی مانده‌اند، وضعیت خیلی بدی دارند. فرجی‌بیرگانی تأکید می‌کند: شرکت آب و نیرو مسئولیت اجتماعی خودش را رها کرده است. به عنوان یک ارگان دولتی، می‌خواهد آبادانی ایجاد کند؛ اما ویرانی به جا گذاشته است. او یادآور می‌شود: مردم مخزن سد گتوند که کسب و کارشان مرتع‌داری بوده است، به مناطقی مهاجرت کرده‌اند که پیشه آنها کشاورزی صنعتی است. بسیاری از آنها ناگزیر شده‌اند که دام‌های خود را بفروشند تا سرپناهی برای خود جور کنند و این مسئله سبب شده است که شغل خود را از دست بدهند.

پرداخت نشدن غرامت به مردم

این فقط مردم روستاهای مخزن سد گتوند نیستند که از پرداخت نشدن مطالبات‌شان گله دارند. مسئولان استانی هم سخنان جامعه محلی را تأیید می‌کنند. محمد پاکدل، فرماندار مسجدسلیمان، در گفت‌وگو با ایرنا معترض بی‌توجهی به روستاییانی است که خانه‌های‌شان بر اثر آب‌گیری سد گتوند زیر آب رفته است. او ادامه می‌دهد: هشدار مبنی بر افزایش ارتفاع آب مخزن به فرمانداری اعلام نشده و از بالا آمدن آب

اطلاعی نداشتیم. پاکدل پرداخت یا تودیع پول برای املاک روستاهای اطراف مخزن سد را رد می‌کند. به گفته او هیچ پولی به مردم داده نشده است. سد گتوند قرار بود جاده روستایی را ترمیم و مشکلات روستاها را بعد از آب‌گرفتگی سال گذشته رفع کند؛ اما هیچ‌کدام از این تعهدات را انجام نداده و مسئولان سد گتوند می‌گویند اعتباری برای این کار ندارد. فرماندار مسجدسلیمان تأکید می‌کند: حدود دو ماه پیش به همراه دادستان بازدید میدانی از منطقه داشتیم و دادستان نیز به شدت در حال پیگیری این مسئله است.

طی مراحل قانونی برای تملک اراضی گتوند

اگرچه مردم، معترض به پرداخت‌نشدن مطالبات‌شان هستند؛ اما محمد مرادی، مجری گتوند در این باره توضیحاتی ارائه می‌دهد. او می‌گوید: بحث تملک تلخاب تاج‌الدین براساس توافق امکان‌پذیر نشد و وقتی این اتفاق می‌افتد، قانون‌گذار راه‌حلی را تحت ماده هشت تملک پیش‌روی مجری طرح قرار داده است. براساس این راه‌حل اگر توافق برای اجرای یک طرح عام‌المنفعه ایجاد نشود، قوه قضاییه وارد می‌شود. مرادی ادامه می‌دهد: سه کارشناس مشخص می‌شوند. یک کارشناس از سمت مردم، یک کارشناس از سمت طرح و یک کارشناس مرضی‌الطرفین که از طرف خود دادگستری تعیین می‌شود. به گفته مرادی درباره روستای تلخاب تاج‌الدین این مسیر طی شده و قیمت‌گذاری در آگهی رسمی در روزنامه‌های کثیرالانتشار به اطلاع مردم رسیده است. او اضافه می‌کند: بعد از انتشار آگهی مردم باید با اسناد مراجعه کنند تا بحث انتقال اموال اگر اهالی با آن موافق باشند، انجام شود و انتقال سند به نام دولت انجام شود؛ اما اگر مراجعه نکنند، قانون‌گذار راه‌حل دیگری در نظر گرفته است. پول املاک را به صندوق ثبت منتقل می‌کند تا هر وقت اهالی مجاب شدند، رجوع کنند و با اثبات مالکیت پول خود را از صندوق بگیرند. این مسیر درباره روستای تلخاب تاج‌الدین کاملاً طی شده است. او یادآور می‌شود: قیمت کارشناسی اراضی تا شش ماه اعتبار دارد؛ به همین خاطر ما تا لحظه آخر هم منتظر ماندیم که اهالی

تشریف بیاورند و این انتقال سند به راحتی انجام شود؛ ولی نیامدند؛ به همین خاطر مجبور شدیم اردیبهشت پول را به صندوق منتقل کنیم. مجری سد گفتند درباره طلب معوض به جای پول از سوی روستاییان هم می‌گوید: طبق قانون اگر طرحی انجام شود و اهالی بگویند معوض می‌خواهیم، نمی‌توانند درخواست معوض در مکان دیگری بکنند. فقط بالاتر از تراز آب می‌توانند درخواست زمین و زیرساخت بکنند. این مسئله از طریق استانداری بررسی می‌شود و اگر امکان ارائه معوض وجود داشت، دولت از این مسئله استقبال می‌کند. او ادامه می‌دهد: اما گاهی منطقه از حیز انتفاع ساقط می‌شود. جاده دسترسی آن کاملاً قطع می‌شود و موارد دیگری رخ می‌دهد که اگر بخواهند برای ساکنانی که در منطقه هستند و غالباً کم هستند، این زیرساخت‌ها را ایجاد کنند، خرجش نجومی می‌شود. دولت می‌گوید نمی‌توانیم در این منطقه به شما معوض بدهیم. درباره تلخاب هم قصه به همین صورت است. با بالا آمدن تراز آب، دسترسی‌ها به این منطقه از بین می‌رود؛ ولی اگر هم جای دیگری دسترسی برای روستا وجود داشته باشد، مسئولش ما نیستیم. وزارتخانه دیگری مثل وزارت کشور و عواملش که استانداری است، طرح به دولت می‌برد؛ مصوبه می‌گیرد و هزینه ایجاد زیرساخت‌ها برای اهالی را تأمین می‌کند. این بودجه را یا در اختیار مجری طرح قرار می‌دهند یا خودشان هزینه می‌کنند. تاکنون بودجه‌ای در اختیار ما برای این مسئله قرار نگرفته است. او می‌گوید: در هر اعتراضی باید بررسی کنید و ببینید چند نفر معترض هستند. تعداد افراد مهم است. شاید یک نفر است که خیلی مسئله را بغرنج می‌کند و کل داستان‌ها اگر برای یک خانوار یا دو خانوار باشد، بعید می‌دانم که ارزش وقت صرف کردن داشته باشد. انگیزه افراد را هم باید در نظر بگیریم.

منبع: شرق

تهران - بلوار کریمخان زند - انتهای خیابان شهید عضدی (آبان) جنوبی - خیابان رودسر - پلاک ۵
تلفن: ۴۲۹۱۶۰۰۰ نمابر: ۸۸۹۶۶۶۰ صندوق پستی: ۱۵۱۵-۱۵۸۱۵ کد پستی: ۳۷۳۱۳-۱۵۹۸۶

<http://www.agri-peri.ac.ir>
E-mail: aperi@agri-peri.ac.ir
ECE: ece.aperi@agri-peri.ac.ir